

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«ΕΝΙΑΙΟΣ ΦΟΡΟΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

Α. ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η σταδιακή ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας στηρίζεται στον περιορισμό των δημοσιονομικών και μακροοικονομικών ανισορροπιών και αποτυπώνεται στην ήδη βελτιωμένη επίδοση των βασικών μακροοικονομικών δεικτών του έτους 2013. Η ύφεση αναμένεται μικρότερη των αρχικών εκτιμήσεων, η μείωση των τιμών περιορίζει τη μείωση των πραγματικών εισοδημάτων, ενώ η σημαντική βελτίωση του εξωτερικού τομέα και η αύξηση των εξαγωγών αντανάκλα την ανάκτηση της απώλειας ανταγωνιστικότητας της προηγούμενης δεκαετίας. Η εμπιστοσύνη στην ελληνική οικονομία ανακτάται και αποτυπώνεται στην παρατηρούμενη αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων στη χώρα.

Από την άλλη πλευρά, στον τομέα των επενδύσεων συνεχίζεται η συρρίκνωση ιδίως της αγοράς ακινήτων, αλλά και των κατασκευών. Καθοριστικός παράγοντας είναι η έλλειψη ρευστότητας λόγω σημαντικής μείωσης της πιστωτικής επέκτασης προς τις εγχώριες επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Η σταδιακή βελτίωση του οικονομικού κλίματος για το σύνολο της οικονομίας αλλά και ειδικότερα, στις κατασκευές, σηματοδοτεί σταδιακή ανάκτηση των προσδοκιών των επενδυτών και αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της επενδυτικής δραστηριότητας τα επόμενα χρόνια. Η συμβολή των διαρθρωτικών πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κρίνεται καθοριστική για την εμπροσθοβαρή αύξηση της ρευστότητας στον τομέα των επενδύσεων.

Στον αντίποδα των θετικών εξελίξεων, η σημαντική αύξηση της ανεργίας όπως και η διάρθρωση αυτής, με υψηλά ποσοστά νέων και μακροχρόνια ανέργων, αποτελεί υψηλό κοινωνικό κόστος. Αντιδρώντας με κάποιο βαθμό υστέρησης στην πορεία της οικονομικής δραστηριότητας, η ανεργία αναμένεται να αρχίσει σταδιακά να μειώνεται από το 2014.

Δεδομένων των βραχυπρόθεσμων εξελίξεων, εκτιμάται ότι ήδη από το 2014 αναμένεται θετικός ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (0,6%) σε σταθερές τιμές. Η ολοκλήρωση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω την αναπτυξιακή δυναμική της ελληνικής οικονομίας μακροπρόθεσμα. Τέλος, η διατήρηση πρωτογενών πλεονασμάτων κρίνεται επιτακτική και αναμένεται να βελτιώσει σημαντικά τη δυναμική του δημοσίου χρέους.

Με στόχο τη διατήρηση της δημοσιονομικής σταθερότητας της χώρας και την εξασφάλιση των δημοσίων εσόδων, με τις προτεινόμενες διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου καταργείται ο φόρος στην ακίνητη περιουσία (Φ.Α.Π.) και θεσπίζεται από 1.1.2014 Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.), σε όλα τα ακίνητα της χώρας με κριτήρια την έκταση και τα ιδιαίτερα

χαρακτηριστικά του κάθε ακινήτου. Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. αποτελεί το άθροισμα του κύριου φόρου επί των ακινήτων και του συμπληρωματικού φόρου επί της συνολικής αξίας των δικαιωμάτων των ακινήτων, ο οποίος για τα φυσικά πρόσωπα επιβαρύνει μόνο την ακίνητη περιουσία άνω των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις ήδη ψηφισθείσες διατάξεις του ν.4152/2013 (Α' 107) η ισχύς του Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ακινήτων (Ε.Ε.Τ.Α.) που ίσχυσε για το έτος 2013, ως συνέχεια του Ε.Ε.Τ.ΗΔ.Ε. (Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ηλεκτροδοτούμενων Επιφανειών που ίσχυσε για τα έτη 2011 και 2012) παύει. Τα παραπάνω τέλη στα ακίνητα επιβλήθηκαν για επιτακτικούς λόγους εθνικού συμφέροντος, προκειμένου να καταστεί δυνατή η άμεση μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος με κριτήριο την καθολικότητα, την αναλογικότητα και την προσφορότητα, ως το λιγότερο επαχθές μέτρο, δεδομένων των δημοσιονομικών του κράτους στη συγκεκριμένη οικονομική συγκυρία και ως επιβαλλόμενο σε περιουσία, της οποίας η πραγματική αξία εξαρτάται απολύτως από την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων της χώρας και τη σταθερή επιδίωξη για δημοσιονομική ανεξαρτησία με την επίτευξη πρωτογενών πλεονασμάτων.

Ο ενιαίος φόρος ιδιοκτησίας των ακινήτων στοχεύει στην καθολική φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας, δηλαδή στη φορολόγηση όλων των ακινήτων που βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια, ανεξαρτήτως της ηλεκτροδότησης ή μη, διευρύνοντας καθοριστικά με τον τρόπο αυτό τη φορολογητέα ύλη, με συνέπεια τη δίκαιη κατανομή των φορολογικών βαρών στα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες σε όλη τη χώρα.

Β. ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Επί του άρθρου 1

Στις παραγράφους **1, 2, 3 και 4** του **άρθρου 1** ορίζεται το πεδίο εφαρμογής του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α.) και το αντικείμενο αυτού. Ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. επιβάλλεται στα εμπράγματα δικαιώματα πλήρους κυριότητας, ψιλής κυριότητας, επικαρπίας, οίκησης, σύμφωνα με όσα ορίζει ο αστικός κώδικας αλλά και κάθε άλλη υφιστάμενη διάταξη (δικαιώματα μεταλλειοκτησίας κλπ), και επιφανείας σύμφωνα με το ν.3986/2011 καθώς και στα εμπράγματα ή ενοχικά δικαιώματα αποκλειστικής χρήσης θέσης στάθμευσης, βοηθητικών χώρων και κολυμβητικών δεξαμενών, που βρίσκονται σε κοινόκτητο τμήμα ακινήτου, όπως αυτά ισχύουν την 1η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, ανεξάρτητα από τις μεταβολές που τυχόν επέρχονται κατά τη διάρκεια του έτους αυτού είτε στο ακίνητο είτε στο ιδιοκτησιακό καθεστώς. Τα δε ακίνητα πρέπει να βρίσκονται στην Ελλάδα και να ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή κάθε είδους νομικές οντότητες την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους. Στην παράγραφο 3 ορίζεται ο

ΕΝ.Φ.Ι.Α., ο οποίος αποτελείται από τον κύριο και το συμπληρωματικό φόρο και προκύπτει ως το άθροισμα του κύριου φόρου επί του κάθε ακινήτου και του συμπληρωματικού φόρου επί της συνολικής αξίας των δικαιωμάτων στα ακίνητα κάθε υποκειμένου σε αυτόν το φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2.

Σύμφωνα με την **παράγραφο 5** λαμβάνεται υπόψη η πραγματική κατάσταση του ακινήτου. Τα στοιχεία του ακινήτου προκύπτουν από την οριστική εγγραφή του στο κτηματολογικό γραφείο και σε περίπτωση μη οριστικής εγγραφής από τον τίτλο κτήσης του. Σε περίπτωση έλλειψης των παραπάνω, λαμβάνεται υπόψη η πραγματική κατάσταση του ακινήτου. Σε περίπτωση που η πραγματική επιφάνεια του ακινήτου υπερβαίνει αυτή που αναγράφεται στην οριστική εγγραφή στο κτηματολογικό γραφείο ή στον τίτλο κτήσης ή στην οικοδομική άδεια, ή έχει γίνει αλλαγή της χρήσης του ακινήτου λαμβάνεται υπόψη η πραγματική επιφάνεια (πραγματικά τετραγωνικά μέτρα) και η πραγματική χρήση του ακινήτου π.χ. αποθήκη που έγινε κατοικία, ή κατοικίες ισογείου ή υπογείου που χρησιμοποιούνται ως επαγγελματικές στέγες. Δεν ενδιαφέρει δηλαδή για την επιβολή του φόρου και δεν υπάρχει διαφορετική φορολογική αντιμετώπιση των κτισμάτων, είτε αυτά είναι νόμιμα είτε αυθαίρετα είτε τακτοποιημένα με βάση οποιονδήποτε νόμο, ώστε να μην τίθενται σε μειονεκτικότερη θέση οι κύριοι νόμιμων ακινήτων.

Καθίσταται σαφές ότι σε περίπτωση που η πραγματική και νομική κατάσταση του ακινήτου είναι διαφορετική από εκείνη που αναγράφεται στην οριστική εγγραφή στο κτηματολογικό γραφείο ή στον τίτλο κτήσης ή στην οικοδομική άδεια, είναι αναγκαίο να γίνεται διόρθωση των στοιχείων των ακινήτων από τους φορολογούμενους, καθώς ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. επιβάλλεται στη βάση της πραγματικής κατάστασης του ακινήτου. Κατά τον τρόπο αυτό οι φορολογούμενοι αποφεύγουν την επιβολή φορολογίας μετά από έλεγχο και διασταυρώσεις των στοιχείων των ακινήτων εντός της προθεσμίας παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου, η οποία είναι εικοσαετής στις περιπτώσεις της φοροδιαφυγής.

Επί του άρθρου 2

Στις παραγράφους **1 και 2 του άρθρου 2**, ορίζεται το υποκείμενο του φόρου, το οποίο είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κάθε είδους νομική οντότητα ανεξάρτητα από ιθαγένεια, κατοικία ή έδρα, ανάλογα με το εμπράγματο δικαίωμα και το ποσοστό του, ήτοι ο αποκτών εμπράγματα δικαιώματα από οποιαδήποτε αιτία, ο επιφανειούχος, ο υπερθεματιστής, ο κληρονόμος, ο αποκτών εμπράγματα δικαιώματα εκ προσυμφώνου με αυτοσύμβαση με εξαίρεση τα εργολαβικά προσύμφωνα, ο δικαιούχος ακινήτου από το Δημόσιο ή τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας ή Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή Ν.Π.Δ.Δ. για το διάστημα πριν από τη σύνταξη των οριστικών παραχωρητηρίων, ο κηδεμόνας για τα ακίνητα σχολάζουσας κληρονομιάς, για όσο διάστημα τα διαχειρίζεται και τα διοικεί, ο εκτελεστής

διαθήκης για τα κληρονομαία ακίνητα, για όσο διάστημα τα διαχειρίζεται και τα διοικεί, ο μεσεγγυούχος ακινήτου, για όσο διάστημα τα διαχειρίζεται και τα διοικεί, ο εργολάβος για ακίνητο το οποίο συμφωνήθηκε να μεταβιβασθεί και δεν έχει μεταβιβασθεί από τον οικοπεδούχο στον εργολάβο ή σε τρίτα πρόσωπα που αυτός θα υποδείξει, εφόσον έχουν παρέλθει τρία έτη από την έκδοση της οικοδομικής άδειας ή έχουν εκμισθωθεί ή χρησιμοποιηθεί με οποιονδήποτε τρόπο εντός των τριών αυτών ετών από τον εργολάβο και ο σύνδικος της πτώχευσης, για όσο διάστημα διαχειρίζεται και διοικεί την πτωχευτική περιουσία.

Σε περιπτώσεις επιδικών ακινήτων υπόχρεος σε φόρο είναι ο νομέας τους.

Επιπλέον, αν κάποιος χρησιμοποιεί ακίνητα που ανήκουν σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, χωρίς τη συναίνεση του φορέα αυτού, τότε υποχρεούται στην καταβολή του φόρου για το ακίνητο αυτό. Αυτονόητα από την ρύθμιση αυτή δεν τίγονται ειδικές διατάξεις που ρυθμίζουν την επιβολή διοικητικών κυρώσεων και κάθε άλλη υποχρέωση για εκείνο το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που χρησιμοποιεί τα παραπάνω ακίνητα (πχ διατάξεις περί προστασίας της περιουσίας κλπ).

Στις παραγράφους 3, 4 και 5 ορίζεται ρητά ότι ο πλήρης κύριος υποχρεούται στην καταβολή του συνολικού φόρου και ότι, σε περίπτωση μη πλήρους κυριότητας, ο φόρος επιμερίζεται μεταξύ του ψιλού κυρίου και του επικαρπωτή με τους κανόνες που ορίζονται στις παραγράφους αυτές. Επίσης ορίζεται ότι ο φόρος στην οίκηση και στο δικαίωμα της επιφάνειας ισούται με το φόρο του αναλογεί στην επικαρπία.

Στην παράγραφο 6 ρυθμίζεται ο φόρος που αναλογεί στο δικαίωμα της αποκλειστικής χρήσης των χώρων που υπόκεινται στον ΕΝ.Φ.Ι.Α και ορίζεται ότι τα δικαιώματα αυτά (εμπράγματα ή ενοχικά) ακολουθούν, κατά το ποσοστό και το εμπράγματο δικαίωμα) τα ακίνητα των οποίων αποτελούν παρακολούθημα, Αφού οι χώροι αυτοί δεν μπορούν να μεταβιβαστούν μόνοι τους, αλλά αποτελούν πάντοτε αναπόσπαστο μέρος (παρακολούθημα) μιας οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας προς ωφέλεια του εκάστοτε κυρίου αυτής.

Στην παράγραφο 7 ορίζεται ότι ο φόρος που αναλογεί σε ακίνητο που ανήκει σε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης και χρησιμοποιείται από τρίτο χωρίς τη συναίνεση του κυρίου ισούται με το φόρο που αναλογεί στην πλήρη κυριότητα και βαρύνει αποκλειστικά και μόνο τον τρίτο.

Επί του άρθρου 3

Στο άρθρο αυτό ορίζονται οι απαλλαγές από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας των Ακινήτων. Συγκεκριμένα απαλλάσσονται τα δικαιώματα στα ακίνητα τα οποία:

α) ανήκουν στο Δημόσιο, στο Ταμείο Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) και στην Εταιρεία των Ακινήτων του Δημοσίου (ΕΤΑΔ Α.Ε.),

β) ανήκουν σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, καθώς και σε Ο.Τ.Α. και ιδιοχρησιμοποιούνται. Είναι αυτονόητο ότι δεν επιπίπτουν στη φορολόγηση τα κοινής χρήσεως πράγματα που ανήκουν σε Ο.Τ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 967 του Α.Κ , καθώς και τα προορισμένα για την εξυπηρέτηση δημοτικών και κοινοτικών σκοπών ακίνητα (π.χ. δημοτικά στάδια, δημοτικά θέατρα κ.λπ.).

Οι ανώνυμες εταιρείες της Γενικής Κυβέρνησης, εκτός από το ΤΑΙΠΕΔ και την ΕΤΑΔ ΑΕ υπάγονται στον ΕΝ.Φ.Ι.Α..

γ) Ανήκουν σε ξένα κράτη, εφόσον το ακίνητο χρησιμοποιείται για την εγκατάσταση πρεσβείας ή προξενείου του ξένου κράτους ή για την εγκατάσταση πρεσβευτή, πρόξενου και λοιπών διπλωματικών αντιπροσώπων και πρακτόρων του ξένου κράτους, οι οποίοι είναι διαπιστευμένοι στην Ελλάδα το έτος φορολογίας, με τον όρο της αμοιβαιότητας. Η απαλλαγή ισχύσει μόνο αν, με βάση τη νομοθεσία του αλλοδαπού κράτους, τα ακίνητα που βρίσκονται στο κράτος αυτό και ανήκουν στην Ελλάδα και χρησιμοποιούνται για την εγκατάσταση της Ελληνικής Πρεσβείας ή Προξενείου ή των διαπιστευμένων πρεσβευτών, προξένων και λοιπών διπλωματικών αντιπροσώπων και πρακτόρων της Ελλάδας απαλλάσσονται του αντίστοιχου φόρου. Είναι αυτονόητο ότι η εν λόγω απαλλαγή αφορά αποκλειστικά τα ακίνητα για την εγκατάσταση των παραπάνω προσώπων.

δ) Ανήκουν σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που δεν εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση μορφωτικού, εκπαιδευτικού, πολιτιστικού, αθλητικού, θρησκευτικού, φιλανθρωπικού και κοινωφελούς σκοπού.

ε) Ανήκουν σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) που δεν εντάσσονται στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και ιδιοχρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την εκπλήρωση μορφωτικού, εκπαιδευτικού, πολιτιστικού, αθλητικού, θρησκευτικού, φιλανθρωπικού και κοινωφελούς σκοπού.

στ) Ανήκουν σε νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες των γνωστών θρησκειών και δογμάτων, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του Συντάγματος και στο Άγιο Όρος και ιδιοχρησιμοποιούνται για την εκπλήρωση του λατρευτικού, θρησκευτικού και κοινωφελούς έργου τους. Τα ακίνητα της χερσονήσου του Άθω, από τη Μεγάλη Βίγλα και πέρα, η οποία αποτελεί την περιοχή του Αγίου Όρους, απαλλάσσονται λόγω της συνταγματικής κατοχύρωσης του ειδικού καθεστώτος του. Στην έννοια των απαλλασσόμενων ακινήτων εντάσσονται και αυτά που ανήκουν σε γνωστές θρησκείες ή δόγματα και στεγάζουν τις υπηρεσίες που εξυπηρετούν τις διοικητικές ανάγκες αυτών. Δεν γίνεται αναλυτική καταγραφή γνωστών θρησκειών, δεδομένου ότι όλες οι γνωστές θρησκείες και δόγματα απαλλάσσονται, εφόσον επιπίπτουν στην παράγραφο 2 του άρθρου 13 του

Συντάγματος. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στην απαλλαγή αυτή εμπίπτουν τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα που ανήκουν π.χ. στο Ιερό Κοινό του Πανάγιου Τάφου, στην Ιερά Μονή του Όρους Σινά, στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, στο Πατριαρχείο Αντιοχείας, στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων και στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας και λοιπά.

Η έννοια του κοινωφελούς σκοπού για τις περιπτώσεις δ', ε' και στ' λαμβάνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον α.ν. 2039/1939.

ζ) Ανήκουν στα νομικά πρόσωπα που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς διοίκησης και διαχείρισης του ν.3647/2008 (Α' 37) και ιδιοχρησιμοποιούνται.

Επίσης, απαλλάσσονται τα δικαιώματα στα ακίνητα αποκλειστικά κατά το μέρος ή τμήμα του ακινήτου για το οποίο υφίσταται απαγόρευση οποιασδήποτε χρήσης σύμφωνα με τον ισχύοντα Πολεοδομικό Σχεδιασμό (ιδίως ρυμοτομικό βάρος, ρυμοτομική απαλλοτρίωση), ή για λόγους προστασίας μνημείων και αρχαιοτήτων (ιδίως αρχαιολογική δέσμευση για ανασκαφές, κήρυξη αρχαιολογικού χώρου), καθώς και για λόγους προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. ζώνη NATURA, συνθήκη RAMSAR), που έχει επιβληθεί από οποιοδήποτε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης και με την προϋπόθεση ότι η δέσμευση αυτή δεν συνοδεύεται από αξίωση ή καταβολή σχετικής αποζημίωσης. Αν η παραπάνω απαγόρευση οποιασδήποτε χρήσης συνοδεύεται από αξίωση αποζημίωσης δεν συντρέχει περίπτωση απαλλαγής από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α.. Σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες δεσμεύονται ακίνητα με μερική απαγόρευση ορισμένης χρήσης, η οποία συνεπάγεται επιτρεπτές χρήσεις (π.χ. βοσκότοπος, πολεοδόμηση υπό όρους, καλλιέργεια κλπ.) δεν προβλέπεται απαλλαγή από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. Στις περιπτώσεις αυτές είναι αυτονόητο ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Δημοσίου χορηγούν βεβαιώσεις, προκειμένου να αντιστοιχεί η υπαγωγή στον ΕΝ.Φ.Ι.Α. στις επιτρεπτές χρήσεις και μόνο κατά το μέρος ή τμήμα του ακινήτου όπου υπάρχει αυτή η μερική απαγόρευση. Στις περιπτώσεις μερικής απαγόρευσης χρήσης που δεν συνοδεύεται από αξίωση αποζημίωσης, ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. μειώνεται κατά τριάντα τοις εκατό (30%) του οφειλόμενου ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το μέρος ή τμήμα του ακινήτου που αφορά. Ειδικότερα δε, σε περίπτωση μερικής απαγόρευσης χρήσης που δεν συνοδεύεται από αξίωση αποζημίωσης, η οποία συνίσταται στη δέσμευση ακινήτου εντός σχεδίου πόλης ή οικισμού για κοινωφελή χρήση, ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. μειώνεται κατά εξήντα τοις εκατό (60%).

Επίσης, απαλλάσσεται από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. το ακίνητο για το οποίο έχει διαταχθεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, η αποδέσμευση από απαλλοτρίωση ή ρυμοτομικό βάρος και η Διοίκηση δεν έχει συμμορφωθεί με την έκδοση σχετικής πράξης για την ως άνω αποδέσμευση, καθώς και όταν έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση αποζημίωσης για απαλλοτρίωση ή ρυμοτομικό βάρος και δεν έχει καταβληθεί η αποζημίωση μετά από ένα (1) έτος από το έτος έκδοσης της παραπάνω απόφασης. Είναι αυτονόητο ότι

αυτό αφορά μόνο το μέρος του ακινήτου που αφορά η αμετάκλητη δικαστική απόφαση.

Τέλος, ρητά ορίζεται ότι κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, που αφορά απαλλαγές από φόρους ή τέλη, δεν εφαρμόζεται για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων, με την εξαίρεση των συμβάσεων παραχώρησης του Ελληνικού Δημοσίου που έχουν κυρωθεί με νόμο μέχρι την κατάθεση του παρόντος νόμου στη Βουλή, εφόσον σ' αυτές έχει προβλεφθεί η πλήρης απαλλαγή από φόρους ακίνητης περιουσίας έναντι του Δημοσίου.

Επί του άρθρου 4

Στο άρθρο αυτό καθορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του κύριου φόρου από τον οποίο αποτελείται ο ΕΝ.Φ.Ι.Α. και ο οποίος είναι ίδιος για τα φυσικά και νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες, με βάση την κατάταξη των ακινήτων σε τρεις (3) διαφορετικές κατηγορίες, ήτοι των κτισμάτων, των γηπέδων εντός σχεδίου πόλης ή οικισμού (οικοπέδων) και των γηπέδων εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού (γηπέδων) Συγκεκριμένα:

A. Υπολογισμός του κύριου φόρου του ΕΝ.Φ.Ι.Α. για τα κτίσματα

Ο κύριος φόρος για τα κτίσματα προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό της επιφάνειας του κτίσματος επί το βασικό φόρο, που προκύπτει από την κατάταξη του ακινήτου σε φορολογική ζώνη με βάση την τιμή ζώνης, επί το συντελεστή παλαιότητας κτίσματος, επί το συντελεστή ορόφου ή μονοκατοικίας και επί το συντελεστή πρόσοψης, καθώς και επί το συντελεστή βοηθητικών χώρων και το συντελεστή ημιτελούς κτίσματος, κατά περίπτωση.

Ο κύριος φόρος για τα ειδικά κτίρια προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό της επιφάνειας του κτίσματος, επί το βασικό φόρο, επί το συντελεστή των ειδικών κτιρίων, επί το συντελεστή παλαιότητας κτίσματος, επί το συντελεστή απομείωσης επιφάνειας, καθώς και επί το συντελεστή βοηθητικών χώρων και το συντελεστή ημιτελούς κτίσματος, κατά περίπτωση. Για τα ειδικά κτίρια αγροτικής χρήσης, ο συντελεστής ειδικών κτιρίων και ο συντελεστής βοηθητικών χώρων είναι μηδέν (0).

Κτίσματα εντός ή εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού, για τα οποία δεν έχει καθοριστεί τιμή ζώνης, καθώς και τα ειδικά κτίρια, εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης της Δημοτικής Ενότητας στην οποία βρίσκονται. Αν δεν έχουν καθοριστεί τιμές ζώνης στη Δημοτική Ενότητα εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης του οικείου Δήμου και αν δεν έχουν καθοριστεί τιμές ζώνης στο Δήμο, εντάσσονται στην κατώτερη τιμή ζώνης της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

B. Υπολογισμός κύριου φόρου του ΕΝ.Φ.Ι.Α για οικόπεδα και γήπεδα

Ο κύριος φόρος για τα γήπεδα εντός σχεδίου πόλης ή οικισμού (οικόπεδα) είναι το γινόμενο της επιφάνειας του γηπέδου σε τετραγωνικά μέτρα επί το

συντελεστή φόρου που αντιστοιχεί στη μοναδιαία αξία του οικοπέδου, η οποία προκύπτει ως λόγος της φορολογητέας αξίας του προς τη συνολική επιφάνειά του.

Η φορολογητέα αξία του οικοπέδου ισούται με το γινόμενο του συντελεστή οικοπέδου επί τη συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου, το συντελεστή πρόσοψης και την επιφάνεια του οικοπέδου.

Εφόσον υπάρχει κτίσμα, οποιασδήποτε κατηγορίας, εντός του οικοπέδου, η επιφάνεια που φορολογείται είναι αυτή που προκύπτει ως υπόλοιπο από τη μη χρήση του συντελεστή δόμησης. Ως συντελεστής δόμησης λαμβάνεται υπόψη ο συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου της περιοχής.

Ο συντελεστής οικοπέδου (ΣΟικ) και η συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου, καθώς και ο συντελεστής αξιοποίησης οικοπέδου (ΣΑΟ) για τον υπολογισμό της συνολικής τιμής εκκίνησης του οικοπέδου, λαμβάνονται όπως ορίζονται κάθε φορά στις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 41 του ν.1249/1982.

Για την υπολογισμό του κύριου φόρου, αν το οικόπεδο βρίσκεται σε περιοχή στην οποία δεν έχουν καθοριστεί τιμές και συντελεστές με τις παραπάνω αποφάσεις, λαμβάνονται οι χαμηλότεροι ΣΟικ, συνολική τιμή εκκίνησης του οικοπέδου και ΣΑΟ της ζώνης με τη χαμηλότερη τιμή ζώνης της οικείας Δημοτικής Ενότητας, και αν δεν έχουν καθοριστεί τέτοιες ζώνες και τέτοιοι συντελεστές στη Δημοτική Ενότητα λαμβάνονται οι κατώτερες αντίστοιχες τιμές του οικείου Δήμου και, αν δεν έχουν καθοριστεί ούτε στο Δήμο, λαμβάνονται οι κατώτερες αντίστοιχες τιμές της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.

Για γήπεδα τα οποία βρίσκονται εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού (γήπεδα), ο κύριος φόρος προκύπτει από το Βασικό Συντελεστή Φορολογίας που καθορίζεται σε 0,001 του ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο (1 ευρώ ανά στρέμμα) με την εφαρμογή των συντελεστών θέσης, χρήσης, άρδευσης απαλλοτριώσης και του συντελεστή κατοικίας.

Δεν εφαρμόζεται συντελεστής κατοικίας, εφόσον ο φορολογούμενος, η σύζυγος και τα εξαρτώμενα, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, τέκνα της οικογένειάς του, δεν έχουν εμπράγματα δικαιώματα της παραγράφου 2 του άρθρου 1 σε άλλη κατοικία, σύμφωνα με τη δήλωση στοιχείων ακινήτων και τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, και η οικία που υπάρχει στο γήπεδο έχει επιφάνεια κύριων χώρων μικρότερη των 150 μ². Αυτή η πρόβλεψη αφορά τις περιπτώσεις όπου κατοικία μέχρι 150 τετραγωνικά μέτρα σε αγροτική περιοχή εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού της χώρας χρησιμοποιείται για τις ανάγκες στέγασης φορολογουμένων, οι οποίοι δεν διαθέτουν άλλη κατοικία. Η πρόβλεψη αυτή είναι αναγκαία, προκειμένου να τύχουν της μέριμνας της Πολιτείας οι οικογένειες που διαβιούν και εργάζονται κυρίως σε αγροτικές περιοχές, εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού της χώρας αλλά ταυτόχρονα να διασφαλισθεί ότι, για λόγους

φορολογικής δικαιοσύνης, δεν θα τύχουν της ίδιας μεταχείρισης, ιδίως εξοχικές (δευτερεύουσες) κατοικίες, ευρισκόμενες σε εκτός σχεδίου ή οικισμού περιοχές της χώρας.

Επιπλέον στο άρθρο αυτό γίνεται ιδιαίτερη μνεία για τον τρόπο υπολογισμού του φόρου των οικοπέδων και γηπέδων που χρησιμοποιούνται:

- για τον ελλιμενισμό σκαφών και αεροσκαφών, ή
- είναι λωρίδες γης, στις οποίες βρίσκονται σιδηροτροχιές, ή οικόπεδα έδρασης πύργων και γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ή
- βρίσκονται εντός Ειδικών Σχεδίων Χωρικής Ανάπτυξης Δημοσίων Ακινήτων του ν.3986/2011 ή εντός Σχεδίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του ν.4062/2012, ή
- βρίσκονται εντός των ορίων των περιοχών που ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.4458/1965 (Βιομηχανικές Περιοχές), των άρθρων 1 και 29 του ν.2545/1997 (Βιομηχανικές Επιχειρηματικές Περιοχές) και του άρθρου 41 του ν.3982/2011 (Επιχειρηματικά Πάρκα).

Σε αυτές τις περιπτώσεις ο κύριος φόρος υπολογίζεται επί της πρώτης φορολογικής ζώνης, δηλαδή της χαμηλότερης φορολογικής ζώνης. Από τις παραπάνω περιπτώσεις εξαιρούνται τα οικόπεδα ή γήπεδα αντίστοιχα που χρησιμοποιούνται για τον ελλιμενισμό αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης. Επίσης η ευνοϊκότερη φορολογική ζώνη ισχύει για τα ΕΣΧΑΔΑ του ν.3986/2011 καθώς και για το Σχέδιο Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του ν.4062/2012 αποκλειστικά μέχρι τη μεταβίβασή τους, καθ'οιονδήποτε τρόπο, από το φορέα της επένδυσης προς τρίτους,

Επί του άρθρου 5

Στο άρθρο αυτό ορίζεται ο τρόπος και η βάση υπολογισμού, τα κλιμάκια και ο συντελεστής του συμπληρωματικού φόρου του ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Συγκεκριμένα για τα φυσικά πρόσωπα, ο συμπληρωματικός φόρος επιβάλλεται και υπολογίζεται με συγκεκριμένα κλιμάκια και συντελεστές στο μέρος της συνολικής αξίας των δικαιωμάτων που υπόκεινται σε ΕΝ.Φ.Ι.Α. που υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.0000) ευρώ, στην οποία δεν συνυπολογίζεται η αξία των δικαιωμάτων επί των γηπέδων (εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού).

Για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ο συμπληρωματικός φόρος επιβάλλεται και υπολογίζεται στη συνολική αξία των δικαιωμάτων και ισούται με το πέντε τοις χιλίοις (5%), χωρίς να συμπεριλαμβάνονται στη συνολική αυτή αξία τα δικαιώματα επί των ακινήτων που απαλλάσσονται από τον κύριο φόρο του ΕΝ.Φ.Ι.Α., τα δικαιώματα επί των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για τον ελλιμενισμό σκαφών και αεροσκαφών, ή είναι λωρίδες γης, στις οποίες βρίσκονται σιδηροτροχιές, ή οικόπεδα έδρασης πύργων και γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ή βρίσκονται εντός ΕΣΧΑΔΑ του ν.3986/2011 ή εντός ΣΟΑ του ν.4062/2012, ή βρίσκονται εντός των ορίων των Βιομηχανικών Περιοχών, των Βιομηχανικών

Επιχειρηματικών Περιοχών και των Επιχειρηματικών Πάρκων καθώς και τα δικαιώματα επί των ακινήτων (ειδικών κτιρίων) που ιδιοχρησιμοποιούνται για την παραγωγή ή την άσκηση εμπορικής δραστηριότητας, ανεξαρτήτως αντικειμένου εργασιών.

Ειδικά για τα Ν.Π.Δ.Δ. και τα Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (τα οποία απαλλάσσονται για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητά τους), ο συμπληρωματικός φόρος ισούται με δύο και μισό τοις χιλίοις (2,5%) επί της συνολικής αξίας των δικαιωμάτων που υπάγονται στον ΕΝ.Φ.Ι.Α. και αφορούν τα ακίνητα που δεν ιδιοχρησιμοποιούν.

Για τον υπολογισμό της αξίας των ακινήτων και για την επιβολή του συμπληρωματικού φόρου, για τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, εφαρμόζονται, κατά τα λοιπά, οι διατάξεις του άρθρου 32 του ν. 3842/2010, όπως ισχύει κάθε φορά.

Επί του άρθρου 6

Στο άρθρο αυτό ορίζεται η βάση προσδιορισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων, η δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. και ο χρόνος υποβολής της. Συγκεκριμένα ορίζεται ότι για τον προσδιορισμό του ΕΝ.Φ.Ι.Α. κατά το έτος 2014 λαμβάνονται υπόψη οι δηλώσεις στοιχείων ακινήτων που προβλέπονται στο άρθρο 23 του ν.3427/2005 (Α' 312) για μεν τα φυσικά πρόσωπα, οι δηλώσεις των ετών 2005 έως και 2014 και για δε τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, οι δηλώσεις των ετών 2013 και 2014. Τα στοιχεία που προκύπτουν από τις δηλώσεις αυτές αποτελούν τη «Δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α.» έτους 2014, η οποία συντίθεται μηχανογραφικά από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων και χρησιμοποιείται ως βάση για τον προσδιορισμό του ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Για κάθε επόμενο του 2014 έτος, ως δήλωση ορίζεται η δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α. του προηγούμενου έτους, με τις μεταβολές της περιουσιακής κατάστασης των ακινήτων που επήλθαν, όπως αυτές απεικονίζονται κατά την 1^η Ιανουαρίου του επομένου έτους στη δήλωση στοιχείων ακινήτων.

Επιπλέον προβλέπεται υποχρέωση του φορολογουμένου για υποβολή δήλωσης στοιχείων ακινήτων εντός τριάντα (30) ημερών από την ημέρα της σύστασης, απόκτησης και κάθε άλλης μεταβολής στα δικαιώματά του επί των ακινήτων.

Επί του άρθρου 7

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται χορήγηση έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) ή και εκατό τοις εκατό (100%) σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες. Επίσης, προβλέπεται υπό προϋποθέσεις και η αναστολή πληρωμής φόρου για τα νομικά πρόσωπα, προκειμένου να μπορούν να επιλέξουν το χρόνο καταβολής του ΕΝ.Φ.Ι.Α σε καταλληλότερο για αυτά χρόνο.

Συγκεκριμένα σε περίπτωση διαπιστωμένης οικονομικής αδυναμίας ορίζονται τα κριτήρια για την ετήσια έκπτωση από το φόρο των φυσικών προσώπων, σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) ή και εκατό τοις εκατό (100%). Η πρόβλεψη αυτή αφορά πρωτίστως τα νοικοκυριά που έχουν οικονομική αδυναμία πληρωμής του ΕΝ.Φ.Ι.Α. που τους αναλογεί εξαιτίας παραγόντων όπως η ανεργία (και η μακροχρόνια ανεργία), που συντελούν στη σημαντική μείωση του συνολικού φορολογητέου οικογενειακού εισοδήματός τους και τη διαπιστωμένη οικονομική τους αδυναμία να ανταπεξέλθουν στα φορολογικά βάρη που τους αναλογούν με βάση την ακίνητη περιουσία τους. Η έκπτωση που χορηγείται σε αυτές τις περιπτώσεις ανέρχεται στο ήμισυ του οφειλόμενου φόρου και αφορά το συγκεκριμένο έτος εντός του οποίου πληρούνται τα κριτήρια που τίθενται στην προτεινόμενη διάταξη.

Ειδικά στην περίπτωση των οικογενειών με τρία τέκνα καθώς και των οικογενειών που έχουν ένα άτομο με ειδικές ανάγκες με ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω, η έκπτωση από το φόρο για το συγκεκριμένο έτος είναι 100%.

Επιπλέον, ορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση αναστολής πληρωμής του φόρου από τα νομικά πρόσωπα, η οποία μπορεί να χορηγηθεί μέχρι τρεις φορές εντός διαστήματος δέκα ετών.

Οι διαδικασίες χορήγησης της έκπτωσης, οι διαδικασίες χορήγησης της αναστολής πληρωμής και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών ορίζονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Επί του άρθρου 8

Στο άρθρο αυτό ορίζεται ο τρόπος πληρωμής του ΕΝ.Φ.Ι.Α., ο οποίος καταβάλλεται είτε εφάπαξ, είτε σε δόσεις, με την τελευταία εξ αυτών καταβλητέα μέχρι την τελευταία εργάσιμη μέρα του Δεκεμβρίου του ίδιου έτους, δηλαδή του έτους έκδοσης της πράξης προσδιορισμού του φόρου.

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα καταβολής του φόρου.

Επί του άρθρου 9

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου αυτού, αφενός, συμπληρώνονται διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013, Α'170), προκειμένου να καθορίζονται οι υποχρεώσεις τρίτων για τον ΕΝ.Φ.Ι.Α..

Συγκεκριμένα ορίζεται ρητά ότι είναι αυτοδικαίως άκυρη κάθε υποσχετική ή εκποιητική δικαιοπραξία με την οποία συστήνονται, μεταβάλλονται, αλλοιώνονται ή μεταβιβάζονται από οποιαδήποτε αιτία δικαιώματα που υπάγονται σε ΕΝ.Φ.Ι.Α. ή παρέχεται δικαίωμα προσημείωσης ή υποθήκης σε αυτό, αν δεν μνημονεύεται και δεν επισυνάπτεται από το συμβολαιογράφο στο συμβόλαιο που συντάσσει, πιστοποιητικό της Φορολογικής Διοίκησης. Με αυτό πιστοποιείται ότι το ίδιο ακίνητο, με τα ίδια στοιχεία, περιλαμβάνεται στη δήλωση ΕΝ.Φ.Ι.Α, καθώς και ότι ο φορολογούμενος έχει καταβάλει, ή

νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. για το συγκεκριμένο ακίνητο και έχει καταβάλει τις ληξιπρόθεσμες δόσεις, έχει ρυθμίσει ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τον ΕΝ.Φ.Ι.Α για τα υπόλοιπα ακίνητα, για τα οποία είναι υπόχρεος για τα προηγούμενα έτη, εφόσον δεν έχει επέλθει παραγραφή. Επίσης, ορίζεται ότι είναι αυτοδίκαια άκυρος ο συμβολαιογραφικός τίτλος και για τη σύνταξη κατακυρωτικής έκθεσης επί εκούσιου πλειστηριασμού εάν δεν συνοδεύεται από το παραπάνω πιστοποιητικό.

Προσδιορίζεται στο πλαίσιο αυτό και η υποχρέωση άρνησης από τους φύλακες μεταγραφών (έμμισθοι και άμισθοι υποθηκοφύλακες) καθώς και των προϊσταμένων των κτηματολογικών γραφείων για μεταγραφή ή καταχώρηση στα κτηματολογικά βιβλία συμβολαιογραφικών εγγράφων, κατακυρωτικών εκθέσεων επί εκούσιου πλειστηριασμού και αποδοχών κληρονομιάς, εάν δεν μνημονεύεται στον τίτλο και δεν επισυνάπτεται το παραπάνω πιστοποιητικό της Φορολογικής Διοίκησης. Ορίζεται πρόστιμο 5.000 ευρώ για κάθε παράβαση των εν λόγω δημόσιων λειτουργιών αλλά και των συμβολαιογράφων που τα συνέταξαν, καθορίζονται οι περιπτώσεις σύνταξης συμβολαιογραφικού εγγράφου και πριν την εξόφληση του οφειλόμενου φόρου καθώς και οι προϋποθέσεις μεταγραφής αυτού, λαμβάνεται πρόνοια για την περίπτωση μη δυνατότητας επισύναψης του πιστοποιητικού, ώστε να επισυνάπτεται κατά περίπτωση το πιστοποιητικό του άρθρου 48 του ν. 3842/2010.

Επίσης, ορίζεται ότι είναι απαράδεκτη η συζήτηση της αγωγής ή οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ενώπιον δικαστηρίου ή δημόσιας αρχής από υπόχρεο στον ΕΝ.Φ.Ι.Α. επί ακινήτου του ίδιου προσώπου, εάν δεν προσκομισθεί σχετικό πιστοποιητικό για το φόρο στα ακίνητα, ενώ προσδιορίζονται και τα πρόσωπα που ευθύνονται εις ολόκληρο μαζί με τους υπόχρεους για την πληρωμή των τόκων και προστίμων σχετικών με τον ΕΝ.Φ.Ι.Α. που οφείλονται σε δικές τους πράξεις ή παραλείψεις.

Επιπλέον, ορίζεται ότι οι τελευταίοι κύριοι ή ψιλοί κύριοι ή επικαρπωτές ή επιφανειούχοι των ακινήτων ευθύνονται εις ολόκληρο μαζί με τους υπόχρεους για την πληρωμή του ΕΝ.Φ.Ι.Α. που βαρύνει το δικαίωμα που απέκτησαν. Τα πρόσωπα αυτά έχουν δικαίωμα να προσφύγουν στη διαδικασία του άρθρου 63 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, εντός εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση με συστημένη επιστολή της Φορολογικής Διοίκησης.

Επί του άρθρου 10

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού θεσπίζεται η δυνατότητα εξόφλησης μέρους ή συνόλου του οφειλόμενου φόρου με μεταβίβαση σε τρίτον της πλήρους κυριότητας του ακινήτου και ταυτόχρονη εκχώρηση της απαίτησης καταβολής του τιμήματος ή μέρους αυτού στο Ελληνικό Δημόσιο.

Επί του άρθρου 11

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ορίζεται σε τρία τοις εκατό 3%, ο φόρος μεταβίβασης εξ επαχθούς αιτίας επί της φορολογητέας αξίας του ακινήτου,

ποσοστό που θα ισχύει για μεταβιβάσεις που θα διενεργούνται μετά την 1.1.2014. Η διάταξη αυτή δεν αφορά τις μεταβιβάσεις που γίνονται από χαριστική αιτία (γονική παροχή, δωρεά, κληρονομιά).

Επί του άρθρου 12

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού συμπληρώνονται οι διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 3427/2005, προκειμένου η συμπλήρωση της δήλωσης στοιχείων ακινήτων να είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του ΕΝ.Φ.Ι.Α., αναγκαία προϋπόθεση για να γίνουν οι απαραίτητες προσαρμογές στις ηλεκτρονικές εφαρμογές και τα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Οικονομικών.

Επί του άρθρου 13

Με το άρθρο 13 ορίζεται ότι οι διατάξεις των άρθρων 27 έως και 50 του ν. 3842/2010, με την επιφύλαξη ισχύος, για τις ανάγκες του ΕΝ.Φ.Ι.Α., του άρθρου 32 αυτού, καταργούνται από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, αλλά συνεχίζουν να εφαρμόζονται στις υποθέσεις του φόρου ακίνητης περιουσίας (Φ.Α.Π.) για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε μέχρι την κατάργησή τους, καθώς και στις υποθέσεις του ΕΝ.Φ.Ι.Α., όπου ρητά ορίζεται, όπως στην υποχρέωση λήψης πιστοποιητικού του άρθρου 48 του ν.3842/2010 για τις περιπτώσεις που δεν είναι δυνατή η προσκόμιση πιστοποιητικού ΕΝ.Φ.Ι.Α.

Επιπλέον, επέρχονται τροποποιήσεις στο άρθρο 32 του ν. 3842/2010, ώστε να περιλαμβάνονται σε αυτό τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες, καθορίζονται συγκεκριμένες παραδοχές για τον υπολογισμό οικοπέδων και ορίζεται ο τρόπος υπολογισμού της αξίας των γηπέδων εκτός σχεδίου πόλης ή οικισμού.

Με την **παρ. 5** ρυθμίζεται ο τρόπος αναπλήρωσης των πόρων των ΟΤΑ Α' Βαθμού λόγω κατάργησης, του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.), ο οποίος προβλέπονταν στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 259 του ν.3852/2010 και της ενσωμάτωσής του στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝ.Φ.Ι.Α). Για το λόγο αυτό, καθορίζεται ποσοστό 11,3% επί των συνολικών ετήσιων εσόδων του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων προκειμένου να εξασφαλιστεί ισοδύναμο ποσό απόδοσης στους ΟΤΑ Α' Βαθμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Επί του άρθρου 14

Είναι διαχρονικά σταθερή η βούληση του Ελληνικού Δημοσίου να συμβάλλει με θεσμικά μέσα στην ανταγωνιστικότητα της ναυτιλίας στην Ελλάδα και να αποκαταστήσει νομοθετικά και κανονιστικά ελλείψεις και ασυμμετρίες που διαμορφώθηκαν στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο για τη φορολόγηση των πλοίων. Το Ελληνικό Δημόσιο επί πολλά έτη τηρεί το ιδιαίτερο κανονιστικό καθεστώς φορολογίας πλοίων του ν.27/1975, ως ισχύει, το ειδικό νομοθετικό καθεστώς

του άρθρου 13 του ν.δ.2687/1953 περί προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού και τις εκδιδόμενες βάσει αυτού εγκριτικές πράξεις, καθώς και την κοινή σχετική νομοθεσία κατά τα λοιπά, υπό την ισχύ των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 107 του Συντάγματος.

Γνωρίζοντας την επιθυμία της Ναυτιλιακής Κοινότητας να συμβάλει με κάθε τρόπο στη δύσκολη δημοσιονομική συγκυρία στην οποία έχει περιέλθει η χώρα εξ αιτίας της οικονομικής κρίσης και παράλληλα την αναγνώριση εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου της προσπάθειας που καταβάλλει η Ναυτιλιακή Κοινότητα να συνδράμει αποφασιστικά, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού θεσπίζεται τριετής οικονομική παροχή αυτής προς το Ελληνικό Δημόσιο για τα έτη 2014, 2015, 2016, σε συνέχεια της πρόσφατης φορολογικής υποχρέωσης με τις διατάξεις του ν. 4110/2013 για καταβολή φόρου πλοίων που επιβλήθηκε στις πλοιοκτήτριες εταιρείες πλοίων υπό ξένα σημαία που διαχειρίζονται από την Ελλάδα.

Με την ψήφιση του παρόντος άρθρου, το Ελληνικό Δημόσιο θα εισπράξει για τα επόμενα τρία έτη 90 έως 100 εκατομμύρια ευρώ ετησίως, επιπλέον των ποσών που θα εισπραχθούν από τους φόρους πλοίων με ελληνική και ξένα σημαία του ν. 27/1975 σ' αυτή την τριετία. Στην ίδια τριετία, μετά και την ψήφιση της παραπάνω παροχής, υπολογίζεται ότι τα έσοδα από φόρους πλοίων συνολικά πρόκειται να ανέλθουν στο ποσό των πεντακοσίων (500) εκατομμυρίων ευρώ.

Επί του άρθρου 15

Η παραπάνω τροποποιητική διάταξη κρίνεται απαραίτητη για λόγους ίσης φορολογικής μεταχείρισης για τα ποσά των μερισμάτων που εισπράττουν φυσικά πρόσωπα από τα κέρδη που προκύπτουν από εκμετάλλευση πλοίων με ξένα σημαία, τα οποία διαχειρίζονται από γραφεία εγκατεστημένα στην Ελλάδα με βάση το άρθρο 25 του ν.27/1975, με τα ποσά των μερισμάτων που εισπράττουν φυσικά πρόσωπα από τα κέρδη που προκύπτουν από εκμετάλλευση πλοίων με ελληνική σημαία.

Ειδικότερα, μέχρι τώρα, ο πλοιοκτήτης και οι μέτοχοι ή εταίροι πλοιοκτήτριας εταιρείας για τα κέρδη και τα μερίσματα πλοίων με ελληνική σημαία, με την καταβολή του φόρου πλοίων του ν. 27/1975, απαλλάσσονται από κάθε άλλο φόρο εισοδήματος, όχι όμως και από κάθε τέλος, εισφορά ή κράτηση για τα εισοδήματα αυτά.

Αντιθέτως, ο πλοιοκτήτης και οι μέτοχοι ή εταίροι πλοιοκτήτριας εταιρείας για τα κέρδη και τα μερίσματα πλοίων με ξένα σημαία, με την καταβολή του φόρου πλοίων του άρθρου 26 του ν. 4110/2013, απαλλάσσονται από κάθε άλλο φόρο, αλλά και από κάθε τέλος, εισφορά ή κράτηση, διάταξη, η οποία, για το λόγο αυτό, χρήζει άμεσης εναρμόνισης.

Επί του άρθρου 16

Με τις προτεινόμενες διατάξεις παρατείνεται το μέτρο της απόσυρσης των αυτοκινήτων οχημάτων και συγκεκριμένα:

Στις διατάξεις των **παραγράφων 1 και 5** ορίζεται νέα προθεσμία, η 31^η Δεκεμβρίου 2014 για τον τελωνισμό και την καταβολή των φορολογικών επιβαρύνσεων των οχημάτων, στο πλαίσιο της ειδικής ρύθμισης της απόσυρσης για λόγους ενίσχυσης της αγοράς του αυτοκινήτου. Επίσης, η προθεσμία αυτή θα ισχύει και για τα αυτοκίνητα οχήματα της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν.4002/2011 (ΦΕΚ 180/Α), τελωνισμένα δηλαδή οχήματα από επίσημους διανομείς ή εμπόρους αυτοκινήτων για τα οποία είναι δυνατή η επιστροφή του τέλους ταξινόμησης, εφόσον ταξινομηθούν σε δικαιούχο αποσυρόμενου οχήματος.

Με τις **παραγράφους 2 και 3** παρατείνεται η προθεσμία απόσυρσης των αυτοκινήτων παλαιάς τεχνολογίας κατά ένα έτος, μέχρι τις 20.12.2014.

Με την **παράγραφο 4** ορίζεται η 31^η Δεκεμβρίου 2015, ως καταληκτική ημερομηνία για την κατάθεση της αίτησης στην αρμόδια τελωνειακή αρχή προκειμένου να επιστραφεί το τέλος ταξινόμησης, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν.4002/2011. Η πρόβλεψη καταληκτικής ημερομηνίας είναι αναγκαία για την εκτίμηση των προσδοκώμενων δημοσίων εσόδων και για την αποφυγή δημιουργίας επί μακρόν διοικητικών εκκρεμοτήτων.

Επί του άρθρου 17

Με την προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση τα είδη, συμπεριλαμβανομένων των αυτοκινήτων, τα οποία έχουν παραληφθεί ατελώς από τις Ι. Μονές του Αγίου Όρους, δύνανται μετά την πάροδο δέκα (10) ετών από την ατελή παραλαβή τους να μεταβιβάζονται ή να διατίθενται σε άλλες χρήσεις, χωρίς την καταβολή των αναλογουσών δασμολογικών και φορολογικών επιβαρύνσεων, με εξαίρεση τον ΦΠΑ, εφόσον έχει οριστικοποιηθεί η χορηγηθείσα ατέλεια με την προσκόμιση απαιτούμενων κατά περίπτωση δικαιολογητικών, ήτοι με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις που ισχύουν με βάση τις γενικότερες διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 1567/1985 για την τελωνειακή αποδέσμευση των ειδών που έχουν τελωνιστεί ατελώς.

Οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 1567/1985 (Α' 171) εφαρμόζονται και για τα είδη, συμπεριλαμβανομένων των αυτοκινήτων, τα οποία έχουν παραληφθεί ατελώς από τις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' του άρθρου 2 του ν.δ. 10/1926 «περί κυρώσεως του Καταστατικού Χάρτου του Αγίου Όρους» (Α' 309) και της παραγράφου 1 του άρθρου 132 του ν. 2960/2001.

Για τα ανωτέρω είδη που εισέρχονται στο εσωτερικό της χώρας από την περιοχή του Αγίου Όρους τηρούνται διατυπώσεις εισαγωγής με κατάθεση διασάφησης εισαγωγής στην αρμόδια τελωνειακή αρχή επί της οποίας βεβαιώνεται ο φόρος προστιθεμένης αξίας με βάση τη φορολογητέα αξία

όπως αυτή διαμορφώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν.2859/2000 «Κύρωση Κώδικα ΦΠΑ» (Α' 248).

Επί του άρθρου 18

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 1** επιχειρείται η απαλοιφή της διπλής φορολόγησης των φορολογικών κατοίκων Ελλάδας, οι οποίοι αποκτούν εισόδημα από κράτη με τα οποία δεν υφίσταται Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας του Εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θεωρούνται κράτη μη συνεργάσιμα ή κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς, όπως είναι η Αυστραλία. Με τον τρόπο αυτό αντιμετωπίζεται το πρόβλημα που έχει ανακύψει ως προς τη φορολόγηση των συντάξεων των ομογενών συνταξιούχων και πλέον φορολογικών κατοίκων Ελλάδας από την Αυστραλία για τη χρήση του 2013. Με τις διατάξεις του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.4172/2013, Α' 167) αυτό το θέμα έχει οριστικά επιλυθεί.

Με τις διατάξεις της **παραγράφου 2** ορίζεται, υπό τον όρο της καταβολής του κύριου αναλογούντος φόρου μέχρι 31.12.2014, η απαλλαγή από πρόστιμα και προσαυξήσεις για τη φορολόγηση του ασφαλισματος από συνταξιοδοτικό πρόγραμμα των υπαλλήλων και των στελεχών της «Οργανωτικής Επιτροπής Ολυμπιακών Αγώνων - Αθήνα 2004». Εξαιτίας της υποβολής ερωτήματος στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για τον εφαρμοστέο συντελεστή φορολογίας στις ως άνω παροχές και της υπ' αριθμ. 25/2011 γνωμοδότησης του Ν.Σ.Κ. που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών το 2011, το ασφαλισμα από συνταξιοδοτικό πρόγραμμα θεωρήθηκε μισθός και εντάχθηκε στην κλίμακα εισοδήματος των δικαιούχων. Με βάση τη φορολογική αυτή αντιμετώπιση εκ μέρους της Φορολογικής Διοίκησης, η οποία έγινε με σημαντική χρονική υστέρηση σε σχέση με το χρόνο που είχε καταβληθεί αυτή η παροχή, είναι απολύτως αναγκαίο για λόγους χρηστής διοίκησης να αντιμετωπιστεί δίκαια το θέμα που δημιουργήθηκε με την επιβολή προστίμων και προσαυξήσεων. Σκοπός της προτεινόμενης ρύθμισης είναι να καταβληθούν οι κύριοι φόροι μέχρι 31.12.2014 και να απαλλαγούν οι υπόχρεοι καταβολής από τα πρόστιμα και τις προσαυξήσεις.

Οι διατάξεις αυτές για την απαλλαγή από φορολογικές προσαυξήσεις και πρόστιμα εφαρμόζονται και στις υποθέσεις που αφορούν τα έξοδα κίνησης που καταβάλλονται στα τακτικά εν ενεργεία μέλη της Ακαδημίας Αθηνών.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της **παραγράφου 3** πραγματοποιείται ενοποίηση των προβλέψεων του ν.4110/2013 (Α' 17) αναφορικά με το όργανο ελέγχου των εκκρεμών φακέλων τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών που αφορούν τις χρήσεις 2008 έως και 2012, προκειμένου να γίνει εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των επιχειρήσεων μέσω του ελέγχου των φακέλων τεκμηρίωσης ενδοομιλικών συναλλαγών που υποβλήθηκαν από αυτές από την ίδια αρχή και δη από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου

Οικονομικών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 11 του ν. 4110/2013 (Α' 17).

Με την **παράγραφο 4** γίνεται εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν.3525/2007 και για τις χορηγίες προς το Ελληνικό Δημόσιο που γίνονται στο πλαίσιο της διοργάνωσης της Ελληνικής Προεδρίας μέχρι 30.6.2014.

Επί του άρθρου 19

Με την **παράγραφο 1** τροποποιούνται οι διατάξεις της περίπτωσης ΣΤ' της παραγράφου 2 του άρθρου 55 του ν.4002/2011 (Α' 180), για τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Επιχειρησιακής Μονάδας Είσπραξης, την αναδιάρθρωση των Τμημάτων της και τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του Προϊσταμένου της, προκειμένου να επιτευχθεί η αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη λειτουργία αυτής. Η προτεινόμενη διάταξη αποσκοπεί στην διατήρηση των ειδικών διατάξεων που αφορούν στην οργάνωση και αναδιοργάνωση των Υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου να τηρηθεί το πνεύμα των διατάξεων του ν. 4093/2012 (Α' 222), για την οργάνωση και λειτουργία της.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις της **παραγράφου 2** του άρθρου αυτού, επεκτείνεται η άμεση επιβολή της προϋπάρχουσας διοικητικής κύρωσης της αναστολής λειτουργίας επαγγελματικών εγκαταστάσεων των παραβατών επιτηδευματιών εκτός από το Σ.Δ.Ο.Ε. και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα των υπηρεσιών που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργικότητας, της αμεσότητας και αποτελεσματικότητας της προβλεπόμενης κύρωσης.

Με την προτεινόμενη διάταξη της **παρ. 3 του άρθρου 19** ρυθμίζεται η δυνατότητα διενέργειας ελέγχων σε 24ωρη βάση.

Με την **παράγραφο 4** προστίθεται στα θέματα, που κατ' εξουσιοδότηση της περίπτωσης 5 της υποπαραγράφου Ε.2. του ν.4093/2012, ρυθμίζονται με υπουργική απόφαση και ο καθορισμός των εξόδων μετακίνησης, διανυκτέρευσης και ημερήσιας αποζημίωσης για τα μέλη του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων, τα οποία δεν λαμβάνουν κανενός είδους αποζημίωση από το Ελληνικό Δημόσιο. Τα μέλη του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου παρέχουν δωρεάν τις συμβουλές τους σε μείζονα θέματα στρατηγικής της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης, και ελέγχουν την επίδοση της φορολογικής και τελωνειακής διοίκησης με βάση και τους στόχους που έχουν τεθεί προσφέροντας πολύτιμη τεχνογνωσία στη Φορολογική Διοίκηση της χώρας.

Επί του άρθρου 20

Παράγραφοι 1 και 2: Ο εκσυγχρονισμός και η αναβάθμιση των καθηκόντων και προσόντων των θέσεων ευθύνης του Υπουργείου Οικονομικών θα πραγματοποιηθεί με την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος του νέου Οργανισμού του Υπουργείου, βάσει των οριζόμενων στα άρθρα 35 του ν. 4024/2011 και 54 του ν. 4178/2013, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν. Η διαδικασία είναι ήδη υπό εξέλιξη σε συνεργασία με το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, το οποίο είναι το αρμόδιο υπουργείο για θέματα αξιολόγησης δομών και προσωπικού του δημοσίου τομέα. Η έκδοση του νέου π.δ. τοποθετείται χρονικά εντός του πρώτου τριμήνου του νέου έτους. Παρόλα αυτά, λόγω της χρονικής πίεσης που προκαλείται από την ανάληψη της Προεδρίας της Ε.Ε, από την Ελλάδα και του κρίσιμου ρόλου που το Υπουργείο Οικονομικών καλείται να διαδραματίσει κατά το επόμενο εξάμηνο, κρίνεται απαραίτητο να υπάρξει μια επικαιροποίηση των προσόντων των προϊσταμένων των οργανικών μονάδων του Υπουργείου που θα κληθούν να στηρίξουν την Προεδρία, ώστε η χώρα να ανταπεξέλθει πιο αποτελεσματικά στις προκλήσεις της.

Με την **παράγραφο 3** καταργείται η δυνατότητα των προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων των Υπουργείων, που απολύονται αυτοδίκαια, να παραμείνουν στην υπηρεσία μέχρι τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους ηλικίας τους. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η αναβάθμιση και ανανέωση του προσωπικού της Δημόσιας Διοίκησης, που υπηρετεί σε θέσεις ευθύνης.

Με την **παράγραφο 4** παρατείνεται η προθεσμία για τη στελέχωση της Μονάδας Κρατικών Ενισχύσεων, η οποία και συστάθηκε με το νόμο 4152/2013.

Με την **παράγραφο 5** αποσαφηνίζεται ότι στις εκάστοτε επιτροπές παρακολούθησης της εκτέλεσης και παραλαβής των συμβάσεων που συνάπτονται με σκοπό την αποκρατικοποίηση εταιριών ή περιουσιακών στοιχείων του δημοσίου, ως μέλη ορίζονται πρόσωπα με εξειδικευμένες γνώσεις στο αντικείμενο της σύμβασης που πρόκειται να ανατεθεί, τα οποία εκπροσωπούν το υπουργείο που εποπτεύει το προς αποκρατικοποίηση περιουσιακό στοιχείο, το Υπουργείο Οικονομικών ή μπορεί να προέρχονται από άλλους φορείς του δημοσίου ή τον ιδιωτικό τομέα. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η ορθή παρακολούθηση και διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος με τον ορισμό ατόμων που διαθέτουν τις αναγκαίες κάθε φορά επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις.

Με την **παράγραφο 6** παρατείνεται η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 2362/1995 (Α' 247) που επιτρέπει την παράλληλη άσκηση των καθηκόντων του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Οικονομικών από το Γενικό Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής.

Με την **παράγραφο 7 του άρθρου 20** παρατείνεται η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 83 του ν. 2362/1995, προκειμένου να συντελούνται σε σύντομο χρόνο οι διαδικασίες ανάθεσης ειδικών κατηγοριών συμβάσεων παροχής

υπηρεσιών, σε τομείς άμεσης προτεραιότητας και να καταστεί εφικτή η έγκαιρη επίτευξη αυτών των ενεργειών και στόχων εντός των στενών χρονικών ορίων που έχουν τεθεί. Παράλληλα, διατηρείται ο περιορισμός για χρήση της ρύθμισης μόνο από φορείς του Κράτους και μέσα σε οικονομικά όρια χαμηλότερα των κοινοτικών οδηγιών που έχουν ήδη ενσωματωθεί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Με την εισαγωγή των προτεινόμενων διατάξεων του Κεφαλαίου Γ΄, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο ευρείας και εκτεταμένης διαβούλευσης με θεσμικούς φορείς, όπως η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η Ένωση Τραπεζών, ο ΣΕΒ και το Χρηματιστήριο, τροποποιείται μία σειρά ρυθμίσεων του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ο οποίος τίθεται σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου του 2014, προς την κατεύθυνση, αφενός του εξορθολογισμού του περιεχομένου τους και αφετέρου της νομοτεχνικής τους βελτίωσης, προκειμένου να προσδοθεί μεγαλύτερη σαφήνεια στο περιεχόμενό τους για λόγους ασφάλειας δικαίου.

Με τις εν λόγω διατάξεις οριστικοποιείται το κείμενο του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και κατά τούτο ολοκληρώνεται το πρώτο σημαντικό βήμα της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας για την εμπέδωση ενός διαφανούς και αποτελεσματικού φορολογικού συστήματος, το οποίο αναμένεται να συμπληρωθεί μέχρι τον Μάρτιο του επόμενου έτους οπότε και θα έχουν καταγραφεί και εξορθολογιστεί τα υφιστάμενα φορολογικά κίνητρα, τα οποία βρίσκονται διεσπαρμένα σε διάφορα νομοθετικά κείμενα. Σημειώνεται, ότι σε ό,τι αφορά στα υφιστάμενα φορολογικά κίνητρα τα οποία διαλαμβάνονται στο κείμενο των διατάξεων του ν.2238/1994, ο εξορθολογισμός τους έχει ήδη επιτευχθεί με τη συμπερίληψη των σχετικών ρυθμίσεων στις προτεινόμενες διατάξεις.

Επί του άρθρου 21

Με την **παράγραφο 1** εξορθολογίζεται ο ορισμός της «νομικής οντότητας», ώστε να είναι διακριτός από την έννοια του «νομικού προσώπου».

Με την **παράγραφο 2** τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 4 ώστε η συμπλήρωση του χρονικού διαστήματος φυσικής παρουσίας άνω των 183 ημερών που συνεπάγεται την απόκτηση φορολογικής κατοικίας στην ημεδαπή να μην καταλαμβάνει τα φυσικά πρόσωπα που βρίσκονται στην Ελλάδα αποκλειστικά για τουριστικούς, ιατρικούς, θεραπευτικούς ή παρόμοιους ιδιωτικούς σκοπούς και υπό την προϋπόθεση ότι η παραμονή τους δεν υπερβαίνει το χρονικό διάστημα των 365 ημερών.

Με την **παράγραφο 3** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία της περίπτωσης ε) της παραγράφου 1 του άρθρου 5, ώστε προϋπόθεση για τη φορολόγηση στην ημεδαπή του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτά φορολογικός κάτοικος αλλοδαπής να είναι η ύπαρξη μόνιμης εγκατάστασης

στην ημεδαπή. Επιπροσθέτως, η περίπτωση θ) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 τροποποιείται κατά τρόπον ώστε μοναδικό κριτήριο για το χαρακτηρισμό του εισοδήματος από μεταβίβαση τίτλων ως εισόδημα πηγής Ελλάδας να είναι η εθνικότητα του εκδότη των τίτλων.

Επί του άρθρου 22

Με την **παράγραφο 1** διευκρινίζεται ότι λαμβάνεται υπόψη το φορολογητέο εισόδημα.

Με την **παράγραφο 2** καταργείται το μέγιστο όριο των εννέα χιλιάδων διακοσίων πενήντα (9.250) ευρώ σε σχέση με τις ετήσιες επιχειρηματικές δαπάνες ως προϋπόθεση για την εφαρμογή της περίπτωσης στ) της παραγράφου 2 του άρθρου 12.

Με την **παράγραφο 3** επιδιώκεται η ανάπτυξη νησιών με μικρό πληθυσμό διαμέσου μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης του εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις των φυσικών προσώπων.

Με την **παράγραφο 4** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία του άρθρου 17 ώστε να συμπεριληφθεί και ο ίδιος ο φορολογούμενος.

Με την **παράγραφο 5** προστίθεται στα έσοδα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και η παραγωγή πτηνοτροφικών προϊόντων. Επιπροσθέτως με το δεύτερο εδάφιο εξαιρούνται από τον κανόνα της συστηματικής διενέργειας επιχειρηματικών πράξεων οι συναλλαγές σε τίτλους του άρθρου 42 που πραγματοποιούνται σε οργανωμένη αγορά ή τα ομόλογα που εκδίδονται από εισηγμένες εταιρείες, καθώς και για κρατικά ομόλογα με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ο φορολογούμενος ασχολείται κατ' επάγγελμα με τις εν λόγω συναλλαγές (regular trader/day trader).

Με την **παράγραφο 6** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία του άρθρου 22.

Με την **παράγραφο 7** εισάγεται νέο άρθρο 22Α με το οποίο παρέχεται κίνητρο με αντικείμενο την προσαύξηση των εκπιπόμενων δαπανών που αφορούν στην επιστημονική και τεχνολογική έρευνα, όπως αυτές προσδιορίζονται στο Εγχειρίδιο Frascati (Frascati Manual) και ορίζεται η σχετική διαδικασία λειτουργίας και παρακολούθησής του.

Με την **παράγραφο 8** ορίζεται ότι ο περιορισμός στο ποσό των τόκων δανείων που εκπίπτει η επιχείρηση δεν εφαρμόζεται στους τόκους των διατραπεζικών δανείων, καθώς και των ομολογιακών δανείων που εκδίδουν ανώνυμες εταιρείες. Επιπροσθέτως, με τη διάταξη αυτή γίνεται σχετική νομοτεχνική επεξεργασία, ώστε να συμπεριληφθούν στις μη εκπιπόμενες επιχειρηματικές δαπάνες όλες οι προβλέψεις πλην των σχηματιζόμενων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 26.

Με την **παράγραφο 9** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία του άρθρου 24 προκειμένου να διευκρινιστεί ότι αφορά σε φορολογικές και όχι λογιστικές αποσβέσεις.

Με την **παράγραφο 10** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 26.

Με την **παράγραφο 11** αφενός γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 27 και αφετέρου ορίζεται ότι οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή μόνο στα νομικά πρόσωπα των περιπτώσεων α', γ' και δ' του άρθρου 45.

Με την **παράγραφο 12** τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 28 σχετικά με την έμμεση μέθοδο προσδιορισμού κερδών, προκειμένου να συνδεθούν με τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, όπου προβλέπεται ο προσδιορισμός του εισοδήματος των φυσικών προσώπων με βάση κάθε διαθέσιμο στοιχείο ή έμμεσες μεθόδους ελέγχου.

Με την **παράγραφο 13** διορθώνεται το μαθηματικό σύμβολο «ίσο» στην κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 29. Με την περίπτωση β' προστίθεται νέα παράγραφος 5 στο άρθρο 29 με την οποία επιδιώκεται η ανάπτυξη νησιών με μικρό πληθυσμό διαμέσου της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα φυσικών προσώπων. Επίσης προστίθεται νέα παράγραφος 6 στο άρθρο 29 με την οποία παρέχεται φορολογικό κίνητρο για φυσικά πρόσωπα και ατομικές επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην έννοια των πολύ μικρών επιχειρήσεων, ώστε να ενταχθούν σε πρόγραμμα ανάπτυξης φωτοβολταϊκών συστημάτων για τη διάθεση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στη ΔΕΗ, καθώς και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες αυτό αναπτύσσει αποτελέσματα.

Με την **παράγραφο 14** ρυθμίζεται ο τρόπος φορολόγησης της διαφοράς που προκύπτει μεταξύ τεκμαρτού και συνολικού εισοδήματος του φορολογούμενου στις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ. Επίσης γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία της παραγράφου 2 του άρθρου 34.

Με την **παράγραφο 15** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία στο άρθρο 35.

Με την **παράγραφο 16** προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 41, προκειμένου στην έννοια της μεταβίβασης να εμπίπτει και η εισφορά ακίνητης περιουσίας για την κάλυψη ή την αύξηση κεφαλαίου εταιρείας. Επίσης, γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία στην παράγραφο 2 του άρθρου 41 για τον προσδιορισμό της τιμής κτήσης στην περίπτωση εισφοράς ακίνητης περιουσίας για την κάλυψη ή την αύξηση κεφαλαίου εταιρείας.

Με την **παράγραφο 17** προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 42, προκειμένου στην έννοια της μεταβίβασης να εμπίπτει και η εισφορά των τίτλων του άρθρου 42 για την κάλυψη ή την αύξηση κεφαλαίου

εταιρείας. Επίσης, με την περίπτωση γ' της παραγράφου 17 προσδιορίζεται η τιμή πώλησης του παλαιού τίτλου σε περίπτωση εισφοράς τίτλων για την κάλυψη ή την αύξηση κεφαλαίου εταιρείας.

Επιπροσθέτως, το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 42 τροποποιείται, προκειμένου η πρόβλεψη για μηδενική τιμή κτήσης να αφορά μόνον στις περιπτώσεις όπου οι μεταβιβαζόμενοι τίτλοι αποκτήθηκαν μετά την ημερομηνία ολοκλήρωσης της διαδικασίας αποϋλοποίησης των τίτλων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών, ήτοι την 29η Σεπτεμβρίου 1999. Η ρύθμιση αυτή συνδέεται με το νέο εδάφιο που προστίθεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 42 με το οποίο παρέχεται η εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού της τιμής κτήσης με αναγωγή στην 29η Σεπτεμβρίου 1999 στις περιπτώσεις εκείνες που οι μεταβιβαζόμενοι τίτλοι έχουν αποκτηθεί πριν την εν λόγω ημερομηνία (29η Σεπτεμβρίου 1999).

Τέλος, εισάγεται ρύθμιση σχετικά με την απαλλαγή από το φόρο του εισοδήματος που αποκτούν φυσικά πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι σε κράτη με τα οποία η Ελλάδα έχει συνάψει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας (ΣΑΔΦ) και το οποίο προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης των τίτλων σύμφωνα με το άρθρο 42 υπό την προϋπόθεση ότι υποβάλλουν στη Φορολογική Διοίκηση τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη φορολογική τους κατοικία.

Επί του άρθρου 23

Με την **παράγραφο 1** ορίζεται ότι τα για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου των άρθρων 21 έως 28 του Κεφαλαίου Γ' που αφορούν στα φυσικά πρόσωπα.

Με την **περίπτωση α' της παρ. 2** προστίθεται εδάφιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 47 ώστε τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα κέρδη, τα οποία δεν έχουν υπαχθεί σε φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων να περιλαμβάνονται στα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα. Επιπροσθέτως, ρυθμίζεται το ζήτημα προσδιορισμού των εσόδων και των εξόδων των εταιρειών που εφαρμόζουν Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και τα οποία προκύπτουν κατά την αρχική αναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Επίσης, ορίζεται **με την περίπτωση γ'** ότι τα για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες που τηρούν απλογραφικά βιβλία εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου των άρθρων 21 έως 28 του Κεφαλαίου Γ' που αφορούν στα φυσικά πρόσωπα. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι σε περίπτωση διανομής κερδών από τους εν λόγω υπόχρεους δεν εφαρμόζεται η περίπτωση α) της παραγράφου 1 του άρθρου 64 του ν.4172/2013.

Με την **παράγραφο 4** τροποποιείται το άρθρο 49 προς την κατεύθυνση της αύξησης του ποσοστού εκπαισιμότητας των δαπανών τόκων, του ανώτατου ορίου ως προς το ποσό δαπανών των τόκων που αναγνωρίζονται ως πλήρως

εκπιπόμενες, καθώς και τη δυνατότητα μεταφοράς των δαπανών τόκων που δεν εκπίπτουν σύμφωνα με την παράγραφο 1 χωρίς χρονικό περιορισμό.

Με την **παράγραφο 5** τροποποιείται το άρθρο 50 προκειμένου «η αρχή των ίσων αποστάσεων (Arm's Length Principle)» να έχει εφαρμογή για συναλλαγές που πραγματοποιούν νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες του που είναι συνδεδεμένα κατά την έννοια του άρθρου 2.

Με την **παράγραφο 6** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία του άρθρου 52 προς άρση ερμηνευτικών αμφισβητήσεων ως προς την εφαρμογή των διατάξεων του εν λόγω άρθρου.

Με την **παράγραφο 7** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία στον τίτλο και στην παράγραφο 2 του άρθρου 53, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο άρθρο εφαρμόζεται όχι μόνο στην ανταλλαγή μετοχών αλλά και στην ανταλλαγή τίτλων εν γένει (π.χ. εταιρικών μεριδίων Ε.Π.Ε.).

Με την **παράγραφο 8** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία του άρθρου 54 προκειμένου να διευκρινιστούν διατάξεις του εν λόγω άρθρου.

Με την **παράγραφο 9** τροποποιείται το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 58 προκειμένου τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα να φορολογούνται για τα κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα με συντελεστή 26% αδιακρίτως του τύπου βιβλίων που τηρούν.

Παράλληλα, εισάγεται νέα παράγραφος 4 στο άρθρο 58 με την οποία επιδιώκεται η ανάπτυξη νησιών με μικρό πληθυσμό διαμέσου της μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης του εισοδήματος από επιχειρηματική δραστηριότητα νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων. Επιπροσθέτως, εισάγεται νέα παράγραφος 5 στο ίδιο άρθρο με την οποία παρέχεται φορολογικό κίνητρο για νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες που εμπίπτουν στην έννοια των πολύ μικρών επιχειρήσεων, ώστε να ενταχθούν σε πρόγραμμα ανάπτυξης φωτοβολταϊκών συστημάτων για τη διάθεση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας στη ΔΕΗ, καθώς και οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες αυτό αναπτύσσει αποτελέσματα.

Επί του άρθρου 24

Με την **παράγραφο 1** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία ώστε να καλύπτονται και οι φορείς γενικής κυβέρνησης από τον ορισμό των υπόχρεων σε παρακράτηση σύμφωνα με το άρθρο 59.

Με την **παράγραφο 2** ορίζεται ότι διενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 20% στα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις που καταβάλλονται αναδρομικά σε μεταγενέστερο χρόνο από το έτος στο οποίο ανάγονται.

Με την **παράγραφο 3** προβλέπεται ο μέγιστος χρόνος απόδοσης του παρακρατούμενου σύμφωνα με το άρθρο 60 φόρου.

Με την **παράγραφο 4** ορίζεται ότι ένα νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα ή φυσικό πρόσωπο που ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα χωρίς να είναι φορολογικός στην ημεδαπή δύναται να επιλέξει να φορολογηθεί για το εισόδημα που λαμβάνει από δικαιώματα, αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές ή παρόμοιες υπηρεσίες σύμφωνα με το άρθρο 58 ή 29 αντίστοιχα και να πιστώσει τον παρακρατηθέντα φόρο έναντι του οφειλόμενου φόρου εισοδήματος. Επίσης στην παράγραφο αυτή προσδιορίζεται ο τρόπος παρακράτησης από τον συμβολαιογράφο του φόρου υπεραξίας που αποκτά φυσικό πρόσωπο από μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας σύμφωνα με το άρθρο 41.

Με την **παράγραφο 5** τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 63 κατά τρόπο σύμφωνο με το άρθρο 3 της Οδηγίας 2003/49/ΕΚ, όπως ισχύει. Επίσης, γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία στην παράγραφο 2 του άρθρου 63 προκειμένου να γίνεται αναφορά στην Οδηγία 2003/49/ΕΚ.

Με την **παράγραφο 6** τροποποιείται η παράγραφος 3 του άρθρου 64, προκειμένου να εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση με την παρακράτηση φόρου 20% για τις αμοιβές για τεχνικές υπηρεσίες, αμοιβές διοίκησης, αμοιβές για συμβουλευτικές υπηρεσίες και άλλες αμοιβές για παρόμοιες υπηρεσίες σε περίπτωση που ο λήπτης της πληρωμής είναι φυσικό πρόσωπο ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που δεν έχει τη φορολογική του κατοικία στην ημεδαπή και δεν έχει μόνιμη εγκατάσταση.

Επίσης, προστίθεται νέα παράγραφος 6 στο άρθρο 64, προκειμένου οι πληρωμές τόκων δανείων που χορηγούν πιστωτικά ιδρύματα, περιλαμβανομένων των τόκων υπερημερίας, καθώς και οι τόκοι διατραπεζικών καταθέσεων να απαλλάσσονται από την παρακράτηση φόρου. Τέλος, προστίθεται νέα παράγραφος 7 στο άρθρο 64 με την οποία προβλέπεται ο μέγιστος χρόνος απόδοσης του παρακρατούμενου σύμφωνα με το άρθρο 64 φόρου.

Επί του άρθρου 25

Με την **παράγραφο 1** προστίθεται νέα παράγραφος στο άρθρο 67 η οποία ρυθμίζει τον τρόπο προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, την καταβολή αυτού, καθώς και την έκπτωση από αυτόν των καταβληθέντων, προκαταβληθέντων ή παρακρατηθέντων φόρων.

Με την **παράγραφο 2** προστίθεται νέα παράγραφος στο άρθρο 68 η οποία ρυθμίζει τον τρόπο προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, την καταβολή αυτού, καθώς και την έκπτωση από αυτόν των καταβληθέντων, προκαταβληθέντων ή παρακρατηθέντων φόρων.

Με την **παράγραφο 4** τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 71, προκειμένου η προκαταβολή του φόρου εισοδήματος των κοινωνιών αστικού δικαίου, αστικών κερδοσκοπικών ή μη κερδοσκοπικών εταιρειών, συμμετοχικών ή αφανών εταιρειών να υπολογίζεται σε ποσοστό 55%.

Επίσης, γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία της παραγράφου 9 του άρθρου 71 λόγω των νέων ρυθμίσεων για τους εταιρικούς μετασχηματισμούς που περιέχονται στα άρθρα 52 και 54 του Κ.Φ.Ε..

Επί του άρθρου 26

Με την **παράγραφο 1** τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 72, ώστε οι διατάξεις των άρθρων 22 και 23 να ισχύουν για δαπάνες που αφορούν φορολογικές περιόδους που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

Με την **παράγραφο 2** τροποποιείται η παράγραφος 3 του άρθρου 72, προκειμένου οι διατάξεις των άρθρων 24, 25 και 28 να ισχύουν για φορολογικές περιόδους που αρχίζουν μετά την 1η Ιανουαρίου 2014.

Με την **παράγραφο 3** προστίθεται νέα παράγραφος 9 στο άρθρο 72 η οποία ρυθμίζει ζητήματα σχετικά με το χρόνο έναρξης ισχύος διατάξεων του άρθρου 49 του παρόντος νόμου και διαλαμβάνονται σχετικές μεταβατικές διατάξεις.

Με την **παράγραφο 4** ορίζεται ότι οι διατάξεις των άρθρων 52 έως και 56 ισχύουν για μετασχηματισμούς των οποίων η διαδικασία αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά.

Με την **παράγραφο 5** γίνεται νομοτεχνική επεξεργασία στην παράγραφο 12 του άρθρου 72 και με την παράγραφο 6 διευκρινίζεται ότι το πεδίο εφαρμογής των παραγράφων 12 και 13 δεν καταλαμβάνει τα αφορολόγητα αποθεματικά που σχηματίστηκαν βάσει επενδυτικών ή αναπτυξιακών, καθώς και ειδικών διατάξεων νόμων.

Με την **παράγραφο 7** ορίζεται ότι η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 24 για τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν την έναρξη ισχύος του ν.4172/2013 τίθεται σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2019 και εξής.

Στις **παραγράφους 8 έως και 11** ορίζονται οι μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

Επί του άρθρου 27

Η κατά τα διεθνή πρότυπα συγκρότηση ενιαίου φορέα για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου δημοσίου χρέους αποτελεί βέλτιστη πρακτική για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος με τον πλέον αποτελεσματικό και ορθολογικό τρόπο. Η υφιστάμενη διοικητική διάρθρωση, δυνάμει της οποίας δύο ξεχωριστές Υπηρεσίες, ήτοι η Δ23 Διεύθυνση Δημοσίου Χρέους του

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (Ο.Δ.ΔΗ.Χ.) χειρίζονταν την πληροφορία αναφορικά με το χαρτοφυλάκιο χρέους, κρίνεται ξεπερασμένη και αναχρονιστική. Ταυτόχρονα, η εν λόγω προτεινόμενη ρύθμιση συνάδει και με το νέο Οργανόγραμμα του Υπουργείου Οικονομικών που προωθείται μετά την έγκριση του σχεδίου από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Μεταρρύθμισης και την οριστικοποίησή του με προεδρικό διάταγμα (Π.Δ.) στο προσεχές διάστημα.

Η προτεινόμενη νέα δομή δημιουργεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για τη διενέργεια ουσιαστικής διαχείρισης του συνόλου της πληροφορίας που αφορά στο δημόσιο χρέος, με δεδομένο ότι ο Ο.Δ.ΔΗ.Χ., έχει ήδη κληθεί υπό τις παρούσες συνθήκες να συνεχίσει να επιτελεί το έργο του, αρχικά με στόχο την κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών του Ελληνικού Δημοσίου, κυρίως μέσω βραχυχρόνιου δανεισμού (ΕΓΕΔ) και τη διαχείριση/αντιστάθμιση των κινδύνων αγοράς του υφιστάμενου χαρτοφυλακίου χρέους.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ενοποίηση των αρμοδίων φορέων βελτιστοποιεί την εκτέλεση πράξεων δανεισμού και διαχείρισης, όπως α) η προετοιμασία της εξόδου στις αγορές με όλες τις επακόλουθες συνέπειες, όπως η αύξηση της ζήτησης για τα υπάρχοντα ομόλογα και η πτώση της απόδοσής τους μέσω της εκπόνησης και εκτέλεσης μιας εκτεταμένης εκστρατείας ενημέρωσης των διεθνών επενδυτών για τα οφέλη και τις τεχνικές δυνατότητες που προσφέρει μια επένδυση σε ελληνικά ομόλογα, β) η διεκπεραίωση εξειδικευμένων πράξεων διαχείρισης που θα αποκαταστήσουν την εμπορευσιμότητα των ομολόγων και θα αλλάξουν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της επενδυτικής τους βάσης, γ) η διαχείριση των κρατικών διαθεσίμων, δ) η εξυπηρέτηση των υφιστάμενων και μελλοντικών υποχρεώσεων τόκων και χρεολυσίων που προκύπτουν από το εκάστοτε υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο, ε) η λογιστική αποτύπωση όλων των προαναφερόμενων πράξεων κατά τα εθνικά και ευρωπαϊκά/διεθνή πρότυπα (EUROSTAT).

Με την προτεινόμενη διάταξη, για προφανείς λόγους αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας και σε συνάρτηση με το νέο Οργανόγραμμα του Υπουργείου Οικονομικών που προωθείται μετά την έγκριση του σχεδίου από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Μεταρρύθμισης και την οριστικοποίησή του με Π.Δ. στο προσεχές διάστημα, το έργο αυτό καλείται να επιτελέσει καθ' ολοκληρίαν κατά τα διεθνή πρότυπα ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους, ενώ ταυτόχρονα παρέχεται σε αυτόν η απαραίτητη αρμοδιότητα με τη συνεπακόλουθη λόγω της νομικής του μορφής ευελιξία. Λαμβανομένων μάλιστα υπόψη των χρονικών περιορισμών που προκύπτουν από την ολοκλήρωση του προγράμματος κύριας χρηματοδότησης της χώρας από το EFSF εντός του επόμενου έτους, η δημιουργία του ενιαίου αυτού φορέα, προσλαμβάνει όλως επείγοντα χαρακτήρα. Ταυτόχρονα, μέσω των προτεινόμενων διατάξεων, ο ρόλος του εποπτεύοντος Υπουργού συγκεκριμενοποιείται.

Ειδικότερα με την **παράγραφο 1** συνιστάται στον Ο.Δ.ΔΗ.Χ. Διεύθυνση Δημοσίου Χρέους στην οποία μεταφέρεται σύμφωνα με την παρ. 2 το σύνολο

των υφιστάμενων αρμοδιοτήτων της Δ23-Διεύθυνσης Δημοσίου Χρέους του Γ.Λ.Κ.. Στον Ο.Δ.ΔΗ.Χ. μεταφέρονται επίσης οι αρμοδιότητες της Δ49 Διεύθυνσης Χρηματοδοτικού Προγραμματισμού και Διαχείρισης Κρατικών Διαθεσίμων του Γ.Λ.Κ..

Με την **παράγραφο 2** ρυθμίζονται τα θέματα προσωπικού που θα στελεχώσει τη συνιστώμενη Διεύθυνση. Ειδικότερα, προβλέπεται η δυνατότητα κάλυψης των συνιστώμενων θέσεων με απόσπαση υπαλλήλων του Γ.Λ.Κ, κατά προτεραιότητα από τη Δ23- Δημοσίου Χρέους, προκειμένου να καταστεί ομαλότερη η συνένωση των δύο δομών και να διασφαλιστεί η στελέχωση του νέου φορέα από έμπειρα στελέχη και των δύο φορέων.

Με την **παράγραφο 5** προτείνεται η προσθήκη περίπτωσης ιβ) στο άρθρο 3 του ν.2628/1998, ιδρυτικού νόμου του Ο.Δ.ΔΗ.Χ., που αφορά στις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) αυτού, προκειμένου να είναι πλέον δυνατή η ανάθεση από το Δ.Σ. καθηκόντων Προϊσταμένου Τμήματος ή Διεύθυνσης σε υπαλλήλους του ή σε υπαλλήλους που υπηρετούν με απόσπαση σε αυτόν.

Επί του άρθρου 28

Παρ. 1: Με τις διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 4151/2013 (Α.103), τροποποιήθηκαν τα άρθρα του ν.2362/1995 (Α.247) που αναφέρονταν στην εξόφληση των Χρηματικών Ενταλμάτων (Χ.Ε.), τα οποία εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.).

Κατ' εφαρμογή των θεσπισθέντων με τις ανωτέρω διατάξεις, η αρμοδιότητα πληρωμής των υπόψη Χ.Ε. μεταφέρεται, από 1-1-2014, από τις Δ.Ο.Υ., στις Υ.Δ.Ε.

Ενόψει των ανωτέρω, που αποτελούν σημαντικό βήμα εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης και τομή στα δημοσιονομικά δεδομένα, προβλέπεται η έκδοση σχετικών κανονιστικών διοικητικών πράξεων (π.δ/τος και υπουργικής απόφασης), με τις οποίες θα ρυθμιστούν τα τεχνικά θέματα και οι αναγκαίες, για την εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων, λεπτομέρειες.

Περαιτέρω απαιτείται η εξειδίκευση και ο προσδιορισμός των νέων αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνονται από τις Υ.Δ.Ε. και ο καθορισμός των αρμόδιων υπηρεσιακών μονάδων από τις οποίες και θα ασκούνται.

Κατόπιν αυτών προτείνονται οι διατάξεις του ανωτέρω άρθρου, με τις οποίες συμπληρώνονται οι υφιστάμενες [αρθ.43 π.δ/τος 284/1988 (Α.128 και 165) και αρθ.7 π.δ/τος 551/1988 (Α.259)] αρμοδιότητες των Υ.Δ.Ε. επί θεμάτων: i) δημιουργίας ηλεκτρονικών Εντολών Μεταφοράς και Πίστωσης Λογ/σμού προς την Τράπεζα Ελλάδος, ii) συμψηφισμού και απόδοσης στο Δημόσιο και στα οικεία ασφαλιστικά ταμεία των πιστοποιούμενων στα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας οφειλών των δικαιούχων, iii) απόδοσης υπέρ τρίτων κρατήσεων, iv) ενημέρωσης δικαιούχων και φορέων για την έκδοση ΧΕ και την πληρωμή των δημόσιων δαπανών, v)

καταχώρησης στοιχείων και τήρησης των Μητρώων Δικαιούχων, Κατασχέσεων και Εκχωρήσεων.

Οι ανωτέρω αρμοδιότητες κατανέμονται και ασκούνται μεταξύ των υπηρεσιακών μονάδων (Τμημάτων- Γραφείων) των Υ.Δ.Ε. κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στις προτεινόμενες διατάξεις. **(περίπτωση β' της παρ.1).**

Παράγραφος 2: Στο πλαίσιο εφαρμογής των ανωτέρω νέων ρυθμίσεων στον τομέα πληρωμής των δημοσίων δαπανών, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη καθιέρωσης διακριτών ρόλων και ευθυνών, στις Υ.Δ.Ε. Άλλωστε η χρηστή πρακτική απαιτεί εν προκειμένω, το διαχωρισμό των ευθυνών και των ελέγχων σε οποιαδήποτε διαδικασία πληρωμών.

Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις συνιστώνται στις Υ.Δ.Ε. που λειτουργούν σε επίπεδο Τμήματος γραφεία: α) Εκκαθάρισης Δαπανών και β) Λογιστικού, με αρμοδιότητες εκείνες που προβλέπονται για τα αντίστοιχα Τμήματα των Υ.Δ.Ε. επιπέδου Δ/νσης. Διαχωρίζονται κατ' αυτό τον τρόπο, τα καθήκοντα και κατά συνέπεια οι ευθύνες των υπαλλήλων - υπευθύνων πληρωμών, που δημιουργούν στο οικείο πληροφοριακό σύστημα την εντολή πληρωμής με εκείνα των εκκαθαριστών δαπανών, οι οποίοι εντέλλονται την πληρωμή. Παράλληλα εναρμονίζονται οι οργανικές και δημοσιονομικές διατάξεις με τη διεθνή πρακτική που υπαγορεύει ότι οι υπάλληλοι που καταχωρίζουν τους κωδικούς IBAN και BIC, για την πίστωση των τραπεζικών λογαριασμών των δικαιούχων με το προϊόν των εκδιδόμενων για την πληρωμή των απαιτήσεών τους από το Δημόσιο Χ.Ε. να έχουν σαφώς διαχωρισμένα καθήκοντα από τους συναδέλφους τους που εγκρίνουν και εντέλλονται τις πληρωμές.

Παράγραφος 3: Με τις διατάξεις της παραγράφου Ζ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α. 107) ενσωματώθηκε στην εσωτερική έννομη τάξη και εναρμονίστηκε η εθνική νομοθεσία προς την 2011/7/ΕΚ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Φεβρουαρίου 2011, που προβλέπει: i) νέες σύντομες προθεσμίες για την πληρωμή των πιστωτών του Δημοσίου και των λοιπών φορέων της Γενικής Κυβέρνησης σε εμπορικές συναλλαγές, ii) σημαντικές χρηματικές ποινές - αποζημιώσεις των δικαιούχων σε περίπτωση υπέρβασης των προβλεπόμενων προθεσμιών.

Ενόψει εφαρμογής των νέων ρυθμίσεων και τήρησης της προθεσμίας πληρωμής των πιστωτών του Δημοσίου εντός των (30) ημερών κατά βάση, είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί ο μέγιστος απαιτούμενος χρόνος για κάθε στάδιο της διαδικασίας πληρωμής της δαπάνης και να ορισθούν σχετικές προθεσμίες.

Δεδομένου ότι, από 1.1.2014, μεταβάλλεται ο τρόπος εξόφλησης των Χ.Ε. και για το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας (εκκαθάριση δαπάνης από την αρμόδια Υ.Δ.Ε.) έχει καθοριστεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας σχετική προθεσμία είκοσι (20) ημερών, εκκρεμεί ο καθορισμός προθεσμίας και για τα υπόλοιπα στάδια, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η τήρηση της συνολικής προθεσμίας και να αποφευχθούν σημαντικού ύψους επιβαρύνσεις του κρατικού προϋπολογισμού.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνονται προθεσμίες τριών (3) και πέντε (5) ημερών, για το πρώτο και τρίτο στάδιο, αντίστοιχα και προβλέπεται ότι η μη τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών συνεπάγεται την πειθαρχική και αστική ευθύνη των αρμόδιων οργάνων κατά τις σχετικές διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα.

Παράγραφος 4: Για τη θεραπεία του προβλήματος που έχει ανακύψει σχετικά με την εισαγωγή στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΟΠΣΔΠ) των προϋπολογισμών των περιφερειών και την παροχή δυνατότητας πληρωμής των δικαιούχων – πιστωτών των περιφερειών, προτείνονται οι ρυθμίσεις της παρ. 4 του άρθρου αυτού, σύμφωνα με τις οποίες νομιμοποιούνται αναδρομικά οι δαπάνες των ανωτέρω φορέων που πραγματοποιήθηκαν εντός του πρώτου τριμήνου τρέχοντος οικονομικού έτους, κατά παρέκκλιση των περί διάθεσης πιστώσεων και δεσμεύσεως υποχρεώσεων σχετικών διατάξεων, υπό την αυστηρή προϋπόθεση τήρησης των λοιπών δημοσιονομικών κανόνων για τη νομιμότητα και κανονικότητα των υπόψη δαπανών.

Παράγραφος 5: Στους στόχους του Προγράμματος Οικονομικής Πολιτικής περιλαμβάνεται η εξόφληση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των φορέων Γενικής Κυβέρνησης με σκοπό την τόνωση της ρευστότητας της οικονομίας. Στο πλαίσιο αυτό προβλέφθηκε με τις διατάξεις της περ. 2. της Υποπαραγράφου Γ.2. της παραγράφου Γ. του ν. 4093/2012 και της αριθ. 2/86954/ΔΠΓΚ/29.11.2012 (ΦΕΚ 3396 Β'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών, η δυνατότητα χρηματοδότησης των φορέων Γενικής Κυβέρνησης, προκειμένου να εξοφλήσουν αποκλειστικά υφιστάμενες κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011 ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις τους.

Ωστόσο, κατά την εφαρμογή του προγράμματος εξόφλησης ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προέκυψαν περιπτώσεις όπου για καταγεγραμμένες οφειλές στα υποβαλλόμενα, έως τις 31.12.2011 Μηνιαία Δελτία, σύμφωνα με τα οποία οι φορείς αιτήθηκαν χρηματοδότηση: α) επιβλήθηκαν αναγκαστικές κατασχέσεις στα κατατεθειμένα σε πιστωτικά ιδρύματα ποσά των φορέων με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν προβλήματα στην οικονομική διαχείριση των φορέων καθόσον τα ποσά αυτά είναι ειδικευμένα και προορίζονται για την κάλυψη άλλων δαπανών και β) συνολογήθηκαν Δάνεια με αποκλειστικό σκοπό την εξόφληση υποχρεώσεων προς τρίτους, με αποτέλεσμα να έχουν δημιουργηθεί υποχρεώσεις από δάνεια, μέρος των οποίων αφορά στην εξόφληση υφιστάμενων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011 ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων τα οποία δεν δύνανται να χρηματοδοτηθούν.

Με την παρ. 5 προτείνεται στη συνολική επιχορήγηση κάθε φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, η οποία καθορίζεται μέχρι το ύψος των υφιστάμενων κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011 ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του, να συμπεριλαμβάνονται και ποσά για: α) Κατασχέσεις που διενεργήθηκαν μετά την 01-01-2012 σε βάρος των τραπεζικών λογαριασμών του φορέα, κατόπιν τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011, υποχρεώσεων του και β) Δάνεια ή μέρος αυτών που

έχουν συναφθεί από το φορέα, για την εξόφληση ληξιπρόθεσμων, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2011, υποχρεώσεων.

Επί του άρθρου 29

Με το άρθρο 82 του ν.4055/2012 (Α' 51) και στο άρθρο 41 του ν.4129/2013 (Α' 52) καθιερώθηκε διαδικασία του ελέγχου επιχορηγήσεων - χρηματοδοτήσεων των φορέων που επιχορηγούνται ή και χρηματοδοτούνται από τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Μεταξύ άλλων προβλέπεται και η υποχρέωση των φορέων που επιχορηγούνται ή και χρηματοδοτούνται από τους φορείς Γενικής Κυβέρνησης υποβολής στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, με το πέρας διμήνου από τη λήξη του οικονομικού έτους, απολογισμού της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας, ξεχωριστού απολογισμού της επιχορήγησης ή χρηματοδότησης που έλαβαν και είναι μικρότερη του 100% των συνολικών χρηματικών ποσών που διαχειρίστηκαν, καθώς και προϋπολογισμού του επόμενου έτους.

Επιπλέον στο ίδιο άρθρο, προβλέπεται ότι η υποβολή των παραπάνω στοιχείων αποτελεί προϋπόθεση για την περαιτέρω επιχορήγηση ή χρηματοδότησή τους. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2362/1995, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, ο προϊστάμενος οικονομικών υπηρεσιών κάθε Υπουργείου κατά κύριο λόγο είναι υπεύθυνος για την διασφάλιση της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του φορέα και των εποπτευόμενων από αυτόν φορέων της Γενικής Κυβέρνησης και εποπτεύει τις διαδικασίες που αφορούν τον προϋπολογισμό. Επομένως, τα στοιχεία των οποίων η υποχρεωτική υποβολή προβλέπεται στην παρ. 3 των ανωτέρω άρθρων, θα πρέπει να κατατίθενται στο φορέα από τον οποίο εποπτεύονται οι φορείς λήψης της χρηματοδότησης ή επιχορήγησης καθώς και στο φορέα χρηματοδότησης, εφόσον ο εποπτεύων φορέας και ο φορέας επιχορήγησης/χρηματοδότησης δεν ταυτίζονται, αντί των υπηρεσιών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Με τον τρόπο αυτό, μειώνεται η γραφειοκρατία τόσο για το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους όσο και για τους ίδιους τους φορείς, χωρίς ταυτόχρονα να γίνεται καμία έκπτωση σε θέματα ελέγχου. Εξάλλου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (ν.2362/95, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει) για τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους παρακολουθεί ενδελεχώς την εκτέλεση των προϋπολογισμών, αφού υποβάλλονται κάθε μήνα τα στοιχεία των εισπράξεων, πληρωμών και των απλήρωτων υποχρεώσεών τους.

Επί του άρθρου 30

Το Υπουργείο Εσωτερικών, υλοποιώντας την πρωτοβουλία που έχει ανακοινώσει, σε ικανοποίηση σχετικού αιτήματος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ) και σε συνεργασία με το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, εισάγει με το **άρθρο 42** την εφαρμογή του Προγράμματος εθελοντικής διαδημοτικής κινητικότητας.

Στόχο της πρωτοβουλίας αποτελεί η εφαρμογή ενός Προγράμματος που, βασιζόμενο σε σαφώς ορισμένες αξιολογικές διαδικασίες και προδιαγεγραμμένα αντικειμενικά κριτήρια, δύναται να οδηγήσει άμεσα, εντός ρητώς προβλεπόμενου χρονικού διαστήματος, σε κάλυψη των ελλείψεων προσωπικού φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού μέσω εξορθολογισμού της κατανομής του ανθρωπίνου δυναμικού της.

Ο εν λόγω εξορθολογισμός δύναται να αποφέρει σημαντικά οφέλη και αναβάθμιση της λειτουργίας και των παρεχόμενων υπηρεσιών τόσο στους ίδιους ΟΤΑ α΄ βαθμού, καθώς το επιπλέον προσωπικό ενός φορέα θα καλύψει τις ελλείψεις προσωπικού που δυσχεραίνουν τη λειτουργία ενός άλλου, όσο και στους εργαζομένους τους, με τη βέλτιστη δυνατή αξιοποίηση των προσόντων τους, αλλά και στο σύνολο των τοπικών κοινωνιών και των δημοτών, που θα απολαμβάνουν υψηλού επιπέδου υπηρεσίες από αρτιότερα στελεχωμένους Δήμους.

Η σπουδαιότητα της εθελοντικής διαδημοτικής κινητικότητας έγκειται ιδίως στο ότι εισάγεται τη χρονική στιγμή που, δεδομένης της εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής και του σχετικού με αυτό θεσμικού πλαισίου, η δημοσιονομική κατάσταση της Αυτοδιοίκησης είναι ιδιαίτερος επιβαρυνμένη και παραλλήλως έχει τεθεί σε εφαρμογή απαγόρευση προσλήψεων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση για προσωπικό ΔΕ και ΥΕ (περίπτωση 3 της υποπαραγράφου ΣΤ1 της παραγράφου ΣΤ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012), ενώ οι δυνατότητες προσλήψεων προσωπικού λοιπών κατηγοριών είναι ιδιαίτερος περιορισμένες, επιπλέον δε έχουν θεσπιστεί χρονοβόρες διαδικασίες για τις μετατάξεις και τις αποσπάσεις.

Βασικό χαρακτηριστικό του Προγράμματος εθελοντικής διαδημοτικής κινητικότητας αποτελεί ο σεβασμός της, συνταγματικώς κατοχυρωμένης, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με προσήλωση στην οποία το Υπουργείο Εσωτερικών προσδίδει εθελοντικό χαρακτήρα στη διαδικασία, όσον αφορά τους φορείς υποδοχής και το συμμετέχον ανθρώπινο δυναμικό, και διασφαλίζει τη δυνατότητα των φορέων προέλευσης να μην απολέσουν υπαλλήλους τους που τους είναι απαραίτητοι. Το προτεινόμενο άρθρο προδιαγράφει αναλυτικά τα βήματα της διαδικασίας και τις προθεσμίες τους, ώστε το μεταρρυθμιστικό εγχείρημα να επιτευχθεί άμεσα, με διασφάλιση των δικαιωμάτων όλων των συμμετεχόντων μερών. Επιπροσθέτως, για την επίτευξη εκτεταμένης εφαρμογής του Προγράμματος και, επομένως, ευρείας επίδρασης των θετικών αποτελεσμάτων που δύναται να προσφέρει, προβλέπεται ότι το προτεινόμενο Πρόγραμμα, όντας μια σύγχρονη και ευέλικτη καινοτομία, εφαρμόζεται κατά παρέκκλιση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

Επί των άρθρων 31 και 32

Με τα **άρθρα 31 και 32** ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη δημόσια περιουσία. Με το **άρθρο 31** αντιμετωπίζεται η αδυναμία έκδοσης αποφάσεων παραχώρησης, όταν στην προς παραχώρηση περιοχή υπάρχουν αυθαίρετες κατασκευές προς νομιμοποίηση (**παρ. 1 και 2**).

Η προτεινόμενη διάταξη της **παραγράφου 1** του **άρθρου 31** αποσκοπεί στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της οικονομικής ζωής της χώρας, μέσω παροχής της δυνατότητας για συνέχιση της λειτουργίας εγκαταστάσεων που έχουν ήδη παραχωρηθεί σε φορείς και επιχειρήσεις, με τη διαδικασία του άρθρου 11 ν. 2971/2001 (Α' 285), ενόσω βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία νομιμοποίησης παράνομων έργων που συνδέονται οργανικά με τις ανωτέρω εγκαταστάσεις, η οποία απαιτεί εύλογο διοικητικό χρόνο για την ολοκλήρωσή της. Στόχος της διάταξης είναι να μην διακόπτεται η λειτουργία και να μην απειλείται η βιωσιμότητα επιχειρήσεων που βρίσκονται ήδη εγκατεστημένες στην προς παραχώρηση περιοχή ενόσω διαρκεί η διαδικασία νομιμοποίησης των μη καλυπτόμενων από άδεια έργων.

Για την έκδοση της απόφασης παραχώρησης ορίζονται οι απαραίτητες προϋποθέσεις, που διασφαλίζουν την αποφυγή επέλευσης κινδύνου σε πρόσωπα και πράγματα από την λειτουργία εγκαταστάσεων, για τις οποίες δεν υφίσταται ακόμα η προβλεπόμενη νόμιμη παραχώρηση.

Πρώτη προϋπόθεση (περίπτωση α της προτεινόμενης παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 2971/2001) είναι ο έλεγχος του έργου, ως προς τη στατική και λειτουργική επάρκειά του, με την προσκόμιση από τον παραχωρησιούχο Τεχνικού Φακέλου, θεωρημένου από την Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της οικείας Περιφέρειας, στον οποίο περιλαμβάνεται διάγραμμα αποτύπωσης των υφιστάμενων έργων και τεχνική έκθεση που θα πιστοποιεί τη στατική ικανότητα και λειτουργικότητά τους.

Δεύτερη προϋπόθεση (περίπτωση β της προτεινόμενης παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 2971/2001) είναι η προσκόμιση από τον παραχωρησιούχο υποβληθείσας δήλωσης υπαγωγής του έργου στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις του άρθρου 8 παρ.3 ν.4014/2011, προκειμένου να διασφαλιστεί η μη επέλευση περιβαλλοντικών κινδύνων από τη λειτουργία του.

Σύμφωνα με την προτεινόμενη ρύθμιση, η παραχώρηση της χρήσης των έργων μπορεί να λάβει χώρα πριν την υπαγωγή τους σε καθεστώς Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων διότι πρόκειται για έργα της «Κατηγορίας Β» του άρθρου 1 του ν. 4014/2011, δηλαδή έργα τα οποία χαρακτηρίζονται από τοπικές και μη σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και υπόκεινται σε γενικές μόνο προδιαγραφές, όρους και περιορισμούς (σε αντίθεση με τα έργα της «Κατηγορίας Α» του ίδιου άρθρου, που απαιτούν διεξαγωγή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων). Συνεπώς δεν υφίσταται ανάγκη προελέγχου περιβαλλοντικών επιπτώσεων πριν την έκδοση της απόφασης παραχώρησης. Σε περίπτωση ωστόσο μη τελικής υπαγωγής του έργου σε καθεστώς Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων, λόγω μη συνδρομής των κατά νόμο προϋποθέσεων, ανακαλείται η παραχώρηση. Το ίδιο προβλέπεται και στην περίπτωση μη τελικής έκδοσης απόφασης νομιμοποίησης, λόγω μη συνδρομής των κατά νόμο προϋποθέσεων. Στις ανωτέρω περιπτώσεις ορίζεται ρητά ότι το

Δημόσιο δεν υπέχει καμία υποχρέωση αποζημίωσης λόγω της ανάκλησης της άδειας παραχώρησης.

Η **παράγραφος 2 του άρθρου 31** στοχεύει στην παροχή δυνατότητας άμεσης υλοποίησης, στους κοινόχρηστους χώρους του αιγιαλού, της παραλίας, του θαλασσιού χώρου και του πυθμένα, έργων υποδομών, κρίσιμων για την κοινή ωφέλεια, το περιβάλλον, την εθνική οικονομία και την επιχειρηματική δραστηριότητα, χωρίς αναμονή ολοκλήρωσης της διαδικασίας νομιμοποίησης υφιστάμενων παράνομων έργων, η οποία απαιτεί εύλογο διοικητικό χρόνο.

Με το **άρθρο 32** ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την εφαρμογή του ν. 4182/2013 (Α' 185), που περιέχει τις διατάξεις του νέου Κώδικα κοινωφελών περιουσιών και σχολαζουσών κληρονομικών.

Για τον καλύτερο έλεγχο των εποπτευομένων κοινωφελών περιουσιών την ευθύνη όλων των πράξεων που προβλέπονται από το νόμο πρέπει να την έχει η αρμόδια κατά περίπτωση αρχή και όχι η Αποκεντρωμένη Διοίκηση στην περιφέρεια της οποίας βρίσκεται το ακίνητο (εκτός βεβαίως και αν ταυτίζονται). Με την **παρ. 1 του άρθρου 32** καταργείται η περίπτωση δ' της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4182/2013, δεδομένου ότι δεν αφορά πλέον αρμοδιότητα Γ.Γ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης, και αναφέρεται η δυνατότητα συνδρομής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Κτηματικής Υπηρεσίας που βρίσκεται το ακίνητο, στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 24 (**παρ. 4**).

Με την **παρ. 2 του άρθρου 32** αναδιατυπώνονται οι παρ. 1-3 του άρθρου 3, σε 4 παραγράφους ώστε να αναφέρονται ρητά τα προνόμια του Δημοσίου στην αποδοχή επ' ωφελεία απογραφής σε ξεχωριστή παράγραφο δεδομένου ότι ισχύουν σε κάθε περίπτωση. Η πράξη αποδοχής αφορά την πρώτη παράγραφο και περιγράφεται σε αυτήν για να αποφεύγεται τυχόν σύγχυση. Οι αρχικές παράγραφοι 3-5, αναριθμούνται ως 4-6.

Με την **παρ. 3 του άρθρου 32** προστίθεται στην περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 4182/2013, προκειμένου να καλυφθούν και οι λόγοι ανικανότητας για διορισμό νομικών προσώπων, με τον αποκλεισμό όσων έχουν τεθεί σε αναγκαστική διαχείριση ή εκκαθάριση.

Με την **παρ. 5 του άρθρου 32** αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4182/2013 και προβλέπεται διαδικασία για τις απλές μισθώσεις που αποτελούν και τον κύριο όγκο των μισθώσεων με ανάλογη εφαρμογή των προβλεπομένων στο αρ. 24 του ν. 4182/2013 για τη μίσθωση ακινήτων με αρμόδια και σε αυτή την περίπτωση την Κτηματική Υπηρεσία της περιοχής του ακινήτου. Επιπλέον διορθώνεται η αναφορά στις παρ. 4 & 5 του άρθρου 42 του ν. 4182/2013 αντί της ορθής παρ. 4 και αναριθμούνται οι παρ. 3 & 4 του άρθρου 42 σε 2 & 3 αντίστοιχα.

Κατά τον έλεγχο των υποθέσεων δεν έχουν παρουσιασθεί περιπτώσεις όπου δεν προκύπτει σαφώς το αρμόδιο εκ του σκοπού Υπουργείο. Με τις **παρ. 6 και 8 του άρθρου 32** καλύπτεται η περίπτωση όπου το αρμόδιο Υπουργείο δεν διαθέτει τεχνική υπηρεσία για να αναλάβει τις διαδικασίες αυτές πχ. το

αρμόδιο για την κατασκευή των γηροκομείων (τομέας πρόνοιας) Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Με την **παρ. 7 του άρθρου 32** καλύπτεται η μη πρόβλεψη διαδικασιών για την περίπτωση οικονομικών βοηθημάτων, βραβείων κλπ.

Με την **παρ. 9 του άρθρου 32** προστίθεται πρόβλεψη για την εκποίηση των κινητών, που δεν είχε ενταχθεί, ενώ με την **παρ. 10** καλύπτεται η μη πρόβλεψη για τις προμήθειες και την παροχή υπηρεσιών.

Τέλος, με την **παρ. 11 του άρθρου 32** διορθώνεται η εκ παραδρομής αναφορά στην παρ. 3 του άρθρου 34 του ν. 4182/2013 αντί της ορθής παραπομπής στην παρ. 2 του άρθρου του 73 του ν. 4182/2013.

Επί του άρθρου 33

Με την **παράγραφο 1** ορίζεται ότι η παραπομπή στις διατάξεις του ισχύοντος μέχρι 31.12.2013 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.2238/1994) αντικαθίσταται από 1.1.2014 με την παραπομπή στις αντίστοιχες διατάξεις για τα μη συνεργάσιμα κράτη του νέου Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.

Με την **παράγραφο 2** τροποποιείται η διάταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν.3091/2002, καθώς η πρόβλεψη της ισχύουσας διάταξης είναι ανεφάρμοστη, επειδή οι ναυτιλιακές επιχειρήσεις που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.89/1967 δεν μπορούν να εκμισθώνουν σε άλλους τα γραφεία τα οποία τους ανήκουν κατά κυριότητα αφού οι ενέργειες αυτές θεωρείται ότι αποτελούν δραστηριότητες ξένες προς από τις από το νόμο επιτρεπόμενες δραστηριότητες. Με τη διόρθωση αυτή επαναδιατυπώνεται η διάταξη στην προϊσχύουσα μορφή της, προκειμένου να είναι δυνατή η εφαρμογή της όπως είχε προσδιοριστεί και στην αιτιολογική έκθεση του άρθρου 24 του ν.3943/2011, με την οποία είχε τροποποιηθεί.

Η **παράγραφος 3** του παρόντος άρθρου με την οποία γίνεται αντικατάσταση της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν.3091/2002 προτείνεται προκειμένου να είναι σαφές ότι στις εταιρείες συλλογικών επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία που εποπτεύονται από αρχή της καταστατικής τους έδρας περιλαμβάνονται και οι ανώνυμες εταιρείες επενδύσεων σε ακίνητη περιουσία (ΑΕΕΑΠ), που εποπτεύονται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Με την προτεινόμενη διάταξη της **παραγράφου 4** επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής της υφιστάμενης διάταξης του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν.3091/2002 σε όλες τις εταιρείες της παραγράφου αυτής που κατέχουν ή διαχειρίζονται ακίνητη περιουσία. Επίσης, προστίθεται και ο τύπος των «εταιρειών διαχείρισης και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών επί κεφαλαίων και αμοιβαίων κεφαλαίων» με τους ίδιους ακριβώς όρους, που ισχύουν και για τις λοιπά νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες του εδαφίου αυτού.

Με την προτεινόμενη διάταξη της **παραγράφου 5** εξαιρούνται από τον ειδικό φόρο επί των ακινήτων οι ανώνυμες εταιρείες με έδρα στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον το σύνολο των μετοχών τους, ανεξάρτητα από το είδος τους, ήτοι ονομαστικές ή ανώνυμες, καταλήγει (ανήκει άμεσα ή έμμεσα) σε εταιρείες των οποίων οι μετοχές βρίσκονται σε διαπραγμάτευση σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά. Η θέσπιση της συγκεκριμένης διάταξης θεωρήθηκε επιβεβλημένη για λόγους φορολογικής ισότητας και δικαιοσύνης, αφού οι εταιρείες στις οποίες αφορά η εξαίρεση δεν αντιστρατεύονται το ν. 3091/2002, το πνεύμα του οποίου είναι να φορολογηθούν νομικά πρόσωπα τα οποία δεν δραστηριοποιούνται «υγιώς» στην οικονομία ή δεν εμφανίζουν με τους κανόνες της δημοσιότητας τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν τις μετοχές τους.

Με την **παραγραφο 6** αναδιατυπώνεται η υφιστάμενη εξαίρεση για τις εταιρείες που έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους σε τρίτη χώρα εκτός Ε.Ε. και με την προϋπόθεση ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις της υφιστάμενης παραγράφου 3 για την ονομαστικοποίηση των μετοχών ή μεριδίων προσδιορίζοντας τη ρητή εξαίρεση των τρίτων κρατών ή δικαιοδοσιών που ανήκουν στα μη συνεργάσιμα κράτη, όπως αυτά ορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 51 Α του μέχρι 31.12.2013 ισχύοντος ΚΦΕ, και τις διατάξεις του άρθρου 65 του νέου ΚΦΕ (ν.4172/2013).

Με την **παραγραφο 7** ορίζεται ότι οι ΑΕΕΑΠ επικαιροποιούν την αξία των ακινήτων τους κάθε έξι μήνες, οπότε δεν τίθεται θέμα αναπροσαρμογής σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 20 του ν. 2065/1992, κατόπιν της έκδοσης υπ' αριθ. 3425/13 αποφάσεως του ΔΠρΑθ που έκρινε ότι οι ΑΕΕΑΠ υπέχουν την υποχρέωση αναπροσαρμογής αξίας παγίων, εκ της λογικής και της τελολογίας που προκύπτει από το άρθρο 31 παρ. 3 του ν. 2778/1999.

Με την **παραγραφο 8** ορίζεται η αποφυγή της διπλής φορολογίας των ΑΕΕΑΠ σε σχέση με τα ακίνητα των θυγατρικών τους, καθώς υπό το ισχύον σήμερα καθεστώς, το ίδιο ακίνητο, εφόσον ανήκει στη θυγατρική εταιρεία της ΑΕΕΑΠ, φορολογείται τόσο στο επίπεδο της θυγατρικής όσο και της ΑΕΕΑΠ, αφού η τελευταία υποχρεούται να το περιλάβει στην κατάσταση επενδύσεων της επί της οποίας επιβάλλεται ο φόρος του άρθρου 31 του ν. 2778/1999.

Με την **παραγραφο 9** γίνονται νομοτεχνικές διορθώσεις, καθώς στις εν λόγω διατάξεις υπήρχε παραπομπή σε διατάξεις του ισχύοντος μέχρι 31.12.2013 Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν.2238/1994).

Επί των άρθρων 34 και 35

Από τη μέχρι σήμερα λειτουργία της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιτροπή Εποπτείας και Ελέγχου Παιγνίων» (Ε.Ε.Ε.Π.) έχει προκύψει σειρά θεμάτων διοικητικής και οργανωτικής φύσης που αντιμετωπίζονται με τις

προτεινόμενες ρυθμίσεις. Η αποτελεσματική και γρήγορη λειτουργία ρυθμιστικών αρχών παιγνίων, όπως η Ε.Ε.Ε.Π., αποτελεί μια διεθνή πρακτική που επιβάλλεται να διέπει αυτούς τους ρυθμιστές δεδομένου ότι η αντίστοιχη αγορά, κινείται με υψηλή επιχειρησιακή ευελιξία, υποστηριζόμενη από μια διαρκώς εξελισσόμενη τεχνολογία αιχμής. Για το λόγο αυτό προτείνονται ρυθμίσεις που θα διευκολύνουν την αποτελεσματικότερη λειτουργία της και θα βοηθήσουν τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων που περιέρχονται σε αυτή ή τίθεται σε αυστηρότερο πλαίσιο λόγω των εξελίξεων στην αγορά τυχερών παιγνίων.

Με τις διατάξεις των **παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 34** αναδιατυπώνεται η υφιστάμενη παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 3229/2004 (Α'38), καταργείται η παρ. 12 του άρθρου 7 του ν. 4038/2012 (Α' 14), και ενοποιούνται υφιστάμενες διατάξεις για εξασφάλιση νομοτεχνικής σαφήνειας. Ειδικότερα, επαναλαμβάνονται οι ρυθμίσεις σχετικά με την αρχική σύνθεση της Ε.Ε.Ε.Π., που οδήγησαν στο διορισμό μελών με διετή θητεία, ώστε να επιτυγχάνεται η μερική ανανέωση της (παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 3229/2004). Επίσης, τίθενται διακριτά οι αρμοδιότητες και οι περιορισμοί που αφορούν στον Πρόεδρο (προτεινόμενη παρ. 3Α του άρθρου 16 του ν. 3229/2004), στα μέλη της Ε.Ε.Ε.Π. (προτεινόμενη παρ. 3Β του άρθρου 16 του ν. 3229/2004), καθώς και σχετικά με το ότι δεν αποτελεί ασυμβίβαστο με την ιδιότητα του Προέδρου ή μέλους της Ε.Ε.Ε.Π. η συμμετοχή στην Τριμελή Επιτροπή Ελέγχου της παρ. 3Α του άρθρου 28 του ν. 4002/2011 (Α' 180, προτεινόμενη παρ. 3Γ του άρθρου 16 του ν. 3229/2004).

Με τις **παρ. 2, 4 και 6 του άρθρου 34** ρυθμίζονται θέματα νομικής και διοικητικής υποστήριξης της Ε.Ε.Ε.Π., ώστε να μπορούν να θωρακιστούν τα συμφέροντα του Ελληνικού Δημοσίου, με όσο πιο ισχυρό τρόπο.

Με τη διάταξη της **παραγράφου 5 του άρθρου 34** τίθεται ρύθμιση για τη διευκόλυνση υποβολής αναγκαίων δικαιολογητικών στην Ε.Ε.Ε.Π..

Με την **περίπτωση α' της παρ. 7 του άρθρου 34** ρυθμίζεται θέμα διοικητικής υποστήριξης της Ε.Ε.Ε.Π.

Με τις διατάξεις της **περίπτωσης β' της παραγράφου 7 και της παραγράφου 9 του άρθρου 34** ρυθμίζονται θέματα που άπτονται της λειτουργίας των επιχειρήσεων καζίνο μετά την μεταφορά της εποπτείας και του ελέγχου τους από το Υπουργείο Τουρισμού στην Ε.Ε.Ε.Π., με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 92 του ν.4182/2013 (Α' 185). Ειδικότερα, για την αποφυγή οποιουδήποτε κενού ως προς τις εφαρμοστέες διατάξεις, προβλέπεται ρητά η αρμοδιότητα της Ε.Ε.Ε.Π. να ρυθμίζει και να τροποποιεί τις αποφάσεις του Υπουργού Τουρισμού από τον οποίο έλαβε την αρμοδιότητα (**περίπτωση α' της παρ. 9**). Επίσης, προβλέπεται η διατήρηση και εφαρμογή των υφιστάμενων κανονιστικών αποφάσεων μέχρι την έκδοση νέων από την Ε.Ε.Ε.Π. (**περίπτωση β' της παρ. 7 και περίπτωση γ' της παρ. 9**), χωρίς να θίγεται η αρμοδιότητα του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και Δημόσιας Τάξης μετά τη μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων (**περίπτωση β' της παρ. 9**).

Με την **παρ. 8 του άρθρου 34** επεκτείνεται η αρμοδιότητα ελέγχου της Ε.Ε.Ε.Π. με όμοιους κανόνες, σε όλα τα από αυτήν ελεγχόμενα τυχερά παίγνια, ενώ για λόγους εναρμόνισης, η διάταξη εφαρμόζεται και στα καζίνο (**περίπτωση δ΄ της παρ. 9 του άρθρου 34**). Οι νέες διαδικασίες ελέγχου ισχύουν από 1.01.2014.

Τέλος, με τη διάταξη της **παρ. 10 του άρθρου 34** ενεργοποιείται μεταβατική διάταξη, προκειμένου η Ε.Ε.Ε.Π. να διευρύνει τον πυρήνα του προσωπικού της, λόγω των ολοένα αυξανόμενων αρμοδιοτήτων της.

Με την παράγραφο 3Α του άρθρου 28 του ν.4002/2011 θεσπίστηκε η ύπαρξη Τριμελούς Επιτροπής Ελέγχου της ΟΠΑΠ Α.Ε. που διασφαλίζει τον αυστηρό έλεγχο της και που έχει αποφασιστικό ρόλο σε ότι αφορά τις προϋποθέσεις προστασίας του δημοσίου συμφέροντος στον ευαίσθητο χώρο των τυχερών παιγνίων, που διεξάγονται πλέον από μία ιδιωτική εταιρεία. Ο ρόλος της Τριμελούς Επιτροπής αξιολογείται ως ιδιαίτερα σημαντικός για την εξασφάλιση της αυστηρής εποπτείας του Δημοσίου επί της ΟΠΑΠ Α.Ε. από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς και της διασφάλισης των ελευθεριών της ΣΛΕΕ. Με τις διατάξεις των **παραγράφων 1, 2, 3 και 5 του άρθρου 35**, με βάση την εμπειρία που έχει αποκτηθεί, από τη λειτουργία της υφιστάμενης Τριμελούς Επιτροπής, που ορίστηκε με την με αριθμό 07274 ΕΞ/2012 (ΥΟΔΔ 413) απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με τίτλο «Σύσταση τριμελούς Επιτροπής Ελέγχου στον Οργανισμό Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου Α.Ε.», διορθώνονται, συμπληρώνονται και διευκρινίζονται υφιστάμενες διατάξεις οργανωτικού χαρακτήρα, ώστε να λειτουργεί ακόμη πιο αποτελεσματικά. Για λόγους διασφάλισης της ακεραιότητας της Τριμελούς Επιτροπής, εξειδικεύονται περιορισμοί και ασυμβίβαστα των δύο μελών της που δεν προέρχονται από την Ε.Ε.Ε.Π., κατ' αναλογία της υφιστάμενης διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 16 του ν. 3229/2004 (**παρ. 4**).

Παράγραφος 6: Με το άρθρο 106 του ν. 4209/2013 τροποποιήθηκε το άρθρο 53 του ν. 4002/2011 και θεσπίστηκε μεταβατικό καθεστώς για τη διεξαγωγή τυχερών παιγνίων μέσω ραδιοτηλεοπτικών μέσων. Διαπιστώθηκε ωστόσο ότι η άμεση εφαρμογή των ρυθμίσεων της παρ. 5 του άρθρου 50 του ν. 4002/2011 δημιουργεί ανάγκες διαφορετικής απεικόνισης των εσόδων τους από τους εμπλεκόμενους φορείς. Για το λόγο αυτό εισάγεται μεταβατική περίοδος μέχρι την ετοιμασία του σχετικού πλαισίου με τρόπο συνεκτικό και διαφανή και με γνώμονα τη διασφάλιση των δημοσίων εσόδων, που θα ενταχθεί στον Κ.Φ.Ε..

Επί του άρθρου 36

Με την **παρ. 1** διευκρινίζεται η εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν στους οικοδομικούς συνεταιρισμούς. Μετά την ισχύ των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 39 του ν. 4030/2011, όπως αυτή αντικαταστάθηκε στη συνέχεια με την περίπτωση α΄ της παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4067/2012, η εποπτεία της

λειτουργίας των οικοδομικών συνεταιρισμών ανατέθηκε ρητά στο Υπουργείο Οικονομικών, «...σύμφωνα με το ν. 1667/1986». Περαιτέρω, το άρθρο 35 του ν. 4067/2012 ορίζει ότι: «Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργείται κάθε διάταξη, η οποία είναι αντίθετη στις ρυθμίσεις του παρόντος.. Επομένως, η έγκριση των καταστατικών των οικοδομικών συνεταιρισμών δεν διέπεται από τις διατάξεις του π.δ. 93/1987, οι οποίες καταργήθηκαν σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο 35 του ν. 4067/2012 και συνεπώς η εποπτεία των Οικοδομικών Συνεταιρισμών δεν ανήκει στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, αλλά ανήκει πλέον στο Υπουργείο Οικονομικών, σύμφωνα και με την υπ' αριθμ. 420/2012 Γνωμοδότηση του ΝΣΚ. Ως εκ τούτου, κρίνεται αναγκαία η τροποποίηση της παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 1667/1986, ώστε να μην έρχεται σε αντίθεση με τις προαναφερόμενες διατάξεις.

Με την **παρ. 2** παρέχεται η δυνατότητα ακύρωσης της πράξης που εκδίδει ο Ειρηνοδίκης για την καταχώρηση ή μη του καταστατικού του συνεταιρισμού στο μητρώο συνεταιρισμών. Συμπληρώνεται με αυτό τον τρόπο το κενό που υπήρχε στην παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν. 1667/1986, όπου προβλεπόταν η δυνατότητα ακύρωσης μόνο της πράξης του Ειρηνοδίκη, η οποία απέρριπτε την αίτηση για καταχώρηση του καταστατικού στο μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου.

Παρ. 4: σύμφωνα με το ν. 4030/2011 στις 25.11.2013 έληξε η προθεσμία εναρμόνισης των καταστατικών των οικοδομικών συνεταιρισμών, μετά τις νομοθετικές τροποποιήσεις των νόμων 4030/2011 και 4067/2012. Μέχρι σήμερα, εξαιρετικά μικρό ποσοστό των συνεταιρισμών έχει τροποποιήσει το καταστατικό του, για το λόγο αυτό προτείνεται παράταση της προθεσμίας για 12 μήνες. Λόγω της διαπίστωσης αυτής και για την αποφυγή παράτασης της αποφυγής της προσαρμογής των καταστατικών των οικοδομικών συνεταιρισμών στο μέλλον, προτείνεται με την **παρ. 3** και η προσθήκη κυρώσεων για την μη συμμόρφωση με την υποχρέωση αυτή. Η δυνατότητα δικαστικής προσφυγής κατά απόφασης που εγκρίνει καταστατικό ή τροποποίηση αυτού παρέχεται ήδη με την παρ. 8 του άρθρου 1 του ν. 1667/1986.

Επί του άρθρου 37

Με την **παρ. 1** επεκτείνεται το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του δεύτερου άρθρου παρ. 1δ. του ν. 3845/2010, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 παρ.1 της από 12.12.2012 Π.Ν.Π, (Α 240/12.12.2012), η οποία κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου με το άρθρο 48 του ν. 4111/2013 (Α' 18), ως προς τις συνέπειες που επέρχονται για τις περιπτώσεις όπου οι φορείς που υποχρεούνται να διενεργούν την μισθοδοσία τους μέσω ΕΑΠ δεν συμμορφώνονται προς την εν λόγω υποχρέωση. Προβλέπεται δε εναρμόνιση με τις διατάξεις του ν. 4111/2013 σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις

υποχρεώσεις και κυρώσεις που προβλέπονται ως προς τη μη τήρηση των δημοσιονομικών κανόνων.

Με το υφιστάμενο νομοθετικό καθεστώς, οι εν λόγω συνέπειες ισχύουν μόνο για τις περιπτώσεις των ΟΤΑ, όπου επέρχεται παρακράτηση μέρους ή συνόλου από το ποσό των δικαιούμενων πόρων (ΚΑΠ-επιχορηγήσεις) καθώς και αναστολή εγκρίσεων πρόσληψης προσωπικού με συμβάσεις μίσθωσης έργου και Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου.

Η ανάγκη τροποποίησης της ως άνω διάταξης προέκυψε από το γεγονός ότι επανειλημμένως έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο οι υπόχρεοι προς τούτο φορείς να μην διενεργούν τη διαδικασία καταβολής πάσης φύσεως αμοιβών μέσω ΕΑΠ, παραβιάζοντας έτσι το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο. Στο πλαίσιο αυτό για τις ΔΕΚΟ και τα ΝΠΙΔ του Κεφαλαίου Α του ν. 3429/2005, καθώς και για τα ΝΠΙΔ, προβλέπεται ότι για όσο διάστημα παρατηρείται παρέκκλιση, επιπλέον των ανωτέρω κυρώσεων, αναστέλλεται η καταβολή των αμοιβών των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Αφού παρέλθει δίμηνο από τη διαπίστωση μη συμμόρφωσης κι επιπλέον εξακολουθεί να υφίσταται παρέκκλιση από τη διαδικασία πληρωμής μέσω ΕΑΠ, η θητεία των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου παύει αυτοδικαία.».

Με τις διατάξεις της **παρ. 2** συμπληρώνονται οι όμοιες της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 2685/1999 (Α' 35) και προβλέπεται ότι οι μετακινήσεις των υπαλλήλων των Ν.Π.Ι.Δ. στο εξωτερικό, πραγματοποιούνται μετά από έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Προσώπου ή του εξουσιοδοτημένου από αυτό οργάνου. Η ρύθμιση κρίνεται αναγκαία προκειμένου οι εν λόγω φορείς να λειτουργούν με μεγαλύτερη ευελιξία και αποτελεσματικότητα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Παρ. 3: Με τις διατάξεις του άρθρου 61 του ν. 2218/1994 (Α.90), ιδρύθηκε το Κέντρο Πολιτισμού Θεσσαλονίκης (ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ.), με έδρα την ομώνυμη πόλη και με σκοπό την ενίσχυση και προαγωγή της πολιτιστικής ζωής και καλλιτεχνικής παιδείας και δημιουργίας στο νομό Θεσσαλονίκης. Το Κέντρο λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος, με την μορφή Α.Ε. και κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας.

Όπως προβλέπεται, από τις ίδιες διατάξεις, το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. επιχορηγείται από τον προϋπολογισμό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και άλλους συγκεκριμένους φορείς, αλλά μόνο για την εκτέλεση εξειδικευμένων προγραμμάτων. Δεδομένου δε ότι το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ. δεν έχει κερδοσκοπικό χαρακτήρα και δε διαθέτει ίδιους πόρους για την αντιμετώπιση των εν γένει λειτουργικών δαπανών του, υπάρχει πρόβλημα για την αντιμετώπιση της μισθοδοσίας του προσωπικού το οποίο υπηρετεί στο Κέντρο και δεν προσλαμβάνεται στο πλαίσιο διοικητικής υποστήριξης των πολιτιστικών προγραμμάτων που εκτελεί, καθώς και για την κάλυψη των λοιπών λειτουργικών δαπανών αυτού.

Ως εκ τούτου καθίσταται επιτακτική η παροχή δυνατότητας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Κ.Μ.) να επιχορηγεί το ΚΕ.ΠΟ.ΘΕ., πέραν της χρηματοδότησης που ήδη χορηγεί για πολιτιστικά προγράμματα που το

Κέντρο υλοποιεί. Προς το σκοπό αυτό προτείνονται οι διατάξεις του άρθρου αυτού οι οποίες επιλύουν και μάλιστα αναδρομικά (από 1/1/2013) το πρόβλημα πληρωμής των τακτικών υπαλλήλων του Κέντρου οι οποίοι κατά το τρέχον έτος παραμένουν απλήρωτοι.

Επί του άρθρου 38

Παρ. 1: μετά τη θέση των θυγατρικών εταιρειών της EOMMEX A.E. σε εκκαθάριση οι διατελέσαντες διευθύνοντες σύμβουλοι, πρόεδροι των εταιρειών και τα λοιπά μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων, οι οποίοι είχαν τοποθετηθεί από το Ελληνικό Δημόσιο, υφίστανται μεταξύ άλλων μέτρα διοικητικού καταναγκασμού αποκλειστικά λόγω των χρεών των εταιρειών του ομίλου προς το Ελληνικό Δημόσιο ή δημόσιους φορείς. Πράγματι, στο άρθρο 115 του ν. 2238/1994 προβλέπεται η αλληλέγγυος και εις ολόκληρον ευθύνη των διοικητών νομικών προσώπων για φορολογικές παραβάσεις και χρέη προς το Δημόσιο και σε άλλες διατάξεις προβλέπονται διοικητικές κυρώσεις κατά των προσώπων αυτών για λοιπές οφειλές των εταιρειών προς το Δημόσιο. Η προτεινόμενη ρύθμιση επιδιώκει να θεραπεύσει την κατάσταση φυσικών προσώπων που διετέλεσαν μέλη διοικήσεων των θυγατρικών του EOMMEX, όπου διεκόπη η χρηματοδότηση του Δημοσίου, με αυτονόητο αποτέλεσμα την αδυναμία των εταιρειών αυτών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, και όπου ουσιαστικά η παράταση της λειτουργίας τροφοδοτούσε τη δημιουργία χρεών, για τα οποία σήμερα ενέχονται οι διοικήσεις.

Παρ. 2: Με την προτεινόμενη ρύθμιση διορθώνεται η εσφαλμένη αναφορά σε έγκριση του προϋπολογισμού της NEPIT A.E. από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, αναφορά που έρχεται σε αντίθεση τόσο με το άρθρο 6 παρ. 4 όσο και με το άρθρο 7 του ίδιου νόμου που αναφέρεται στις αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης της εταιρίας. Η NEPIT ΑΕ ως ανώνυμη εταιρία διέπεται από τις διατάξεις του ν.2190/1920 για κάθε θέμα που δεν ρυθμίζεται από το ν.4173/2013 και το ν.3429/2005. Η έννοια του προϋπολογισμού δεν απαντάται στις ανώνυμες εταιρίες και συναρτάται με την εποπτεία της εταιρίας NEPIT A.E. ως Δημόσιας Επιχείρησης και η έγκρισή του ρητά προβλέπεται ότι δίνεται από την Διυπουργική Επιτροπή Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών.

Με την **περίπτωση α΄ της παρ. 3** προβλέπεται ότι ο ειδικός διαχειριστής υπέχει ποινική ευθύνη για κάθε ζημία που προξένησε στο δημόσιο από δόλο ή βαριά αμέλεια. Με την **περίπτωση β΄ της παρ. 3** για την ύπαρξη ευθύνης του Δημοσίου και της απαλλαγής του ειδικού διαχειριστή από την προσωπική του ευθύνη (αστική, πολιτική, διοικητική ή άλλης φύσεως) για πράξεις ή παραλείψεις του, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του, για θέματα που αφορούν στην ειδική διαχείριση και τις απαιτήσεις που γεννώνται εξ αυτής ή προϋπήρχαν της κατάργησης της ΕΡΤ και μεταβιβάστηκαν σ΄ αυτήν

κρίνεται αναγκαία, δεδομένου ότι έχει μεταβιβασθεί στο Δημόσιο το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού της ΕΡΤ ΑΕ και των θυγατρικών της και έχει καταστεί αυτό διάδοχος του συνόλου των σχετικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Ως εκ τούτου, νομικώς το Δημόσιο δεσμεύεται από τις ενέργειες των οργάνων του και να ενέχεται σε αποζημίωση έναντι των τρίτων, καθιστάμενο εναγόμενο στις σχετικές δίκες.

Με την προτεινόμενη διάταξη της **παρ. 4** καθορίζεται ρητά η άσκηση εποπτείας επί της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «Ελληνικές Αλυκές Α.Ε.» από τον Υπουργό Οικονομικών.

Παρ. 5: Με την παράγραφο Γ του ν. 4152/2013 ρυθμίστηκε η πρόσβαση και άσκηση του επαγγέλματος του πιστοποιημένου εκτιμητή στην Ελλάδα σε συνέχεια της κατάργησης του Σώματος Ορκωτών Εκτιμητών, με στόχο την αύξηση του αριθμού εκείνων που ασκούν το επάγγελμα του πιστοποιημένου εκτιμητή, τη βελτίωση των υπηρεσιών και τη μείωση των τιμών μέσω της αύξησης του ανταγωνισμού με ταυτόχρονη εξασφάλιση του υψηλού επιπέδου επαγγελματικών προσόντων. Οι τροποποιήσεις επί των διατάξεων της παραγράφου Γ του ν. 4152/2013 που προτείνονται στην **παρ. 5** έχουν στόχο να βελτιώσουν την λειτουργία του Μητρώου Πιστοποιημένων Εκτιμητών και να διευκολύνουν τους επαγγελματίες.

Η διαγραφή της υποπερίπτωσης γ' της περίπτωσης 2 της υποπαραγράφου Γ2 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4152/2013 περί απαίτησης προσκόμισης ακαδημαϊκού τίτλου για την εγγραφή στο μητρώο, προτείνεται με στόχο το περαιτέρω άνοιγμα του επαγγέλματος μέσω της απλούστευσης των διαδικασιών και της προσπάθειας να δοθεί η δυνατότητα πρόσβασης στο επάγγελμα σε περισσότερα άτομα. Οι ενδιαφερόμενοι να εγγραφούν στο μητρώο πιστοποιημένων εκτιμητών έχουν ήδη προσκομίσει τον ακαδημαϊκό τους τίτλο σε προηγούμενα στάδια της διαδικασίας, με αποτέλεσμα να κρίνεται ως μη αναγκαία η εκ νέου προσκόμισή του. Πιο συγκεκριμένα, για τη συμμετοχή στις εξετάσεις για την απόκτηση της πιστοποίησης είναι απαραίτητη η προσκόμιση πτυχίου. Επίσης όταν ο ενδιαφερόμενος έχει πιστοποιηθεί από ανάλογο φορέα Κράτους μέλους της Ε.Ε. έχει ήδη υποβληθεί σε αυστηρές διαδικασίες εξετάσεων με τις ίδιες ή ανάλογες απαιτήσεις. Ως επιπλέον εξασφάλιση της ποιότητας των υποψήφιων για εγγραφή στο μητρώο παραμένει και η επαγγελματική εμπειρία ως βασική απαίτηση (**περίπτωση α'**).

Με την τροποποίηση της υποπερίπτωσης ε' της περίπτωσης 2 της υποπαραγράφου Γ2 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4152/2013 γίνεται συγκεκριμένη η περιγραφή των απαιτούμενων δικαιολογητικών που αποδεικνύουν την εμπειρία και με την προσθήκη στο στοιχείο αα της υποπερίπτωσης στ' της περίπτωσης 2 της υποπαραγράφου Γ2 διασφαλίζεται ότι αναγνωρίζεται ως ισότιμη η πιστοποίηση που χορηγείται από εκτιμητικό μη κερδοσκοπικό οργανισμό με διεθνή ή ευρωπαϊκή αναγνώριση (**περίπτωση α'**).

Οι τροποποιήσεις της υποπαραγράφου Γ3 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 αφορούν στη βελτίωση της λειτουργίας του Μητρώου Πιστοποιημένων Εκτιμητών, στην τήρηση της νομιμότητας και στην ενίσχυση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς κατά τα πρότυπα που ακολουθούνται σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο (**περίπτωση β΄**).

Με τις τροποποιήσεις που προβλέπονται στην υποπαραγράφο Γ4 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013, προτείνεται η αναθεώρηση του διαχωρισμού των εκτιμητικών κλάδων από έξι σε τέσσερις ενώνοντας κατηγορίες που παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά, όπως επιχειρήσεις και άυλα αγαθά και καταργώντας τον κλάδο των πλοίων, ο οποίος απαιτεί εξειδίκευση η οποία δεν συναντάται στις υπάρχουσες πιστοποιήσεις (**περίπτωση γ΄**).

Με την πρόταση τροποποίησης της υποπαραγράφου Γ7 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 διορθώνεται λανθασμένη αριθμηση άρθρου (**περίπτωση δ΄**).

Επί του άρθρου 39

Σύμφωνα με τις τροποποιούμενες παραγράφους το απαιτούμενο για τα Δημόσια και Ιδιωτικά Κ.Τ.Ε.Ο. πρότυπο ποιότητας είναι το ISO 9001, με το οποίο οι ανωτέρω φορείς πρέπει να είναι πιστοποιημένοι. Με την παρούσα ρύθμιση αντικαθίσταται η υποχρέωση πιστοποίησης των Δημόσιων και Ιδιωτικών Κ.Τ.Ε.Ο. κατά το πρότυπο ISO 9001 με την υποχρέωση διαπίστευσής τους σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020. Επίσης, παρέχεται μεταβατική περίοδος προσαρμογής των Δημόσιων και Ιδιωτικών ΚΤΕΟ στο νέο πρότυπο.

Το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO/IEC 17020 υπερτερεί του προτύπου ISO 9001. Ως σημεία υπεροχής δύνανται να αναφερθούν κυρίως τα εξής:

α) το ISO/IEC 17020 θέτει απαιτήσεις για την τεχνική επάρκεια των φορέων ελέγχου, όπως είναι τα ΚΤΕΟ, ενώ το ISO 9001 θέτει απαιτήσεις για τη λειτουργία ενός συστήματος ποιότητας και μόνο.

β) στις διοικητικές απαιτήσεις του ISO/IEC 17020 απαιτείται ο φορέας να είναι νομική οντότητα με ανεξάρτητους οικονομικούς πόρους, ικανή να καλύψει τα θέματα αστικής ευθύνης από τη λειτουργία του. Το ISO 9001 δεν εξετάζει το θέμα αυτό.

γ) Το ISO/IEC 17020 θέτει εκτενώς ισχυρές απαιτήσεις για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας, της αμεροληψίας και της ακεραιότητας ενός φορέα στην λήψη αποφάσεων ελέγχου. Το προσωπικό του, πρέπει να είναι ανεξάρτητο από κάθε επίδραση κατά τη λήψη της απόφασης, οι δε απολαβές του ελεγκτικού προσωπικού δεν επιτρέπεται να σχετίζονται σε καμιά περίπτωση με τον αριθμό και τα αποτελέσματα των ελέγχων. Το ISO 9001 δεν περιλαμβάνει τέτοιες ιδιαίτερες απαιτήσεις.

δ) Το ISO/IEC 17020 απαιτεί συγκεκριμένη οργανωτική δομή στο ΚΤΕΟ, με τεχνικά ικανό προσωπικό και Τεχνικό Διευθυντή, που έχει κατάλληλο προσόντα και εργασιακή εμπειρία, και έχει την απόλυτη ευθύνη των ελέγχων

που πραγματοποιούνται. Στο ISO 9001 περιλαμβάνεται γενικόλογη αναφορά σε ανθρώπινους πόρους που εμπλέκονται στο σύστημα διαχείρισης της ποιότητας της εταιρίας.

ε) Επιπρόσθετα, το ISO/IEC 17020 απαιτεί το ελεγκτικό προσωπικό να έχει τη τεχνική επάρκεια, τα προσόντα, την εργασιακή εμπειρία, τις δεξιότητες και την αντίστοιχη γνώση στην τεχνολογία των οχημάτων. Το ISO 9001 δεν περιλαμβάνει τέτοιες ιδιαίτερες απαιτήσεις.

Η διαπίστευση με το ISO/IEC 17020 αποτελεί κοινά αποδεκτό και εφαρμόσιμο σε πολλά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης τρόπο εξασφάλισής τους, όσον αφορά την αμοιβαιότητα και την εμπιστοσύνη επί των αποτελεσμάτων ελέγχου οχημάτων. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Κανονισμό 765/2008 της Ε.Ε. του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008 «για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 339/93 του Συμβουλίου» η διαπίστευση χορηγείται από τον εθνικό φορέα διαπίστευσης κάθε κράτους μέλους, όπου μέσα από την αμοιβαία αξιολόγηση και αναγνώριση των φορέων διαπίστευσης (European Accreditation-Multilateral Agreement), εξασφαλίζεται ότι ακολουθούνται οι ίδιοι κανόνες και παράγονται τα ίδια αποτελέσματα από τους φορείς ελέγχου, όπως τα πιστοποιητικά ελέγχου οχημάτων μετά τη διενέργεια του σχετικού ελέγχου. Παράλληλα διασφαλίζεται η αναγνωρισιμότητα, η αμεροληψία, η ανεξαρτησία, η αντικειμενικότητα, η ασφάλεια και η τεχνική ικανότητα.

Διαπίστευση με το πρότυπο ISO/IEC 17020 εφαρμόζουν τα Κέντρα Τεχνικού Ελέγχου Οχημάτων πολλών χωρών της Ε.Ε., όπως η Γαλλία, η Γερμανία, Σουηδία, η Ισπανία, η Ιρλανδία, η Πορτογαλία, η Λιθουανία, η Λετονία κ.α.. Η τάση δε αυτή επεκτείνεται και σε άλλες χώρες που παραδοσιακά χρησιμοποιούσαν άλλους τρόπους ελέγχου της λειτουργίας των κέντρων τεχνικού ελέγχου.

Το πρότυπο ISO/IEC 17020 νομοθετήθηκε ως προαπαιτούμενο πρότυπο ποιότητας με τις τροποποιούμενες διατάξεις του άρθρου 37 του ν. 2963/2001, το οποίο και εφαρμόστηκε από το 2004 που αδειοδοτήθηκαν τα πρώτα Ιδιωτικά ΚΤΕΟ, με προφανή θετικά αποτελέσματα.

Τέλος, η εκ νέου εφαρμογή της διαπίστευσης στα ΚΤΕΟ με το πρότυπο ISO/IEC 17020 θα συνδράμει καταλυτικά στην εποπτεία και τον έλεγχο των ανωτέρω φορέων ελέγχου οχημάτων, καθόσον τα ευρήματα από τις διενεργούμενες προγραμματισμένες επιτηρήσεις από τους αξιολογητές του ΕΣΥΔ, θα είναι δυνατόν να αξιοποιηθούν από τα όργανα επιβολής των κυρώσεων στα ΚΤΕΟ, με όφελος την εξοικονόμηση ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, τόσο για το Υπουργείο όσο και για τις Περιφερειακές Ενότητες της Χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Επί του άρθρου 40

Με το **άρθρο 40** του παρόντος τροποποιούνται διατάξεις του πρώτου κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013). Με την **παράγραφο 1** διαγράφεται η λέξη «βεβαίωση».

Με την **παράγραφο 2** διευρύνεται το πεδίο εφαρμογής σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κώδικα. Προστίθενται περιπτώσεις (γ) και (δ), ώστε στο πεδίο εφαρμογής να εμπίπτουν ο Ενιαίος Φόρος Ιδιοκτησίας Ακινήτων και ο Φόρος Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών, Προικών και Κερδών από Τυχερά Παιγνία (πρώτο άρθρο του ν. 2961/2001). Προβλέπεται επίσης ότι στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα εμπίπτουν οι φόροι, τέλη, εισφορές ή χρηματικές κύρωσεις που απαριθμούνται στο Παράρτημα του Κώδικα, όπως επίσης κάθε άλλος φόρος, τέλος, εισφορά ή χρηματική κύρωση για τη βεβαίωση ή είσπραξη των οποίων, κατά την έναρξη ισχύος του Κώδικα, ετύγχαναν εφαρμογής οι αντίστοιχες διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος και του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Με την **παράγραφο 3** του παρόντος στο άρθρο 3 του Κώδικα αποσαφηνίζεται η έννοια της νόμιμης προθεσμίας καταβολής, ως το χρονικό διάστημα εντός του οποίου καταβάλλονται οι φόροι και τα πρόστιμα.

Με την **παράγραφο 6** τροποποιείται η διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κώδικα και αποσαφηνίζεται ότι ο Γενικός Γραμματέας δύναται, με απόφασή του, να μεταβιβάζει τις αρμοδιότητες που ανήκουν στον ίδιο και τη Φορολογική Διοίκηση σύμφωνα με τον Κώδικα αλλά και την κείμενη νομοθεσία που διέπει την εξουσία και τις αρμοδιότητες τόσο του ίδιου όσο και της φορολογικής διοίκησης αλλά και των φορολογικών εν γένει οργάνων, σε όργανα της Φορολογικής Διοίκησης, ενώ, επίσης, δύναται, με απόφασή του, να εξουσιοδοτεί ιεραρχικά υφιστάμενά του όργανα να υπογράφουν, με εντολή του, πράξεις ή άλλα έγγραφα της αρμοδιότητάς του, διατηρώντας στην περίπτωση αυτή παράλληλα ο ίδιος την αρμοδιότητα υπογραφής των σχετικών πράξεων ή εγγράφων (εξουσιοδότηση υπογραφής).

Με την **παράγραφο 8** αντικαθίσταται η διάταξη της περ. α της παρ. 2 του άρθρου 5 του Κώδικα και ρυθμίζεται μεταξύ των άλλων η δυνατότητα ηλεκτρονικής κοινοποίησης πράξεων και εγγράφων που προβλέπονται στον Κώδικα σε φυσικά πρόσωπα και συγκεκριμένα στο λογαριασμό είτε των ιδίων των φυσικών προσώπων ή του νομίμου αντιπροσώπου τους ή του φορολογικού εκπροσώπου τους στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, η οποία συνοδεύεται από ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους, σχετικά με την κοινοποίηση που έλαβε χώρα. Με την ίδια παράγραφο ορίζεται ότι προκειμένου περί επίδοσης, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, σε φυσικά πρόσωπα, αυτή θεωρείται πάντοτε νόμιμη, υπό την έννοια ότι αφετηριάζονται όλες οι νόμιμες συνέπειές της, εφόσον γίνει στην τελευταία δηλωθείσα στη Φορολογική Διοίκηση διεύθυνση κατοικίας ή επαγγελματικής εγκατάστασης του φυσικού προσώπου, το οποίο αφορά. Με τη διάταξη αυτή επιλύεται το χρόνιο πρόβλημα της αβεβαιότητας που δημιουργούσε το έως τώρα

υφιστάμενο νομολογιακό καθεστώς, σύμφωνα με το οποίο ο φορολογούμενος μπορούσε να αμφισβητεί το σύννομο της επίδοσης, αν και αυτή γινόταν στη δηλωθείσα από τον ίδιο διεύθυνση κατοικίας ή επαγγελματικής εγκατάστασής του, κατά την εγγραφή του στο Μητρώο ή κατά την υποβολή της φορολογικής του δήλωσης, επικαλούμενος μεταβολή της, την οποία ποτέ δεν είχε γνωστοποιήσει στη Φορολογική Διοίκηση. Με την ίδια παράγραφο προβλέπεται επίσης η δυνατότητα ηλεκτρονικής κοινοποίησης πράξεων και εγγράφων που προβλέπονται στον Κώδικα σε νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες ή το νόμιμο εκπρόσωπο ή τον φορολογικό εκπρόσωπό τους και συγκεκριμένα στο πληροφοριακό σύστημα της Φορολογικής Διοίκησης, η οποία συνοδεύεται από ηλεκτρονική ειδοποίηση στη δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σχετικά με την κοινοποίηση που έλαβε χώρα. Περαιτέρω με την ίδια παράγραφο ορίζεται επίσης ότι, προκειμένου περί επιδόσεων κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, αυτή θεωρείται πάντοτε νόμιμη, υπό την έννοια ότι αφετηριάζονται όλες οι έννομες συνέπειές της, εφόσον γίνει στην τελευταία δηλωθείσα στη Φορολογική Διοίκηση διεύθυνση της έδρας ή της εγκατάστασης του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας ή της κατοικίας του τελευταίου δηλωθέντα στη Φορολογική Διοίκηση νόμιμου ή φορολογικού εκπροσώπου τους. Με τη διάταξη αυτή επιλύεται το πρόβλημα της αβεβαιότητας που δημιουργούσε η έως σήμερα νομολογιακή προσέγγιση σύμφωνα με την οποία το φορολογούμενο νομικό πρόσωπο μπορούσε να αμφισβητεί το σύννομο της επίδοσης, αν και αυτή γινόταν στη δηλωθείσα από το ίδιο διεύθυνση έδρας ή εγκατάστασης, είτε κατά την εγγραφή του στο Μητρώο είτε κατά την υποβολή της φορολογικής δήλωσής του, επικαλούμενο τη μεταβολή της, την οποία ποτέ δεν είχε γνωστοποιήσει στη Φορολογική Διοίκηση. Με την ίδια επίσης διάταξη επιλύεται το χρόνιο πρόβλημα της αδυναμίας διεξαγωγής φορολογικών ελέγχων, λόγω της υποβολής παραίτησης εκ μέρους των μελών της διοίκησης νομικών προσώπων, με απώτερο σκοπό την πρόκληση ακυροτήτων ή την παρακώληση της διενέργειας του φορολογικού ελέγχου, με αποτέλεσμα την υποβολή δικαστικών αιτήσεων για διορισμό νέας διοίκησης εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου και την εκ νέου παραίτηση των κατά τα προηγούμενα διορισθέντων κλπ. Μετά την ισχύ του παρόντος, οποιαδήποτε κοινοποίηση αφορά νομικό πρόσωπο θεωρείται νόμιμη ακόμη και αν γίνει προς παραιτηθέν μέλος διοίκησης ή παραιτηθέντα φορολογικό εκπρόσωπο νομικού προσώπου, ανεξάρτητα, εάν την ιδιότητα αυτή την έχει αποκτήσει με βάση την ιδιωτική βούληση ή εκ του νόμου ή συνεπεία δικαστικού διορισμού, εφόσον κατά το χρόνο της κοινοποίησης, δεν είχε γνωστοποιηθεί στη Φορολογική Διοίκηση ο σύννομος διορισμός νέου νομίμου ή φορολογικού εκπροσώπου. Με την ίδια παράγραφο ορίζεται ότι έγγραφα που έχουν πληροφοριακό χαρακτήρα καθώς και πράξεις προσδιορισμού φόρου του άρθρου 32 του παρόντος Κώδικα, μπορούν να κοινοποιούνται και με απλή επιστολή. Τέλος, ορίζεται ότι στις περιπτώσεις της ηλεκτρονικής κοινοποίησης στο λογαριασμό φυσικού, νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας, η πράξη θεωρείται ότι έχει νομίμως κοινοποιηθεί μετά την παρέλευση δέκα ημερών από την ανάρτησή της στο λογαριασμό του προσώπου το οποίο αφορά η

επίδοση και την ηλεκτρονική ειδοποίησή του στην δηλωθείσα διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του, εφόσον δεν προκύπτει προγενέστερος χρόνος παραλαβής της, ενώ εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας να καθορίσει με απόφασή του όλες τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής κοινοποίησης και ιδίως τα σχετικά με την επικαιροποίηση των στοιχείων ηλεκτρονικής επικοινωνίας των φορολογουμένων, το σημείο ανάρτησης στον ηλεκτρονικό λογαριασμό της κοινοποιούμενης πράξης, τον τρόπο πιστοποίησης των ηλεκτρονικών ιχνών παραλαβής, τη δημιουργία πιστοποιητικού παραλαβής και τα στοιχεία της ηλεκτρονικής ειδοποίησης.

Επί του άρθρου 41

Με το **άρθρο 41** του παρόντος τροποποιούνται διατάξεις του δευτέρου κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013).

Με την **παράγραφο 1** τροποποιείται η παρ. 1 του άρθρου 10 του Κώδικα και ορίζεται ότι δήλωση εγγραφής στο φορολογικό μητρώο υποβάλλει κάθε πρόσωπο που πρόκειται να ασκήσει επιχειρηματικού περιεχομένου δραστηριότητες.

Με την **παράγραφο 4** τροποποιείται η παρ. 4 του άρθρου 10 του Κώδικα και προστίθεται εδάφιο σύμφωνα με το οποίο ο φορολογούμενος, φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα, δεν μπορεί να επικαλείται έναντι της Φορολογικής Διοίκησης οποιαδήποτε μεταβολή σε στοιχεία που ο ίδιος έχει δηλώσει κατά την εγγραφή του στο μητρώο, μέχρι να ενημερώσει σχετικά με τη μεταβολή τη Φορολογική Διοίκηση. Συνεπώς νομίμως η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να εκλαμβάνει τα στοιχεία αυτά, που αφορούν ιδίως την έδρα, την κατοικία, την εκπροσώπηση, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κλπ ως δεδομένα, και, με βάση αυτά, να κοινοποιεί προσκλήσεις ή πράξεις προσδιορισμού φόρου στη δηλωθείσα διεύθυνση κατοικίας ή επαγγελματικής εγκατάστασης ή στον δηλωθέντα νόμιμο ή φορολογικό ή νόμιμο αντιπρόσωπο ή να προβαίνει σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια αφορά την εφαρμογή του Κώδικα. Είναι αυτονόητο ότι η περίπτωση αυτή καταλαμβάνει όλες τις περιπτώσεις φορολογουμένων που έχουν εγγραφεί στο μητρώο, ανεξάρτητα από το εάν η εγγραφή αυτή έγινε πριν ή μετά τον χρόνο ισχύος του Κώδικα.

Επί του άρθρου 42

Με το **άρθρο 42** του παρόντος τροποποιούνται διατάξεις του τρίτου κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013). Με την παρούσα διάταξη προβλέπονται οι προϋποθέσεις χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και βεβαίωσης οφειλής, η διάρκεια ισχύος τους, καθώς και οι περιπτώσεις κατά τις οποίες για λόγους διασφάλισης σοβαρών συμφερόντων του δημοσίου καθώς και οι περιπτώσεις οικονομικού εγκλήματος και μεγάλης έκτασης φοροδιαφυγής κατά τις οποίες δεν χορηγείται το αποδεικτικό. Είναι αυτονόητο ότι από τη φύση της η διάταξη

αυτή δεν καταλαμβάνει μόνο χρέη που επιπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα ή εν γένει φορολογικά χρέη αλλά τις πάσης φύσης οφειλές προς το Δημόσιο.

Επί του άρθρου 43

Με το **άρθρο 43** του παρόντος τροποποιούνται διατάξεις του τέταρτου κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013).

Με την **παράγραφο 1** τροποποιείται η περίπτωση α της παρ. 2 του άρθρου 13 του Κώδικα ώστε να διασαφηνιστεί ότι τα βιβλία και στοιχεία του φορολογουμένου πρέπει να διαφυλάσσονται κατ' ελάχιστον για διάστημα πέντε (5) ετών από τη λήξη του αντίστοιχου φορολογικού έτους.

Με την **παράγραφο 3** τροποποιούνται οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 14 του Κώδικα, ώστε να διασαφηνιστεί ότι οι σχετικές προθεσμίες αφετηριάζονται από την κοινοποίηση του αιτήματος της Φορολογικής Διοίκησης.

Με την **παράγραφο 5** προστίθενται παρ. 3 και 4 στο άρθρο 14 του Κώδικα και ορίζεται ότι κάθε φυσικό πρόσωπο με εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα, κάθε νομικό πρόσωπο και νομική οντότητα καθώς και οι αγρότες που υπάγονται στο άρθρο 41 του Κώδικα Φ.Π.Α. (ν. 2859/2000), υποβάλλουν καταστάσεις φορολογικών στοιχείων, προμηθευτών και πελατών, για τα εκδοθέντα και ληφθέντα φορολογικά στοιχεία αποκλειστικά με τη χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας, μέσω διαδικτύου, στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Οικονομικών, ανεξάρτητα από τον τρόπο έκδοσης αυτών (μηχανογραφικά ή χειρόγραφα), ενώ με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων καθορίζονται ο χρόνος υποβολής των καταστάσεων, ο τρόπος, η διαδικασία, η έκταση εφαρμογής, το όριο της αξίας των στοιχείων, ο τρόπος επιβεβαίωσης και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Με την **παράγραφο 6** προστίθενται στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του Κώδικα τα μέλη του κυρίου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτος, μεταξύ εκείνων για τα οποία δεν ισχύει το φορολογικό απόρρητο, εφ' όσον αυτά κρίνουν απαραίτητη την πρόσβαση σε στοιχεία του φορολογουμένου που καλύπτονται από το απόρρητο, στο πλαίσιο εκτέλεσης των καθηκόντων τους, όπως αυτά εκάστοτε προσδιορίζονται από το νόμο.

Επίσης με την **παράγραφο 7** προστίθεται περίπτωση ζ' σύμφωνα με την οποία το απόρρητο αίρεται και στην περίπτωση των διαζευγμένων ή των εν διαστάσει συζύγων για τον καθορισμό διατροφής κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, αποκλειστικά και μόνο για τα στοιχεία που αναγράφονται ρητά στην παραγγελία.

Επί του άρθρου 44

Με το **άρθρο 44** του παρόντος τροποποιούνται διατάξεις του πέμπτου κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013).

Με την **παράγραφο 1** στην παράγραφο 1 του άρθρου 18 του Κώδικα προστίθεται εδάφιο 2 σύμφωνα με το οποίο εκπρόθεσμη αρχική φορολογική δήλωση υποβάλλεται από το φορολογούμενο οποτεδήποτε μέχρι την έκδοση εντολής ελέγχου από τη Φορολογική Διοίκηση ή μέχρι την παραγραφή του δικαιώματος της Φορολογικής Διοίκησης, για έλεγχο της αρχικής δήλωσης, με όλες τις συνέπειες περί εκπρόθεσμης δήλωσης, ήτοι τον υπολογισμό τόκων αλλά και των προστίμων του Κώδικα.

Με την **παράγραφο 6** τροποποιείται το εδάφιο 3 της παρ. 1 του άρθρου 20 του Κώδικα και διασαφηνίζεται ότι ο Γενικός Γραμματέας δύναται να δεχθεί την επιφύλαξη και να διαγράψει το ποσό της φορολογητέας ύλης για την οποία διατυπώθηκε η επιφύλαξη εντός ενενήντα (90) ημερών από την υποβολή της δήλωσης.

Τέλος, με την **παράγραφο 8** προστίθεται παράγραφος στο ως άνω άρθρο σύμφωνα με την οποία με απόφαση του Γενικού Γραμματέα ορίζονται οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 20.

Επί του άρθρου 45

Με το **άρθρο 45** του παρόντος τροποποιούνται διατάξεις του έκτου κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (Ν. 4174/2013). Με την παράγραφο 4 αντικαθίσταται η παράγραφος 6 του άρθρου 21 έτσι ώστε να απλοποιούνται οι διαδικασίες υποβολής φακέλου τεκμηρίωσης για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Επί του άρθρου 46

Με το **άρθρο 46** του παρόντος τροποποιούνται διατάξεις του έβδομου κεφαλαίου του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013).

Με την **παράγραφο 1** τροποποιείται το άρθρο 23 του Κώδικα και προβλέπεται στην παρ. 1 ότι η Φορολογική Διοίκηση έχει εκτός των άλλων την εξουσία να ερευνά και μέσα μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για τη διενέργεια επιχειρηματικών δραστηριοτήτων χρησιμοποιώντας μεθόδους που προβλέπονται στον Κώδικα.

Τέλος, με την **παράγραφο 4** προστίθεται τελευταίο εδάφιο στο ως άνω άρθρο σύμφωνα με το οποίο ο Γενικός Γραμματέας δύναται με απόφασή του να ορίζει λεπτομέρειες για την εφαρμογή περίπτωσης β.

Με την **παράγραφο 5** στο άρθρο 24 του Κώδικα προστίθεται παράγραφος 4 με τον οποία προσδιορίζεται ο τύπος της κατάσχεσης των βιβλίων και των στοιχείων αλλά και οποιουδήποτε άλλου ανεπίσημου βιβλίου, εγγράφου, αρχείου ή στοιχείου, του οποίου κρίθηκε αναγκαία η διασφάλιση της αποδεικτικής αξίας, από το όργανο της Φορολογικής Διοίκησης. Για την κατάσχεση που πραγματοποιείται συντάσσεται έκθεση κατάσχεσης, η οποία υπογράφεται από το όργανο της Φορολογικής Διοίκησης που ενεργεί την κατάσχεση και, στη μεν περίπτωση των φυσικών προσώπων, τον ίδιο το φορολογούμενο ή τον παρόντα κατά τη διενέργεια της κατάσχεσης υπάλληλο ή εκπρόσωπό του ή λογιστή του, στη δε περίπτωση των νομικών προσώπων

και οντοτήτων, υπογράφων την έκθεση μπορεί να είναι πλην των ανωτέρω προσώπων (εκπροσώπου, υπαλλήλου ή λογιστή) και οποιοσδήποτε εταίρος ή οποιοδήποτε μέλος της διοίκησης τους ή φορολογικός εκπρόσωπός τους. Αντίγραφο της έκθεσης κατάσχεσης παραδίδεται στον φορολογούμενο ή στα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου. Σε περίπτωση άρνησης των παραπάνω προσώπων να υπογράψουν, η έκθεση θυροκολλείται. Σημειώνεται ότι η έννοια της προσθήκης αυτής και της πρόβλεψης για τύπο κατάσχεσης είναι η διασφάλιση της βεβαιότητας σχετικά με ό,τι αποτέλεσε αντικείμενο αυτής, ώστε να μην καταλείπεται σχετική αμφιβολία για το ποιο ακριβώς ήταν το υλικό που αφαιρέθηκε. Επομένως, εφόσον από τις όλες περιστάσεις, δεν προκύπτει τέτοια αμφιβολία οι οποιοσδήποτε πλημμέλειες της διαδικασίας που ακολουθήθηκε δεν θίγουν τη νομιμότητα του φορολογικού ελέγχου. Στην ίδια διάταξη προστίθεται, αν και αυτονόητο, ότι όταν στο πλαίσιο φορολογικού ελέγχου φορολογουμένου γίνεται κατάσχεση βιβλίων, εγγράφων και λοιπών στοιχείων τρίτου φορολογούμενου δεν απαιτείται επίδοση της έκθεσης κατάσχεσης και σε αυτόν.

Με την **παράγραφο 6** το άρθρο 25 του Κώδικα τροποποιείται, ώστε να διευκρινιστεί το περιεχόμενο της εντολής ελέγχου και προστίθεται σ' αυτή νέο εδάφιο σύμφωνα με το οποίο η εντολή διενέργειας του φορολογικού ελέγχου δεν απαιτείται να υποβληθεί σε οποιοδήποτε τύπο δημοσιότητας, αφού αφορώσα τον αποδέκτη της, δηλαδή συγκεκριμένο ή συγκεκριμένα όργανα του φορολογικού ελέγχου, έχει χαρακτήρα ατομικής πράξης. Περαιτέρω, με την ίδια παράγραφο τροποποιείται ορίζεται ότι ο επιτόπιος φορολογικός έλεγχος διενεργείται στις εγκαταστάσεις του φορολογούμενου κατά το επίσημο ωράριο εργασίας της Φορολογικής Διοίκησης, πλην όμως αυτός παρατείνεται μέχρι την ολοκλήρωσή του ακόμη και μετά την παρέλευση του ωραρίου αυτού. Είναι αυτονόητο ότι η κρίση για το εάν θα παραταθεί ή όχι ο έλεγχος και μετά τη λήξη του ωραρίου εναπόκειται αποκλειστικά στο όργανο της Φορολογικής Διοίκησης που διεξάγει τον έλεγχο. Ορίζεται ακόμη ότι η είσοδος στην κατοικία του φορολογούμενου επιτρέπεται μόνο με εντολή του αρμόδιου Εισαγγελέα, εκτός εάν αυτή έχει δηλωθεί από το φορολογούμενο και ως χώρος άσκησης επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στην τελευταία περίπτωση η πρόσβαση αφορά μόνο τους χώρους, στους οποίους ασκείται η δραστηριότητα αυτή ασκείται. Περαιτέρω ορίζεται ότι η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα επανελέγχου ακόμη και φορολογικής περιόδου και εν γένει φορολογικής υπόθεσης για την οποία έχει ήδη διενεργηθεί πλήρης έλεγχος, εάν προκύψουν νέα στοιχεία, τα οποία επηρεάζουν τον υπολογισμό της φορολογικής οφειλής. Είναι αυτονόητο ότι ο περιορισμός αυτός για επανέλεγχο δεν τίθεται εφ' όσον ο έλεγχος ο οποίος έχει διενεργηθεί ήταν μερικός. Ως «νέο στοιχείο» νοείται κάθε στοιχείο, το οποίο δεν θα μπορούσε να είναι γνωστό στη Φορολογική Διοίκηση κατά τον αρχικό φορολογικό έλεγχο. Στη συνέχεια, ορίζεται ότι για τα έγγραφα και στοιχεία που απομακρύνονται από τις εγκαταστάσεις του φορολογούμενου εκδίδεται απόδειξη παραλαβής και αυτά επιστρέφονται στο φορολογούμενο εντός δέκα (10) ημερών από την παραλαβή. Για την έκδοση της απόδειξης

παραλαβής εφαρμόζονται ανάλογα τα αναφερόμενα στο άρθρο 24 παράγραφος 4 του Κώδικα. Προβλέπεται επίσης στο άρθρο 25 του Κώδικα παράγραφος 7 σύμφωνα με την οποία ο αρμόδιος υπάλληλος της Φορολογικής Διοίκησης μπορεί, οποτεδήποτε, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητήσει τη συνδρομή των οργάνων της Ελληνικής Αστυνομίας για τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου και τα όργανα αυτής υποχρεούνται να την παρέχουν κατά το χρόνο και στον τόπο που ζητείται.

Με την **παράγραφο 7** τροποποιείται το άρθρο 26 του Κώδικα και ορίζεται ότι η Φορολογική Διοίκηση επιλέγει τις προς έλεγχο υποθέσεις με βάση κριτήρια ανάλυσης κινδύνου, ή εξαιρετικά με βάση άλλα κριτήρια, τα οποία καθορίζονται από το Γενικό Γραμματέα, και δεν δημοσιοποιούνται.

Επί του άρθρου 47

Με την **παράγραφο 1** ορίζεται ότι εναπόκειται στη Φορολογική Διοίκηση η έκδοση οποιασδήποτε πράξης με την οποία προσδιορίζεται φόρος για μία ή περισσότερες φορολογικές περιόδους ή για ένα ή περισσότερα φορολογικά έτη ή χρήσεις εν γένει ή για μια ή περισσότερες φορολογικές υποθέσεις, ήτοι η Φορολογική Διοίκηση δεν δεσμεύεται κατά την επιβολή του φόρου από τα έως σήμερα ισχύοντα σχετικά με τους κανόνες της συνάφειας των φόρων ή την αυτοτέλεια των χρήσεων. Από την ίδια ως άνω τροποποιούμενη διάταξη αυτοτελώς αλλά και από τη συνδυαστική ερμηνεία αυτής με τα άρθρα 41 και 45 του Κώδικα, καθίσταται επίσης σαφές ότι, εν αντιθέσει προς τα έως τώρα ισχύοντα, με την πράξη προσδιορισμού του φόρου προσδιορίζεται, αλλά και είναι εισπρακτέα ταυτοχρόνως η φορολογική οφειλή. Η προβλεπόμενη στην ίδια τη διάταξη καταχώρηση της πράξης στα βιβλία που τηρεί η Φορολογική Διοίκηση, υπηρετεί αποκλειστικά σκοπούς εσωτερικής παρακολούθησης της πράξης από τα όργανα της Φορολογικής Διοίκησης, αλλά και λογιστικής παρακολούθησης της οφειλής που αυτή ενσωματώνει και ουδόλως συνδέεται με το κύρος και τη νομιμότητα της πράξης ή με το σύννομο της εισπρακτικής διαδικασίας. Με την ίδια παράγραφο προστίθεται νέο εδάφιο, σύμφωνα με την οποία με απόφαση του Γενικού Γραμματέα καθορίζονται τα βιβλία, στα οποία γίνεται η καταχώριση, το περιεχόμενο, η διαδικασία και οι εξαιρέσεις από αυτή, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Με την **παράγραφο 2** τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 32 του Κώδικα και ορίζεται ότι στις περιπτώσεις που, κατά την κείμενη φορολογική νομοθεσία, η φορολογική δήλωση δεν συνιστά άμεσο προσδιορισμό φόρου η Φορολογική Διοίκηση εκδίδει πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου.

Με την **παράγραφο 3** τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 33 του Κώδικα και, επί εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου, αποσαφηνίζονται ως ενδεικτικά κριτήρια προσδιορισμού της σχετικής φορολογητέας ύλης και της φορολογικής υποχρέωσης το επίπεδο διαβίωσης του φορολογουμένου, η άσκηση της επαγγελματικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητάς του, ή η

άσκηση ομοειδούς με τη δική του επιχειρηματικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας από άλλους φορολογούμενους.

Με την **παράγραφο 4** του ως άνω άρθρου προστίθεται στο τέλος του άρθρου 34 εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβεί σε πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου και στην περίπτωση κατά την οποία ο φορολογούμενος δεν υπέβαλε δήλωση, εφόσον δεν έχει εκδοθεί πράξη εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου.

Με την **παράγραφο 5** τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 36 του Κώδικα και ορίζεται ότι η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να προβεί σε έκδοση πράξης διοικητικού, εκτιμώμενου ή διορθωτικού προσδιορισμού φόρου εντός πέντε (5) ετών από το τέλος του έτους εντός του οποίου λήγει η προθεσμία υποβολής δήλωσης. Σημειώνεται στο σημείο αυτό, ότι, εν αντιθέσει προς το προϊσχύσαν δίκαιο, η παραγραφή συνδέεται αποκλειστικά με την έκδοση της πράξης προσδιορισμού φόρου εντός του ως άνω οριζόμενου χρόνου και όχι με την κοινοποίηση ή τη νομιμότητα της κοινοποίησης αυτής. Η διακοπή της παραγραφής με μόνη την έκδοση της διακοπτικής πράξης και άσχετα από την κοινοποίησή της συναντάται ήδη στην ελληνική έννομη τάξη στο πλαίσιο του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού και αφορά την έκδοση προγράμματος πλειστηριασμού (ΣτΕ 1508/2002).

Με την **παράγραφο 6** ορίζεται ότι η παράταση παραγραφής για περίοδο ενός έτους από τη λήξη της πενταετίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 περ. α' αφορά και την περίπτωση της υποβολής αρχικής δήλωσης εντός του πέμπτου έτους της προθεσμίας παραγραφής. Με την ίδια παράγραφο τροποποιείται η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του Κώδικα και ορίζεται ότι στην περίπτωση άσκησης της ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 ή οποιουδήποτε ενδίκου βοηθήματος ή μέσου, η προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 παραγραφή παρατείνεται για περίοδο ενός έτους από την έκδοση απόφασης επί της ενδικοφανούς προσφυγής ή την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης επί του ασκηθέντος ενδίκου βοηθήματος ή μέσου, και μόνο για το ζήτημα το οποίο η εκδοθείσα απόφαση (του οργάνου του άρθρου 63 ή του δικαστηρίου) αφορά. Η ρύθμιση αυτή καταλαμβάνει τις περιπτώσεις εκείνες στις οποίες, είτε με την απόφαση επί ενδικοφανούς προσφυγής του άρθρου 63 είτε με την απόφαση οποιουδήποτε δικαστηρίου, πράξη προσδιορισμού φόρου ακυρώνεται για οποιοδήποτε μη ουσιαστικό λόγο (οποιαδήποτε νομική πλημμέλεια, οποιοδήποτε τυπικό σφάλμα, έκδοση πράξης σε βάρος προσώπου που δεν είχε φορολογική υποχρέωση κ.λπ.), οπότε, στην περίπτωση αυτή, η Φορολογική Διοίκηση έχει δικαίωμα επανέκδοσης της ακυρωθείσας πράξης, εντός της ανωτέρω προθεσμίας.

Με τις **παραγράφους 7, 8, 9 και 10** τροποποιείται το άρθρο 37 του Κώδικα, ώστε να διακριθεί το στάδιο της έκδοσης της πράξης προσδιορισμού φόρου (χρονολόγησης και υπογραφής της) που ρυθμίζεται από την παράγραφο 1 από εκείνο της κοινοποίησής της. Προστίθενται μεταξύ των πληροφοριών που πρέπει να περιέχει η πράξη προσδιορισμού του φόρου και τα αλληλέγγυα

πρόσωπα, υπό την προϋπόθεση, βεβαίως, ότι κατά το χρόνο έκδοσης της πράξης υπάρχουν τέτοια πρόσωπα και χωρίς, βεβαίως, η παράλειψη αναφοράς τους να θίγει το κύρος της.

Με την **παράγραφο 11** γίνονται αναδιατυπώσεις νομοτεχνικού χαρακτήρα στο άρθρο 38 του Κώδικα.

Επί του άρθρου 48

Με την **παράγραφο 1** τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 40 του Κώδικα, ώστε να αποσαφηνιστεί ότι στην αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα ανήκει και η λήψη διασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46.

Με την **παράγραφο 4**, τροποποιείται η παράγραφος 3 του άρθρου 41 του Κώδικα, ώστε στην περίπτωση του εκτιμώμενου προσδιορισμού φόρου αυτός να καταβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πράξης προσδιορισμού φόρου στο φορολογούμενο.

Με την **παράγραφο 5** προστίθεται παράγραφος 4 στο άρθρο 42 του Κώδικα και ορίζεται ότι η αξίωση για επιστροφή φόρου, ο οποίος καταβλήθηκε αχρεώτητα, παραγράφεται κατά το χρόνο που παραγράφεται το δικαίωμα της Φορολογικής Διοίκησης για έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 36 του Κώδικα αναφορικά με την αντίστοιχη φορολογική υποχρέωση, από την οποία πηγάζει η αξίωση προς επιστροφή. Η εφαρμογή των περιπτώσεων της παραγράφου 2 έχει νόημα όταν το αίτημα προς επιστροφή αφορά το ζήτημα για το οποίο έχει παραταθεί ο χρόνος παραγραφής της δυνατότητας της Φορολογικής Διοίκησης προς έκδοση πράξης προσδιορισμού φόρου.

Με την **παράγραφο 6** προστίθεται νέα παράγραφος στο εν λόγω άρθρο και εξουσιοδοτείται ο Γενικός Γραμματέας να εκδώσει απόφαση ορισμού των ειδικότερων θεμάτων που αφορούν την εφαρμογή αυτού.

Με την **παράγραφο 8** προστίθεται περίπτωση η' στην παράγραφο 2 του άρθρου 45 του Κώδικα και ορίζεται ότι μεταξύ των εκτελεστών τίτλων είναι και η απόφαση της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης, κατά το μέρος κατά το οποίο η Φορολογική Διοίκηση αποκτά εισπράξιμη απαίτηση στηριζόμενη στην απόφαση αυτή.

Με την **παράγραφο 9** τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 46 του Κώδικα και αποσαφηνίζεται ότι η συντηρητική κατάσχεση επιβάλλεται μετά την απόκτηση νομίμου τίτλου και πριν από τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της οφειλής, ενώ προβλέπεται η αυτοδίκαιη τροπή της σε αναγκαστική κατάσχεση μετά τη λήξη της προθεσμίας καταβολής της οφειλής, δηλαδή από τη στιγμή που αυτή καταστεί ληξιπρόθεσμη, έστω και εν μέρει. Στην περίπτωση αυτή οι κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε. συνέπειες της επιβολής

αναγκαστικής κατάσχεσης ανατρέχουν στο χρόνο εγγραφής της συντηρητικής κατάσχεσης. Περαιτέρω, προστίθεται η πρόβλεψη της δυνατότητας της Φορολογικής Διοίκησης να ζητεί από το δικαστήριο, και με προσωρινή διαταγή, σύμφωνα με το άρθρο 691 ΚΠολΔ, τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων που προβλέπονται στον ΚΠολΔ, και πριν από την απόκτηση εκτελεστού τίτλου. Επίσης, ενσωματώνονται στο σύστημα του Κώδικα τα ήδη προβλεπόμενα στο άρθρο 14 του ν. 2523/1997 διασφαλιστικά μέτρα. Η διάταξη αναφέρεται σε δυνατότητα της Φορολογικής Διοίκησης να λαμβάνει τα μέτρα αυτά, για το λόγο ότι, σε αντίθεση με το προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο, αυτή έχει πλέον στη διάθεσή της και τα διασφαλιστικά και ασφαλιστικά μέτρα των προηγούμενων παραγράφων του ίδιου άρθρου, ώστε, στην περίπτωση κατά την οποία έχουν εφαρμοστεί κάποια από τα μέτρα αυτά, είναι δυνατόν να μην έχει νόημα η σωρευτική εφαρμογή και των διασφαλιστικών αυτών μέτρων. Με τις ίδιες διατάξεις ορίζεται ότι τα διασφαλιστικά αυτά μέτρα δεν κωλύουν τη Φορολογική Διοίκηση να ικανοποιεί τις όποιες απαιτήσεις της από τα δεσμευθέντα περιουσιακά στοιχεία, με αναγκαστική εκτέλεση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Με την **παράγραφο 10** αναδιατυπώνεται η παράγραφος 1 του άρθρου 47 του Κώδικα και αντί της αποστολής ατομικής ειδοποίησης προβλέπεται η κοινοποίηση αυτής σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα, στην περίπτωση της μη καταβολής των προβλεπόμενων στον Κώδικα φόρων και προστίμων που αναφέρονται στην πράξη προσδιορισμού του φόρου ή στην πράξη επιβολής προστίμου ή στην πράξη εκκαθάρισης του φόρου βάσει οριστικής δικαστικής απόφασης.

Με την **παράγραφο 11** προστίθεται δεύτερο εδάφιο στην παράγραφο 2 του άρθρου 47 του Κώδικα και ορίζεται ότι δεν απαιτείται η κοινοποίηση της ατομικής ειδοποίησης του άρθρου αυτού στις περιπτώσεις που ρητά αναφέρονται. Η προσθήκη αυτή κρίνεται αναγκαία για προφανείς λόγους δημοσίου συμφέροντος που αφορούν τη διασφάλιση των απαιτήσεων της Φορολογικής Διοίκησης, εν' όψει μάλιστα του ότι ο φορολογούμενος γνωρίζει, ήδη, σύμφωνα με τα άρθρα 37 και 41 του Κώδικα, την ύπαρξη, την έκταση, την αιτία, το χρόνο εξόφλησης της οφειλής του κ.λπ., και συνεπώς καλύπτεται πλήρως η νομολογιακή απαίτηση για σχετική προηγούμενη γνωστοποίηση στον υπόχρεο του χρέους και της αιτίας του, ώστε να δυνηθεί αυτός να ασκήσει νόμιμα δικαιώματά του.

Με την **παράγραφο 12** διασαφηνίζονται περαιτέρω τα σχετικά με την παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κώδικα, που αφορά την ατομική ειδοποίηση, ώστε σ' αυτή να αναγράφεται η επωνυμία του φορολογουμένου, εφόσον πρόκειται για νομικό πρόσωπο, ο αριθμός των δόσεων, οι φορολογικές υποθέσεις (στις περιπτώσεις που η φορολογική υποχρέωση δεν συνδέεται απαραίτητα με φορολογική περίοδο ή έτος, π.χ. φορολογία κεφαλαίου κ.λπ.) και η κοινοποίηση αυτής, σύμφωνα με τον Κώδικα.

Με την **παράγραφο 13** διασαφηνίζονται περαιτέρω τα σχετικά με την παράγραφο 4 του άρθρου 47 του Κώδικα και ορίζεται, σύμφωνα και με τα όσα ισχύουν άλλωστε έως σήμερα στην ελληνική έννομη τάξη (άρθρο 4 παρ. 2 του ΚΕΔΕ), ότι η ατομική ειδοποίηση δεν εξομοιώνεται με επιταγή προς πληρωμή.

Με την **παράγραφο 14** αντικαθίσταται η παράγραφος 2 του άρθρου 48 του Κώδικα, ώστε η Φορολογική Διοίκηση να συμψηφίζει τις απαιτήσεις της από φόρους και λοιπά έσοδα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα και σε όλη την εν γένει φορολογική και τελωνειακή νομοθεσία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83 του ΚΕΔΕ. Η Φορολογική Διοίκηση, επίσης, ουδόλως κωλύεται να συμψηφίζει και κάθε άλλη απαίτησή της, σύμφωνα με τα προηγούμενα.

Με την **παράγραφο 15** τροποποιείται η παράγραφος 3 του άρθρου 48 του Κώδικα, ώστε να διευκρινιστεί ότι αναγκαστική εκτέλεση δεν διενεργείται και για οφειλές, η πληρωμή των οποίων τελεί σε διοικητική αναστολή, σύμφωνα με το άρθρο 63 του Κώδικα.

Με την **παράγραφο 18** τροποποιείται η παράγραφος 3 του άρθρου 49 του Κώδικα και εναρμονίζεται αυτή, όσον αφορά την ορολογία, τις προϋποθέσεις άσκησης και την προβλεπόμενη παραγραφή, με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 939 επ του ΑΚ, στην περίπτωση κατά την οποία ο φορολογούμενος προβεί σε οποιαδήποτε διάθεση περιουσίας προς βλάβη της Φορολογικής Διοίκησης.

Με την **παράγραφο 19** τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 50 του Κώδικα, ώστε να περιληφθούν στο πεδίο εφαρμογής της και οι πρόεδροι των νομικών προσώπων και των νομικών οντοτήτων, αλλά και να αρθεί κάθε αμφιβολία ότι η προβλεπόμενη ευθύνη, εκτός των φόρων, αφορά τους τόκους και τα πάσης φύσεως πρόστιμα που προβλέπονται στον Κώδικα.

Με την **παράγραφο 20** τροποποιείται η παράγραφος 2 του άρθρου 50 του Κώδικα, ώστε στο πεδίο εφαρμογής της να εμπίπτουν, εκτός των οφειλών από παρακρατούμενους φόρους και εκείνες από ΦΠΑ και κάθε επιρριπτόμενο φόρο.

Με τις **παραγράφους 21 και 22** τροποποιούνται οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 50 του Κώδικα, ώστε η σχετική αλληλέγγυα ευθύνη να ενεργοποιείται εφ' όσον το ποσοστό συμμετοχής είναι τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) αντί του ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) που αρχικώς προβλέφθηκε. Επίσης προστίθεται ρητή αναφορά ότι η ευθύνη αφορά εταιρίες μόνο κεφαλαιουχικών εταιριών, προκειμένου να μην καταλαμβάνονται από το πεδίο εφαρμογής της διάταξης οι εταίροι προσωπικών εταιριών, των οποίων η ευθύνη ρυθμίζεται από τις διατάξεις του ΕμπΝ και του ν. 4072/2012 και είναι ευρύτερη της οριζόμενης στις ανωτέρω παραγράφους.

Με την **παράγραφο 23** τροποποιείται το εδάφιο 1 της παραγράφου 1 του άρθρου 51 του Κώδικα, προκειμένου να διευκρινιστεί ότι η προβλεπόμενη στη διάταξη αυτή παραγραφή αρχίζει από την λήξη του έτους εντός του οποίου αποκτήθηκε νόμιμος τίτλος εκτέλεσης. Είναι αυτονόητο ότι ως τίτλος εκτέλεσης νοείται εκείνος δυνάμει του οποίου μπορεί να διενεργηθεί από τη Φορολογική Διοίκηση αναγκαστική εκτέλεση και, επομένως, η παραγραφή δεν αρχίζει στην περίπτωση κατά την οποία, για οποιοδήποτε λόγο (διοικητική, νόμιμη αναστολή κ.λπ.), δεν είναι δυνατόν, με βάση τον κτηθέντα τίτλο, να γίνουν τα ανωτέρω. Με την ίδια επίσης παράγραφο τροποποιείται το εδάφιο 2 της παραγράφου 1 του άρθρου 51 του Κώδικα και ορίζεται για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη ότι η κοινοποίηση στο φορολογούμενο της ατομικής ειδοποίησης που προβλέπεται στον Κώδικα διακόπτει την παραγραφή του εν λόγω άρθρου. Την παραγραφή επίσης διακόπτει οποιαδήποτε πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης (κοινοποίηση κατάσχεσης, προγράμματος πλειστηριασμού, επιβολή κατάσχεσης εις χείρας τρίτου). Επιπροσθέτως, με προσθήκη επόμενου εδαφίου προβλέπεται ότι την παραγραφή διακόπτουν η αναγγελία προς επαλήθευση στην πτώχευση, η αναγγελία προς κατάταξη στον υπάλληλο πλειστηριασμού, καθώς και στον εκκαθαριστή κληρονομιάς ή διαλυθέντος νομικού προσώπου ή στον ειδικό εκκαθαριστή επιχείρησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, καθώς και η εγγραφή προσημείωσης ή υποθήκης επί οποιουδήποτε περιουσιακού στοιχείου του φορολογούμενου. Επίσης με επόμενο εδάφιο ορίζεται ότι επί αλληλεγγύως ευθυνομένων, η διακοπή της παραγραφής ως προς έναν από αυτούς ενεργεί και κατά των λοιπών. Περαιτέρω με επόμενο εδάφιο ορίζεται ότι η παραγραφή του παρόντος άρθρου αναστέλλεται για όσο χρονικό διάστημα είχε χορηγηθεί στον φορολογούμενο ρύθμιση τμηματικής καταβολής ή η Φορολογική Διοίκηση δεν μπορούσε να εισπράξει το χρέος λόγω αναστολής εκτέλεσής από οποιαδήποτε αιτία, ώστε, στην περίπτωση αυτή, η παραγραφή δεν συμπληρώνεται πριν περάσει ένα έτος από τη λήξη της αναστολής. Επίσης αναστολή προβλέπεται κατά τη διάρκεια ανηλικότητας του φορολογούμενου, καθώς και κατά τη διάρκεια της δικαστικής αμφισβήτησης ή του εκτελεστού τίτλου της απαίτησης, ή της νομιμότητας της εισπράξης, ή του κύρους πράξης της εκτέλεσης και μέχρι τη συμπλήρωση ενός έτους από την επίδοση στη Φορολογική Διοίκηση με δικαστικό επιμελητή αμετάκλητης δικαστικής απόφασης.

Επί του άρθρου 49

Με την **παράγραφο 2** τροποποιείται το εδάφιο 2 της παραγράφου 2 του άρθρου 53 του Κώδικα και διευκρινίζεται ότι ο προβλεπόμενος στο εδάφιο αυτό συμψηφισμός δεν αποκλείεται να αφορά και μη φορολογικές οφειλές του φορολογούμενου.

Με την **παράγραφο 3** τροποποιείται η παράγραφος 4 του άρθρου 53 του Κώδικα και διευκρινίζεται ότι ο Γενικός Γραμματέας με απόφασή του, ορίζει τα επιτόκια υπολογισμού τόκων, προκειμένου να καταστεί σαφές ότι τα επιτόκια αυτά δεν είναι ίδια στην περίπτωση της μη εμπρόθεσμης καταβολής

της οφειλής του φορολογουμένου σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 53 και σε εκείνη της επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων σύμφωνα με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου.

Τέλος, με την ίδια διάταξη παρέχεται εξουσιοδότηση στο Γενικό Γραμματέα να ρυθμίσει όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες για την εφαρμογή του άρθρου 53.

Με την **παράγραφο 4** τροποποιείται η περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 54 του Κώδικα και ορίζεται ότι επιβάλλεται πρόστιμο και στην περίπτωση της εγγραφής στο φορολογικό μητρώο περισσότερες φορές με εξαπάτηση της Φορολογικής Διοίκησης.

Με τις **παραγράφους 5 και 6** αντικαθίστανται οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κώδικα και τίθενται ποσοτικά όρια σχετικά με τη διάπραξη φοροδιαφυγής στην περίπτωση της φορολογίας εισοδήματος, καθώς και των παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων. Αντίστοιχα όρια τίθενται για τις περιπτώσεις μη έκδοσης ή ανακριβούς έκδοσης παραστατικών στοιχείων, απόκρυψης στοιχείων που αποτελούν αντικείμενο του ενιαίου φόρου ιδιοκτησίας ακινήτων, καθώς και στην περίπτωση κάθε άλλου φόρου που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα, πλην της περιπτώσεως του ειδικού φόρου ακινήτων (ν. 3091/2002).

Με την **παράγραφο 10** διαγράφονται τα εδάφια 2 και 3 της υποπερίπτωσης ββ της περίπτωσης γ της παραγράφου 2 του άρθρου 55 του Κώδικα.

Με την **παράγραφο 11** τροποποιείται η παράγραφος 3 του άρθρου 55 του Κώδικα και ορίζεται ότι η επιβολή προστίμων και όλες οι διαδικασίες που προβλέπονται σύμφωνα με τον Κώδικα είναι ανεξάρτητες από τυχόν ποινικές κυρώσεις και οποιαδήποτε ποινική διαδικασία προβλέπεται από οποιοδήποτε άλλο νόμο.

Με την **παράγραφο 12** προστίθεται παράγραφος 5 στο άρθρο 55 του Κώδικα και ορίζεται χωρίς να θίγεται η εφαρμογή του άρθρου 33 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η Φορολογική Διοίκηση μπορεί να ερευνά παραβάσεις του παρόντος Κώδικα και άλλων νόμων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού.

Με την **παράγραφο 14** αντικαθίσταται το άρθρο 57 του Κώδικα που ρυθμίζει το πρόστιμο εκπρόθεσμης καταβολής. Με την εν λόγω τροποποίηση αντί της επιβολής του, η οποία αρχικώς οριζόταν, προβλέπεται ο υπολογισμός αυτού άμεσα, δηλαδή ως αυτόματη προσαύξηση, λόγω της παρόδου των χρονικών διαστημάτων που προβλέπονται στο συγκεκριμένο άρθρο του Κώδικα, χωρίς να απαιτείται η τήρηση οποιασδήποτε διοικητικής διαδικασίας. Η διάταξη αυτή ερμηνεύεται συνδυαστικά με εκείνη της παρ. 6 του άρθρου 62 του Κώδικα, όπως αυτή προστίθεται με τον παρόντα νόμο, σύμφωνα με την οποία η προβλεπόμενη για λοιπά πρόστιμα του Κώδικα διοικητική διαδικασία δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις του προστίμου εκπροθέσμου καταβολής του άρθρου αυτού. Προβλέπεται τέλος ότι το πρόστιμο αυτό υπολογίζεται και στις

περιπτώσεις εκπρόθεσμης υποβολής δήλωσης με βάση το χρόνο, κατά τον οποίο έληγε η σχετική προθεσμία υποβολής.

Με την **παράγραφο 16** αντικαθίσταται το άρθρο 62 του Κώδικα, ώστε να αποσαφηνιστεί ότι οι διατάξεις αυτού, και ιδίως αυτές που αφορούν το φορολογικό έλεγχο, τον προσδιορισμό φόρου και την εισπραξη, εφαρμόζονται αναλόγως και για τις πράξεις επιβολής προστίμων. Επισημαίνεται ότι δεν απαιτείται κλήση του φορολογουμένου προς διατύπωση αντιρρήσεων σχετικά με επικείμενη πράξη επιβολής προστίμου στις περιπτώσεις των διαδικαστικών παραβάσεων, καθώς και των προστίμων, τα οποία συνδέονται με την έκδοση πράξεων άμεσου, διοικητικού, εκτιμώμενου ή προληπτικού προσδιορισμού του φόρου. Τέλος, ο χρόνος παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου για έκδοση πράξεως επιβολής προστίμου άρχεται στο τέλος του έτους, κατά το οποίο διαπιστώθηκε η παράβαση, για την οποία επιβάλλεται το πρόστιμο.

Επί του άρθρου 50

Με την **παράγραφο 1** τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 63 του Κώδικα, σύμφωνα με την οποία με την άσκηση της ενδικοφανούς προσφυγής αναστέλλεται η καταβολή ποσοστού πενήντα τοις εκατό (50%) του αμφισβητούμενου ποσού υπό την προϋπόθεση, ότι έχει καταβληθεί το υπόλοιπο πενήντα τοις εκατό (50%). Η τροποποίηση αυτή κρίνεται σκόπιμη για λόγους ερμηνευτικής συνέπειας με τις λοιπές διατάξεις του Κώδικα, αφού ήδη από τον χρόνο απόκτησης του εκτελεστού τίτλου η Φορολογική Διοίκηση έχει εισπραξιμη απαίτηση, ώστε, μόνο αφού καταβληθεί ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) της οφειλής, αναστέλλεται η καταβολή του υπολοίπου αυτής.

Με την **παράγραφο 6** προστίθεται στον Κώδικα άρθρο 65 Α σχετικά με το φορολογικό πιστοποιητικό και την υποχρέωση των νομίμων ελεγκτών και ελεγκτικών γραφείων, που είναι εγγεγραμμένοι στο δημόσιο μητρώο του ν. 3693/2008 (Α` 174) και διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους σε ανώνυμες εταιρείες, εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, καθώς και σε υποκαταστήματα αλλοδαπών επιχειρήσεων να εκδίδουν ετήσιο πιστοποιητικό. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού τίθενται σε ισχύ από 1^{ης} Ιανουαρίου 2014 και καταργούνται για τις χρήσεις που αρχίζουν από 1.1.2016 και μετά.

Επί του άρθρου 51

Παρ. 1

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **1** ορίζεται ότι σε κάθε περίπτωση ελέγχου (προσωρινού ή οριστικού) ο οποίος ολοκληρώνεται μετά την 1.1.2014 και αφορά χρήσεις, περιόδους, φορολογικές υποθέσεις ή υποχρεώσεις και πριν την 31.12.2013, θα εκδίδεται πάντοτε πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **2** ορίζεται ότι, κατά παρέκκλιση του δεύτερου εδαφίου του άρθρου 34 του Κώδικα, πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού φόρου, τέλους ή εισφοράς, που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατόπιν προσωρινού φορολογικού ελέγχου, ο οποίος διατάχθηκε μέχρι την 31.12.2013, δεν κωλύουν τη μετά από νέο έλεγχο μεταγενέστερη διόρθωσή του. Τα προηγούμενα ισχύουν και για πράξεις διορθωτικού προσδιορισμού που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται μετά από τακτικό (οριστικό) φορολογικό έλεγχο που διατάχθηκε έως την 31.12.2013, στις περιπτώσεις στις οποίες σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 68 του ν. 2238/1994, της παραγράφου 2 του άρθρου 49 του ν. 2859/2000 και του άρθρου 77 του ν. 2961/2001 και κάθε άλλης συναφούς διάταξης, εκδίδεται μερική καταλογιστική πράξη.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **3** ορίζεται ότι για χρήσεις, περιόδους, φορολογικές υποθέσεις ή υποχρεώσεις για τις οποίες έχει εκδοθεί μέχρι την 31.12.2013 εντολή ελέγχου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του κεφαλαίου 7 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, εφόσον κατά το χρόνο έναρξης ισχύος αυτού δεν έχει γίνει έναρξη του ελέγχου. Ως έναρξη του ελέγχου για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου λογίζεται η θεώρηση των βιβλίων του φορολογουμένου από όργανο της Φορολογικής Διοίκησης ή η κοινοποίηση πρόσκλησης για επίδειξη βιβλίων στον έλεγχο, στην περίπτωση που δεν είναι δυνατή η θεώρηση των βιβλίων ή η έκδοση της εντολής ελέγχου στην περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία. Είναι αυτονόητο ότι η νομιμότητα της κοινοποίησης της πρόσκλησης στην προηγούμενη περίπτωση δεν ασκεί επιρροή.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **4** ορίζεται ότι κοινοποιήσεις κατά το άρθρο 5 του Κώδικα, διενεργούνται και για χρήσεις, περιόδους, φορολογικές υποθέσεις ή υποχρεώσεις πριν από την έναρξη ισχύος αυτού.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **5** ορίζεται ότι για φορολογικές δηλώσεις που υποβάλλονται μετά την 1.1.2014, ανεξάρτητα από τη χρήση, την περίοδο, τη φορολογική υπόθεση ή υποχρέωση την οποία αφορούν, διενεργείται άμεσος προσδιορισμός του φόρου ή εκδίδεται πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου, ανάλογα με την περίπτωση της φορολογίας.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **6** ορίζεται ότι για φορολογικές χρήσεις, περιόδους, υποθέσεις ή υποχρεώσεις για τις οποίες έως την 31.12.2013 έχουν εκδοθεί οριστικά φύλλα ελέγχου ή οριστικές πράξεις προσδιορισμού ή καταλογισμού οποιουδήποτε φόρου, τέλους ή εισφοράς ή εκκαθαριστικά σημειώματα ή οποιαδήποτε άλλη συναφής πράξη, ως νέο στοιχείο, κατά την έννοια του άρθρου 25 του Κώδικα, θεωρείται οποιοδήποτε στοιχείο δεν τελούσε σε γνώση της αρμόδιας για τον τακτικό (οριστικό) έλεγχο φορολογικής αρχής, κατά τον χρόνο διενέργειας του. Με τη διάταξη αυτή για τις παραπάνω υποθέσεις παρέχεται η δυνατότητα διενέργειας επανελέγχου υπό τις προϋποθέσεις που ίσχυαν μέχρι την 31.12.2013.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **7** ορίζεται ότι σε περίπτωση ακύρωσης με απόφαση διοικητικού δικαστηρίου, για τυπικούς λόγους ή λόγω νομικής πλημμέλειας, οποιασδήποτε πράξης καταλογισμού, η Φορολογική Διοίκηση, σε συμμόρφωση με τη δικαστική απόφαση, εκδίδει, μετά το χρόνο ισχύος του, τις προβλεπόμενες από τον Κώδικα πράξεις προσδιορισμού του φόρου, ανεξαρτήτως του χρόνου έκδοσης της δικαστικής απόφασης.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **8** ορίζεται ότι για τις δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται μετά την έναρξη ισχύος του Κώδικα εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 41 παρ. 4 και 30 παρ. 1 αυτού, όσον αφορά τον χρόνο και τον τρόπο εισπραξης της απαίτησης που απορρέει από την έκδοση της απόφασης.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **9** ορίζεται ότι επί πράξεων ή αποφάσεων της επιτροπής διοικητικής επίλυσης διαφορών του άρθρου 70 Α του ν. 2238/1994 και της Υπηρεσίας Εσωτερικής Επανεξέτασης του άρθρου 70^Β του ίδιου νόμου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 30 παρ. 1 του Κώδικα, όσον αφορά τον τρόπο εισπραξης (άμεση εισπραξη). Ο φόρος, το τέλος, η εισφορά ή το πρόστιμο, που σχετικά προσδιορίζεται, καταβάλλεται όπως ορίζεται στις παραπάνω πράξεις ή αποφάσεις ή στις διατάξεις της οικείας φορολογίας.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **10** ορίζεται ότι σε περίπτωση έκδοσης απόφασης διοικητικού δικαστηρίου με την οποία κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση ενδίκου βοηθήματος ή μέσου και αναπέμπεται η υπόθεση στη Φορολογική Διοίκηση για να τηρηθεί η διαδικασία διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, το αίτημα για διοικητική επίλυση εξετάζεται από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 του Κώδικα, εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδεχθεί την προσβαλλόμενη πράξη εντός αποκλειστικής προθεσμίας πέντε ημερών από την κοινοποίηση σε αυτόν της δικαστικής απόφασης ή σχετικής πρόσκλησης της Φορολογικής Διοίκησης. Τα προηγούμενα εφαρμόζονται ανάλογα και για περιπτώσεις εκκρεμών αιτημάτων διοικητικής επίλυσης, κατ' εφαρμογή της προϊσχύουσας νομοθεσίας.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **11** ορίζεται ότι διατάξεις διαφόρων νομοθεσιών περί παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου να κοινοποιεί φύλλα ελέγχου και πράξεις προσδιορισμού φόρου, τελών, εισφορών, προϊσχύουσες του άρθρου 36 του Κώδικα, εξακολουθούν να έχουν εφαρμογή για τις χρήσεις, τις περιόδους, τις υποθέσεις και τις φορολογικές υποχρεώσεις τις οποίες αφορούν. Κατ' εξαίρεση, οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 36 που αφορούν την φοροδιαφυγή, όπως ορίζεται στον Κώδικα, εφαρμόζονται και για περιπτώσεις φοροδιαφυγής, η οποία διαπράχθηκε πριν την εφαρμογή του Κώδικα, εάν, κατά την θέση αυτού σε ισχύ, το δικαίωμα του Δημοσίου δεν έχει παραγραφεί.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **12** ορίζεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 44 παράγραφος 1 του Κώδικα που αφορούν τη σειρά εξόφλησης ισχύουν από 01.01.2016. Μέχρι και την 31.12.2015, κατά την εκάστοτε καταβολή φόρου, εισπράττονται υποχρεωτικά επί του καταβαλλόμενου ποσού, οι αναλογούντες τόκοι και πρόστιμα λόγω εκπρόθεσμης καταβολής.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **13** ορίζεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 47 του Κώδικα περί ατομικής ειδοποίησης εφαρμόζονται για οφειλές για τις οποίες αποκτάται εκτελεστός τίτλος από την 1.1.2014 και εφεξής.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **14** ορίζεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 51 του Κώδικα, σχετικά με το χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του Δημοσίου προς εισπραξη, αλλά και τους λόγους διακοπής και αναστολής αυτής, εφαρμόζονται για φόρους και λοιπά έσοδα για τα οποία η Φορολογική Διοίκηση αποκτά εκτελεστό τίτλο από την 1.1.2014 και εφεξής, ώστε για τις υποθέσεις για τις οποίες έχει αποκτηθεί σχετικός τίτλος μέχρι την ως άνω ημερομηνία εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι προϊσχύουσες διατάξεις.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **15** ορίζεται, σχετικά με τον υπολογισμό του τόκου που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 53 του Κώδικα, ότι αυτός μέχρι την 31.12.2015 θα υπολογίζεται σε μηνιαία (και όχι σε ημερήσια) βάση και θα εισπράττεται για ολόκληρο το μήνα.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **16** ορίζεται ότι το άρθρο 53 παράγραφος 2 του Κώδικα εφαρμόζεται για αιτήσεις επιστροφής που υποβάλλονται από την 1.1.2014 και εφεξής.

Με τη διάταξη της παραγράφου **17** ορίζεται ότι στις πράξεις καταλογισμού οποιουδήποτε φόρου που εκδίδονται μετά την 1.1.2014 και αφορούν εν γένει φορολογικές υποχρεώσεις, χρήσεις, περιόδους ή υποθέσεις έως την 31.12.2013, εξακολουθούν να επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι του άρθρου 1 του ν.2523/1997, όπως ίσχυε κατά φορολογία και χρήση. Μετά όμως την απόκτηση του εκτελεστού τίτλου εφαρμόζονται σχετικά με την επιβάρυνση της προκύπτουσας οφειλής οι διατάξεις των άρθρων 53 και 57 του Κώδικα, σχετικά με τους τόκους και την επιβολή του σχετικού προστίμου.

Με τη διάταξη ορίζεται ότι για υποβαλλόμενες μετά την 1.1.2014 εκπρόθεσμες χρεωστικές δηλώσεις που αφορούν χρήσεις, περιόδους, υποθέσεις ή εν γένει φορολογικές υποχρεώσεις έως 31.12.2013, επιβάλλονται οι πρόσθετοι φόροι του άρθρου 1 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν κατά φορολογία και χρήση. Μετά όμως την απόκτηση του εκτελεστού τίτλου εφαρμόζονται σχετικά με την επιβάρυνση της προκύπτουσας οφειλής οι διατάξεις των άρθρων 53 και 57 του Κώδικα, σχετικά με τους τόκους και την επιβολή του σχετικού προστίμου.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **19** ορίζεται ότι για την υποβολή, μετά την 1.1.2014, εκπροθέσμων δηλώσεων από τις οποίες δεν προκύπτει φορολογική υποχρέωση ή δηλώσεων πληροφοριακού χαρακτήρα που αφορούν περιόδους έως την 31.12.2013, επιβάλλονται τα πρόστιμα του άρθρου 4 του ν. 2523/1997 με τον περιορισμό ότι το καταβλητέο σε κάθε μία

περίπτωση ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει το προβλεπόμενο στο άρθρο 54 παρ. 2 περ. α' του Κώδικα.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **20** ορίζεται ότι η κοινή απόφαση με αριθμό 45081/30.10.1997 των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 6 του άρθρου 26 του ν. 1882/1990 (Α') εξακολουθεί να ισχύει μέχρι την κατάργησή της.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **21** ορίζεται ότι οι διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 46 του Κώδικα, εφαρμόζονται και για μέτρα που το Δημόσιο λαμβάνει ή έχει λάβει πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου επί περιουσιακών στοιχείων που έχουν δεσμευτεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 14 του ν.2523/1997 (Α' 179/11.9.1997).

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **22** ορίζεται ότι για την επιβολή συντηρητικής κατάσχεσης σύμφωνα με το άρθρο 46 του Κώδικα, οι προβλεπόμενες επιδόσεις κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας μπορούν να διενεργούνται και από οποιονδήποτε υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **23** ορίζεται ότι οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 46 του Κώδικα καταλαμβάνουν και τις υποθέσεις για τις οποίες έχουν συνταχθεί ειδικές εκθέσεις ελέγχου της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 2523/1997 μέχρι την 31.12.2013, αλλά δεν έχουν ληφθεί τα προβλεπόμενα μέτρα μέχρι την ημερομηνία αυτή.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **24** ορίζεται ότι στις περιπτώσεις που έχουν ληφθεί μέτρα διασφάλισης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2523/1997, όπως ισχύει μέχρι την 31.12.2013, και δεν έχει υποβληθεί μέχρι την 31.12.2013 αίτηση της παραγράφου 4 του ανωτέρω άρθρου, ούτε έχει ασκηθεί προσφυγή ενώπιον του διοικητικού δικαστηρίου κατά των μέτρων, ο υπόχρεος δύναται να υποβάλει αίτημα επανεξέτασης στην Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης του άρθρου 63 του Κώδικα, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από το χρόνο έναρξης ισχύος του Κώδικα.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **25** ορίζεται ότι αν έχει εκδοθεί απόφαση της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του ν.2523/1997, για τη μερική άρση των μέτρων, συνεπεία της οποίας αναβιώνει η επιβολή αυτών σε χρόνο μεταγενέστερο της έναρξης ισχύος του Κώδικα, ο υπόχρεος δύναται, εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την αναβίωση των μέτρων, να υποβάλει αίτημα για την επανεξέταση της απόφασης αυτής από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **26** ορίζεται ότι εκκρεμή αιτήματα που έχουν υποβληθεί μέχρι 31.12.2013 στον Υπουργό Οικονομικών σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 14 του ν.2523/1997,

εξετάζονται στο πλαίσιο της ειδικής διοικητικής διαδικασίας από την Υπηρεσία Εσωτερικής Επανεξέτασης.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **27** ορίζεται ότι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, οι οποίες έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του Κώδικα ΦΠΑ, που κυρώθηκε με το ν. 2859/2000, όπως αυτός ισχύει μέχρι την 31.12.2013, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι 31.03.2014 ή μέχρι την έκδοση αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, κατά τις διατάξεις του Κώδικα, εφόσον αυτές εκδοθούν σε προγενέστερο χρόνο.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **28** ορίζεται ότι αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που ρυθμίζουν θέματα που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, οι οποίες έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων που περιλαμβάνονται στα άρθρα 7 και 17 του ν. 1587/1950 (ΦΕΚ 294 Α') περί Φόρου Μεταβίβασης Ακινήτων (Φ.Μ.Α.), 23 και 23Α του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α') περί Δήλωσης Στοιχείων Ακινήτων (Ε9) και Περιουσιολογίου Ακινήτων, 15 έως και 18 του ν. 3091/2002 (ΦΕΚ 330 Α') και 58 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α') περί Ειδικού Φόρου επί των Ακινήτων (Ε.Φ.Α), καθώς και οποιαδήποτε άλλη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία ρυθμίζει θέματα διαδικασιών των φορολογιών που επιβλήθηκαν με τους ανωτέρω νόμους, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι 31.03.2014. Αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που ρυθμίζουν θέματα που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, οι οποίες έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων που περιλαμβάνονται στο άρθρο 16 του ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43 Α') περί Φορολογίας Αυτομάτου Υπερτιμήματος, στα άρθρα 2 έως και 19 του ν. 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α') περί Φόρου Αυτομάτου Υπερτιμήματος (Φ.Α.Υ.) και Τέλους Συναλλαγής Ακινήτων (Τ.Σ.Α), 21 έως και 35 του ν. 2459/1997 (ΦΕΚ 17 Α') περί Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Μ.Α.Π.), 27 έως και 50 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α') περί Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (Φ.Α.Π.), 5 έως και 19 του ν. 3634/2008 (ΦΕΚ 9 Α') και 53 του ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α') περί Ενιαίου Τέλους Ακινήτων (Ε.Τ.ΑΚ.), 53 του ν. 4021/2011(ΦΕΚ 218 Α') περί Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ηλεκτροδοτούμενων Δομημένων Επιφανειών (Ε.Ε.Τ.Η.Δ.Ε.) και στο άρθρο πρώτο υποπαραγράφος Α7 του ν. 4152/2013 (ΦΕΚ 107 Α') περί Έκτακτου Ειδικού Τέλους Ακινήτων (Ε.Ε.Τ.Α.), καθώς και οποιαδήποτε άλλη απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία ρυθμίζει θέματα διαδικασιών των φορολογιών που επιβλήθηκαν με τους ανωτέρω νόμους, εξακολουθούν να ισχύουν μέχρι την έκδοση αποφάσεων του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων, κατά τις διατάξεις του Κώδικα, όπου αυτό απαιτείται.

Με τη διάταξη της εσωτερικής παραγράφου **29** ορίζεται ότι για τις υποθέσεις του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών από τυχερά παίγνια, οι διατάξεις του Κώδικα εφαρμόζονται από 1.1.2015.

Επί του άρθρου 52

Με τις προτεινόμενες διατάξεις του **άρθρου 52** γίνονται οι απαραίτητες τροποποιήσεις στις διατάξεις του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών, προκειμένου να επιτευχθεί η ομαλή εφαρμογή των διατάξεων ενόψει και της κατάργησης ορισμένων διατάξεων αυτού από 1.1.2014.

Με τις **παραγράφους 1 και 2** προβλέπεται απαλλαγή των αγροτών του ειδικού καθεστώτος Φ.Π.Α. από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων με βάση το ποσό των ακαθαρίστων εσόδων τους, ή το ποσό της επιστροφής του Φ.Π.Α. ή το ποσό της επιδότησης που αυτοί λαμβάνουν ανά φορολογικό έτος, όπως τα σχετικά ποσά θα προσδιορισθούν με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων.

Με την **παραγράφο 3** ορίζεται η έκδοση «τίτλου κτήσης» από τον υπόχρεο απεικόνισης συναλλαγών και για τη λήψη υπηρεσιών από πρόσωπα που δεν έχουν υποχρέωση έκδοσης φορολογικών στοιχείων, όπως ήδη προβλέπεται και για την αγορά αγαθών.

Με την **παραγράφο 4** αποσυνδέεται ο χρόνος έκδοσης τιμολογίου από την έκδοση δελτίου αποστολής, που καταργείται ως υποχρέωση από 1.1.2014, και ορίζεται ως χρόνος έκδοσης του τιμολογίου για την πώληση αγαθών εντός προθεσμίας ενός μηνός από την παράδοση ή αποστολή των αγαθών και πάντως μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο των συμβαλλομένων.

Με την **παραγράφο 5** ορίζεται η υποχρέωση εφαρμογής κατάλληλων, δικλίδων ασφαλείας, που εξειδικεύονται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων για την παρακολούθηση των διακινηθέντων ή παραληφθέντων αποθεμάτων για τα οποία εκκρεμεί η έκδοση τιμολογίου.

Με την **παραγράφο 6** παρατείνεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 7 (αποδείξεις λιανικών συναλλαγών) του Κώδικα Φορολογικής Απεικόνισης Συναλλαγών μέχρι 31.12.2014.

Με την **παραγράφο 7** τίθεται ως χρόνος έναρξης ισχύος των διατάξεων του άρθρου αυτού η 1.1.2014.

Επί του άρθρου 53

Οι διατάξεις του **άρθρου 53** αποτελούν αναγκαίες αποσαφηνίσεις στο κείμενο του ν. 3296/2004 μετά την προβλεπόμενη από τον ν. 4152/2013 μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων προληπτικού και προσωρινού ελέγχου εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας, καθώς και του ελέγχου εφαρμογής της τελωνειακής νομοθεσίας στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

Επί του άρθρου 54

Τέλος, με το άρθρο 54 ορίζονται τα θέματα σχετικά με την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νόμου αυτού.

Αθήνα, 12 Δεκεμβρίου 2013

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

**ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

**ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ**

**ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΙΔΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

**ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΙΚΟΥΡΑΣ